לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', ט"ו באב תשמ"ז, 11 באוגוסט 1987 / שנה מ"ח מס' 13417 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

ה„סקוטלנד יארד" יבחן כל עדות חדשה בקשר לואנונו

לונדון. — ה„סקוטלנד יארד" הודיע אמש כי יבחן כל עדות חדשה הנוגעת לעבירות שבוצעו בבריטניה בקשר עם מעצרו של מרדכי ואנונו. גם דובר משרד החוץ אמר כי אם אחיו של ואנונו או ה„סאנדי טיימס" יציגו עדויות נוספות על פעולות לא כשרות שבוצעו בבריטניה בקשר למעצרו, עליהם להביא זאת לידיעת המשטרה ואין ספק שזו תחקור אותן. אולם ה„סקוטלנד יארד" הדגיש כי לפי שעה לא מתנהלת חקירה משטרתית בנושא, מאחר שלא הגיעה עדות חדשה. (אי. פי.)

האוצר מזהיר: המשך ה„לביא" יחייב להכביד את עול המיסים

„כל משפחה תצטרך לשלם אלפי שקלים כדי לממן הפרוייקט" ● שר־האוצר ניסים: אם הפרוייקט יופסק יהיה לשכוח מצמיחה ומרפורמה במיסוי ● מ"מ רה"מ, שמעון פרס: יש להוריד את חיל־האוויר ... ("הלביא") ● בוושינגטון הזהיר משרד־החוץ: הפרוייקט יפגע בבטחונה של ישראל

האוויר שאת ... יהיה לשכוח ... ובכך להאריך את חייהם ... בהתאם לצורך המבצעי של חיל־האוויר. השינויים הטכניים העיקריים: המנוע, בחיבור מיכלי הדלק והחיג... צנרת הדלק וכל מערכת החיווט ... החלפת החיווט הורידה ב־100 ק"ג (ל־300) מערכות האויוניקה המשופ... 2000" לחתמודד יפה בשדה הקרב. „גדרות מטוס" (מעין שפם קטן על ... ואת יכולת התמרון שלו בזווית משמעותי במערכות התצוגה העי... והמחשבים (ברמה של F־16 משופר ... לטייס ולנווט. „תא הטייס של „פנ... אמריקני אחר" אומר תא"ל אבנר רז. ה„מערך הפנטומים כרוכה באילוצים ה... מידת השיפור. חיל־האוויר מתכוון לה... דגם „J־79" במנועים מדגם „פרט ... החלטה על כך נדחית.

להמ... עלות השבחה של מטוס פנטום א... יהיה מנוס מהעלאת המיסים. במקרה כזה הציבור יצטרך לשכוח מצמיחה כלכלית ומהרפורמה במיסוי.

טכנולוגיה ויוקרה

באוצר שררה אתמול אכזבה רבה בעקבות ההצבעה ביום א' בישיבה המשותפת של ועדת הכספים וועדת חוץ־וביטחון של הכנסת. כזכור בישיבה הוחלט להמליץ לממשלה

(סוף בעמוד 4)

„צה"ל אמר את שלו — והשרים יודעים איזה סיכון הם לוקחים"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„כעת אנו בשלב הקריטי. צה"ל לא כועס ולא מביע דיעה על החלטות. צה"ל גם לא מתכוון להכתיב לממשלת ישראל וזכותה להחליט לקחת סיכונים בטחוניים לטובת פרוייקט לאומי. צה"ל יחד עם משרד הבטחון, ניסה להניח בפני הממשלה את הנתונים הברורים על מה מחליטים ובאלו סיכונים מדובר. אני מקווה שזה עבר והשרים יודעים במה המדובר. אמר אמש מקור בכיר לקראת ההכרעה בממשלה על הלביא ביום ראשון.

בהתיחסו לעתיד תעשיות הבטחון אמר המקור הצבאי הבכיר כי הוא חושש שאם תהיה התנ־קדות ב„לביא" הוא ישאב אליו את התקציב מכל התעשיות, כולל התעשיה האווירית. „בעוד כמה שנים כשנרצה לפנות לתעשיות לא יהיה לנו עם מי לדבר".

רבין: להצביע על המקורות

הממשלה אמורה לדון ולהכריע ביום ראשון הקרוב בנושא עתיד הפרוייקט. ככל הידוע יתבע שר־הבטחון יצחק רבין מהממשלה לכרוך כל החלטה, בהצבעה על המקורות הכספיים מהם ימומן הלביא.

בצמרת צה"ל טוענים כי גם אם תחליט הממשלה להוסיף סכום של 150 מיליון דולאר לתקציב צה"ל, במקביל להמשך „הלביא", הרי שמדובר „בכסף שאיננו" וכי הממשלה לא תוכל לעמוד בדבריה. בישיבת המטכ"ל אתמול מסר הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון על אלופי צה"ל להתבטא בנושא פרוייקט „הלביא" בציבור ובתקשורת, כדי לא ליצור מצב בו יוצא הצבא נגד החלטות של דרגים פרלמנטרים ומדיניים.

שרון ישמיע היום לראשונה גירסתו על מלחמת לבנון — מפ"ם ור"ץ יפגינו בחוץ

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צעירי מפ"ם ור"צ וכמו כן קבוצת נשים מתנועת „אמהות נגד שתיקה" לשעבר, מתכוונים להפגין היום אחר־הצהריים מול המרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב. שם ישמיע, כפעם הראשונה, השר אריאל שרון, את גירסתו על מלחמת־לבנון. הרצאתו של שרון, ששמר עד עתה על שתיקה מוחלטת באשר למלחמה ולגורמיה בראשה, מעוררת עניין רב בקרב גורמים במערכת הבטחון ובצמרת צה"ל שנטלו חלק במלחמה.

על פי הערכה ינסה שרון להוכיח, תוך שהוא מסתמך על פרוטוקולים ומיסמכים, מהממשלה ומהמטכ"ל, שממשלת־ישראל ידעה ואישרה את כל מהלכי המלחמה וכי החלטותיו זכו לתמיכת הרמטכ"ל, אלופים בצה"ל ואישים בכירים מהאופוזיציה דאז.

החרפה במפרץ: מיכלית נפגעה ממוקש – עיראק חידשה ההפצצות ● עמוד 3

פנטום 2000, המטוס לשנות האלפיים — המראת בכורה היום ● עמוד 3

ראש להק תא"ל רז

הקמה „עמותת הנגב למען הלביא" ● עמוד 2
המומחית של ההגנה נשברה בחקירה ● עמוד 4
המצב במספנות ישראל על סף פיצוץ ● עמוד 2
סדרונים מטורטרים בגבעתי ● עמוד 19
מקומיים יחליפו פקידי המימשל בעזה ● עמוד 17
קצין וחיילת נהרגו בתאונה ● עמוד 19

לגליון היום מצורף הדף הירוק

שיקול דל וחוסר אחריות

החלטת הוועדה המשותפת לוועדת הכספים ולוועדת חוץ ובטחון בעניין „הלביא" להמליץ על המשך הפרוייקט מנשיכה לחכות גלים. זוהי אולי החלטה לגיטימית מבחינה פורמלית, אך היא מעוררת פליאה ומדאיגה ביותר בתוכנה ובאופן קבלתה. היא מעוררת סימני־שאלה רציניים בדבר כושרם של נבחרי העם לנתח נתונים, לשקול חלופות ולהחליט החלטות עניניות.

איש אינו מתווכח חיום על כמה עובדות: האחת, שה„לביא" הוא מטוס המוזה כישראלי. אבל מבחינת המימון ומבחינת חלק גדול ממרכיביו הוא מטוס אמריקני. השנייה, שהוא מטיל, כבר שנים, צל כבד על כלכלת המדינה ועל יכולתו של צה"ל להתפתח בצורה מאוזנת בכל התחומים. השלישית, שיש מטוסי קרב חלופיים, ואם לא יפותח ה„לביא" לא יישאר חיל־האוויר ללא פתרון. איש מחברי־הכנסת לא חלק על העובדות האלה. איש לא הביא נתונים שכנגד. מול העובדות המוצקות האלה עומדת רטוריקה פשטנית, מגומגמת, המדברת על ה„לביא" כעל „פרוייקט לאומי". מושג סתום שאינו נתון לביקורת. השאלה אינה אם ה„לביא" הוא פרוייקט לאומי", אלא מה תועלתו לעומת נזקו. מערכת השיקולים של רוב חברי־הכנסת נראית על פניה כמערכת הנובעת. במקרה הטוב, מתגובה רגשית המסרבת לסגור מפעל גדול שהושקעו בו כספים רבים ותקוות רבות; ובמקרה הרע – מאינטרסים אלקטוראליים. קשה להימנע מן התחושה, שהליכוד – ובמידה מועטת גם חלק ממנהיגי המערך – מייחסים ל„לביא" ממד אלקטוראלי, ומוכנים לראות בהשקעה בו חלק של כלכלת בחירות, שאינה מספקת מוצרי צריכה אלא „גאווה לאומית". אלא שבמקרה זה עלולה ההשקעה האלקטורלית להביא לתוצאות חמורות הרבה ממקרים דומים בעבר. החלטת הוועדה היתה ניתנת לעיכול לו התקבלה משקפת את הוויכוח במערכת הפוליטית עד כה, ומציגה עמדות שונות, אך חרוב הגדול, בעד הפרוייקט, מעיד שחבריה לא קראו ולא שמעו דבר מן הוויכוח הציבורי והפנים־ממשלתי סביב הנושא, וכאילו היה הלוא את העיון בו מראשיתו.

החמור מכל הוא, שהחלטת הוועדה לא כללה כל המלצה על האספקט התקציבי של ה„לביא". ובכך לא רק הוכיחה את דלות חשיקול שלה, אלא את חוסר האחריות המחפיר של חברית. החלטה הנותנת אור ירוק לתוצאות ענק בלי לפרט את מקורות החוצאה האפשריים, היא חחלטה ראויה של קבוצת נוער נלהבת, ולא של נבחרי העם. מה שנותר עתה היא, לגן ולהציע הצעה ביחס לכל צדדי הנושא. שנית, לקוות שהממשלה תתעלם מן ההמלצות, ותגיע סוף סוף להחלטה האמיצה והקשה, ותקבל את המלצות שר־הבטחון והרמטכ"ל, ותבטל את הפרוייקט.

6 חיילי צה"ל נפצעו ברצועת הבטחון ● נזקים ביישובי הגליל

שלוש התקפות של ידי קטיושות בתוך יממה — צה"ל: אין לראות בכך הסלמה

אירגונו של אבו־נידאל נטל על עצמו האחריות להפגזה ברצועת הבטחון ● המפלגה הלאומית־סוציאליסטית הסורית הודיעה כי אנשיה אחראים לשאר ההפגזות ● מסוקים של ח"א תקפו אתמול פעם שניה בדרום לבנון ● „אם יימשך הירי יגיב צה"ל בעוצמה"

מאת יהודה צור, ואבי בניהו
כתבי „על המשמר"
וסוכנויות הידיעות

ששה חיילי צה"ל נפצעו אתמול אחה"צ מירי פגזי מרגמה שנורו לעבר אזור הבטחון בגזרה המזרחית של דרום לבנון. שלושה מן החיילים נפצעו קל מנתזים ופונו לביה"ח בצפת. 3 אחרים פצועים באורח בינוני פונו במסוק לביה"ח רמב"ם. כוחות צה"ל השיבו באש מרגמות ושיתקו את מקורות הירי.

ההפגזה האחרונה מצטרפת לשלושה גלים של מטחי קטיושות שנורו לעבר כוחות צה"ל ויישובים בגליל.

אבו־נידאל, ראש אירגון

(המשך בעמוד 2)

היל ינסה ליישב בין תוכניות שמיר לפרס

בשל „שליחות התיווך הזו" – נמנע מלומר דבר על שיחותיו אתמול עם רה"מ ● נודע כי נושא הוועידה הבי"ל עלה – אולם נדחה על הסף ע"י שמיר ● „באתי לעסוק בהקשבה ובמחשבה יוצרת" – אמר השליח האמריקני

האיש שבא להקשיב

צ'רלי היל. בא לשמוע (צילום: ישראלי)

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

נושא הוועידה הבינלאומית עלה אתמול ע"י עוזרו האישי של מזכיר המדינה האמריקני צ'ארלס היל בפגישתו עם רה"מ יצחק שמיר. שמיר דחה את רעיון הוועידה על הסף, וחזר על הסיבות להתנגדותו. הפגישה ערכה כשעתיים ולאחריה נמנעו הצדדים מלמסור על תוכנה.

מלשכת רה"מ, נמסר כי הפגישה היתה באווירה ידידותית ביותר. היום ייפגש היל עם שר־החוץ שמעון פרס ומחר ייפגש שוב עם שמיר. מלשכת רה"מ נמסר, כי הפגישה הנוספת עם שמיר נקבעה מראש.

מגעי תיווך

לשכת שר־החוץ לא קיבלה אתמול כל דיווח על פרטי הפגישה בין שמיר והיל. לכאורה נראה, כי עוזרו האישי של מזכיר המדינה האמריקני מנהל עתה מגעים בין רה"מ לבין שר־החוץ, מתוך מאמץ למצוא ביניהם נקודות מגע. נודע, כי בפגישה נדונו מספר רעיונות, פרט לוועידה בינלאומית, להמשך התהליך המדיני.

כן נרונו בהרחבה יחסי ישראל־ארה"ב, לרבות ענייני בטחון והמצב הכלכלי בישראל. עלו עוד עניינים אחרים, כמו, הפגישה הצפוייה באמצע ספטמבר בין מזכיר המדינה שולץ לשר החוץ הסובייטי שוורנאדזה והמלחמה במיפרץ הפרסי. בפגישה השתתפו שגריר ארה"ב

(סוף בעמוד 2)

ציור/מצב

אזמל/ביקורת

להיות אובייקטיבי

הכל יסכימו, שמבקר האמנות–ואין זה משנה אם הוא מסקר את התיאטרון, המוסיקה או המחול– חייו מרים. הוא אינו יכול, כמבקר הספרות, למשל, לדפדף בספר, או לטעום נגיסה או לגימה, כמבקר המסעדות. עליו לאכול את התפריט מראש ועד סיום. אם הוא נוטש את המערכה באמצע, המעשה עצמו מהווה כבר ביקורת לכשעצמה...)

ועליו להיות אובייקטיבי. ברור, שצפייה במופע עלולה לפגוע באובייקטיביות זו, שהיא למעשה סכום המשפטים הקדומים, שנוצרו תוך צפייה בלתי נלאית במופעים אין ספור.

מרוע, בכל זאת, נפוצה המעשייה על המבקר, שכתב ביקורת על מופע שכלל לא התקיים? אולי אגדה זו פופולארית, כי הכל נהנים לראות את השופט העליון של הטעם הטוב בקלקלתו. אלא שהחיים נוטים לחקות את האמנות, זה מה שקרה בסן־פרנציסקו בימים אלה, מקום שם פוטר מבקר מחול, על שכתב ביקורת על מופע שלא התקיים.

על המבקר להיות, בעצם, נאיבי, ולשוב ולצאת מהבית כדי להגיע למופע, אפילו אם ברור לו מראש, מה מצפה לו. בלי להאמין בניסים, קשה לו לשכנע את עצמו, שהיוצר שהוא מכיר את עבודתו היטב, יסטה הפעם ממנהגו, ויוציא תחת ידיו יצירת מופת. שהמבצעים שכבר צפה בהם לא אחת, יגלו פתאום מטעני כשרון חבויים.

לכן הפיתוי לסכם את המופע לפני שזה החל, גדול למדי. אבל מגיע בהחלט לאותו קולגה, שיפטרו אותו, לא משום שעיתונאים אחרים אינם מרווחים על מה שלא ראו במו עיניהם, אלא משום שהוא מוציא שם רע על כולנו, המבקרים. שהרי הכל מצפים לנו בפינה, לקרוא לעברנו „המלך ערום" ולהצדיק אגדה במציאות.

גיורא מנור

אח"מ / עדנן חשוגי

מסכן, ואללה מסכן

כך חולפת תהילת־עולם, או: מה קורה כשהשקעות שלך מתחרבנות? תשאלו את עדנאן חשוגי, סוחר־נשק, מיליארדר ומי שנהנה לקרוא את התואר, האדם העשיר ביותר בעולם, צמוד לשמו. בזמן האחרון, צרה רודפת צרה והאדם העשיר ביותר בעולם, כבר לא הכי עשיר. ודאי לא הכי מאושר. ראשית, הסתבך בהרפתקה פיננסית כושלת, בעקבות רכישת מכרה נחושת שהכזיב. פרשת מכירות הנשק לאירן וספיחיה לא הוסיפה לו בריאות. השקעות נוספות ירדו לטמיון והנושים החלו לשלוף צפורניים. כאשר לא יכול היה לשלוף פנקס־המחאות, כרדרישתם. היאכטה הפרטית שלו נתפסה על־ידי הנושים ואחריה, הלך גם מטוס הסילון שלו באותה דרך לא נעימה. היתה לו חברה, רגן שמה, והיא עזבה אותו לטובת רוד סטיוארט. בעניין זה, לפחות, הוא יכול להתנחם בנקמה מתוקה, שכן גם סטיוארט נטש את הרגן הזאת ושב אל חברתו הקבועה, קלי אמברג, שילדה לו בת.

אבל שיא ההשפלה, מבחינתו של חשוגי, הינה בדלפק הקבלה של מלון „גרובנור

האוז" היוקרתי בלונדון. הוא הגיע, כרגיל, וביקש להזמין סוויטה. אמצעי התשלום שהציע, כרגיל, היה כרטיס האשראי. אלא שהפעם, שלא כרגיל, לא היה מוכן הפקיד

חשוגי. האביון

האחראי לקבל את הכרטיס כמובן מאליו. חשוגי הועם נאלץ להטריח את ידידו הטוב, המליונר האנגלי טייני רולנד (שגם שמו נקשר בפרשת הנשק לאירן), כדי שזה יערוב לתשלום החשבון עבור הסוויטה. כמה? שום דבר: 350 לישט"ל ללילה. איזה מסכן, חשוגי.

עופר ניר

שטיפת מוח/כהנא

פמפלט נורא טוב

אולי רפיפותו השכלית ועיוותיו הנפשיים של כהנא הם אלו אשר האיצו את התפתחותו ההישרדותית. כהנא, ממש כמו עיוור עם שמיעה אבסולוטית, או נכה שמוריד בקלות ידי גברתנים, הוא תופעה שקל לתעב אותה, אך חובה להעריך אותה, לפחות תקשורתית. כהנא, שעיקר כוחו שאוב מהנורא שבנו, היוצא לחופשי בשעת חרדה, כאב, חוסר אונים או חוסר שליטה, חילק בשבוע שעבר, באמצעות נעריו הסהרוריים, ברחוב דיזינגוף, בערב, פמפלט נורא טוב. מה נורא? המסרים כמובן. ה"מה". "אבא", שואלת אחת הכותרות - וכאלה יש שמונה - „כשאהיה גדול, האם אחיה במדינה יהודית? מי יבטיח לי את זה..." „אבא", שואלת כותרת־אחרת: „האם אתה רוצה שאתחתן עם יהודי?... מי יבטיח לי את זה? אף אחד לא מדבר על זה...אבא רק הרב כהנא. למען הילד...הפעם רק כהנא" נורא.

מה טוב? כל השאר: המדיה הפרסומית, השילוב שבין רעיונו השיווקי האמיתי של הפמפלט לבין תוכנו (עממי, זול, פרובוקטיבי), צבעו הצהוב, מסריו הפשוטים, הפשטניים והאנושיים כל כך, סגנונם המבולבל והאינפנטילי והעיצוב

כהנא בחברת לקוחות מרוצים. לעיוונות שיווקיים

הגראפי השמרני, הפרימיטיבי (דיוקנו של כהנא על רקע דגל ישראל מצד אחד, צילומים של בן ובת ממוצא ספרדי מצד שני). כל אלה ואפילו שגיאות הכתיב תורמים, אולי מכלי משים, לאותנטיות, למידת החיפות ולתחושת השותפות. אלמנטים מכריעים כשמדובר בתנועה פוליטית. נורא.

דן כחלילי

בשטח / פדיון עייר

כתר מלכות לבן האתון

במושב זימרת חגגו אתמול את פדיון החמור. אחר הצהרים לבשו הכל בגדי חג, וצעדו בתהלוכה לעבר בית הכנסת. גם מהמושבים השכנים באו. המצווה החקלאית העתיקה הזו שכבר נשכחה, עלתה שוב ואיש לא רצה לפספס.

ישראל בוקובזה, בעל השמחה, חיבק בזרועותיו עייר קטן וחמור. והסביר: „כשנולד חמור זכר ראשון לאתון, והאתון שייכת לישראלי, לא ללוי ולא לכהן — פודים אותו בשה. מעבירים את השה לכהן בטקס חגיגי, ואז, העייר הוא שלנו". אם אין לישראלי בעל העייר כסף, אומר בוקובזה בתוגה, עושים לעייר „וערפתו" — הורגים אותו בגרזן. אבל לבוקובזה יש כסף, והוא קנה שה, ובשירה וריקודים הביא אותו לכהן מהמושב. עכשיו העייר הוא שלו — סגולה למזל. בוקבוזה גידל את האתון במיוחד לצורך הענין, כי יש תנאי נוסף: חייבים לפקח על האתון מאז ינקותה. אם הפילה פעם, אין ערך לכך שילדה עייר זכר ראשון.

את העייר ההמום הלבישו כשמלות מלמלה, לבוש מסורתי שהקשישים והמכובדים נהגו ללבוש בעבר. על ראשו שמו כתר, ואת גופו קישטו בעדיי זהב (טהור). אחר כך הובילו אותו על טנדר ברחובות המושב עד לבית הכהן, ומשם לבית הכנסת. היו שם מאות אנשים, שמחים וטובי לב. הרבנים קראו לנשים לעבור לצד ימין ולהיפרד מהגברים. אבל אף אחד לא שם עליהם, וצעירים וצעירות מהמושב פלירטטו זה עם זו על הרשא. שומרי מצוות זה לא רק הפגנות שבת ובד"צ ופטור משרות בצה"ל. זו, למשל, היתה חגיגה אמיתית של אנשים דתיים שהם גם עובדי אדמה קשי יום. יש גם כאלה.

שלי יחימוביץ'

בני תחר'זת / שמיר

בִּרְכַּת הַדֶּרֶךְ

וַעִידַת הַשָּׁלוֹם, יְצוּר לֵיל־בַּלָּהוֹת,
מוֹלִיכָה אֶת הָאָרֶץ אֱלֵי אֲבוֹד־דַּעַת?

אוֹי לְעֵינֶיךָ, שָׁמִיר, הָרוֹאוֹת
רַק מַה שֶּׁהָאֹפֶל מַשְׂכִּיל בָּן לָגַעַת.

הַשָּׁלוֹם, כִּדְבָרֶיךָ, הוּא עוֹד עֲקֵרָה
בְּמַסַּע הָרְגָלִי אֶל עֵמֶק־בָּכָא —

הַמְּשַׁלּוֹם־פְּלָצוֹת בֵּין גֵּרָה לְגֵרָה
נִצָּל בְּתְרָאנְסְפֵר, בְּקָרוֹב אֶצְלְךָ?

בְּקָרוֹב בַּקַּלְפִּי, אֲדוֹנִי, מַר שָׁמִיר,
וְאוּלַי עַל בּוּלְדוֹזֶר, זֶה לֹא עֶקְרוֹנִי.

— בְּקָרוֹב אֶצְלְךָ, רַק שֶׁלֹּא יֹאמִיר
כְּמְחִירוֹ הַנּוֹרָא שֶׁל גֵּרוּשׁ הֲמוֹנִי.

אילן שיינפלד

מסך אחרון / כמיל שמעון

אוייב או אוהב

המנהיג המרוני הישיש כמיל שמעון שהלך לעולמו בימים אלה, מסווג בוודאי במחלקת „ידידי ישראל", בזכות קשריו האמיצים עימנו, שהיו מסימני ההיכר של הברית עם המרונים שקדמה למלחמת לבנון.

מותו עשוי אולי לשמש הזדמנות לעשות חשבון נפש ולשאול: כמיל שמעון האם היית אוהב או אוייב? העדה המרונית בלבנון, האם היתה בת ברית אמיתית לישראל, או שמא האינטרסים שלה אינם עולים בקנה אחד עם האינטרסים שלנו?

משמאל: שמעון – בן ברית בערבון מוגבל, בחברת חשר ארנס ב„ימים הטובים" ב־83. מימין: דני שמעון, היורש

הברית עם המרונים התבססה על אוייב משותף — הפלשתינים. אבל זו היתה ברית על תנאי, כיוון שאינטרס של המרונים היה לזרוק את ארבע מאות אלף הפלשתינים של לבנון אלינו, אל חיפה, אל עכו, אל הגליל שמהם להם נמלטו ללבנון. רק מטורף ישראלי יכול לטעון כי זהו גם אינטרס שלנו. זמן קצר לפני מלחמת לבנון התראיין כמיל שמעון והבהיר במלוא גילוי הלב. כי מטרתם של הנוצרים — לגרש את הפלשתינאים. רק בעלי ההזיות הפוליטיות ששלטו באותה תקופה בישראל, יכלו לשאוב עידוד מן הגישה המרונית הזאת, והכל שהתפכחות היתה כל כך מכאיבה.

התפכחות, האמנם? המדיניות הנוכחית בלבנון השמה לה למטרה לערער את הקיום הפלשתיני בארץ הארזים, מוכיחה כי הרבה לא למדנו.

רק רקע/איידס

לא כולם ימותו

בבריטניה צופים עליה ניכרת במספרי מקרי המוות כתוצאה מאיידס. לפי פירסומים של חברת הביטוח „ווסטון ובניו", בשנת 1998 יהיה השיא במספר מקרי המוות כתוצאה מאיידס ויגיע ל־48 אלף. לאחר מכן צופה המחקר ירידה.

מחקר זה נערך על־ידי פרופ' דייויד ווילקי ורעיתו, פטרישה ווילקי, והם מעריכים כי בשנת השיא 1998, מספר החולים במחלה בבריטניה יגיע ל־63 אלף. אך בשנת 2020 ירד המספר ויעמוד בין 4000 ל־15 אלף מקרי מוות לשנה כתוצאה מאיידס. כל זה, אם עד אז לא יימצא חיסון או אמצעי ריפוי יעיל.

עוד נאמר בתחזית, כי בתחילת המאה ה־22, „איידס תהיה המחלה הדלקתית החמורה ביותר, וזה לפני שימצאו חיסון או תרופה. אך", מעודד אותנו פרופ' ווילקי, „לא כולם ימותו".

דפנה ורדי

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

יו"ר ועד הפועלים שפוטר:

הוועד מחזיק העובדים בשיניים כדי למנוע פיצוץ במספנות

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר" בחיפה

„ועד הפועלים מחזיק את העובדים בשיניים, כדי למנוע התפוצצות. המתח במספנות נוראי" — כך הגדיר אמש את המצב במספנות ישראל יו"ר ועד הפועלים, מישל אלמליח, אשר פוטר בשבוע שעבר ע"י מנכ"ל המספנה זאב אלמוג.

לאחר שהוועד השתלט במשך שלושה ימים על לשכת הדירקטוריון.

המתח במפעל נובע מאי יישום שלושה סעיפים בהסכם העבודה שנחתם ב„כור", אליו צמודים פועלי המספנה, וכן בשל פיטוריו של יו"ר הוועד.

שלושת הסעיפים המשמשים מקור למתיחות ביחסי העבודה כולל תוספת של שלושה אחוזים לשכר כתחליף לקרן חסכון, תשלום רטרואקטיבי עבור דרגות ומתח דרגות חדשות.

נציגי הפועלים נועדו אתמול עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, כדי להסביר לו את חומרת המצב. לדברי אלמליח, ביקש הברפלד מנציגי הפועלים לתת להסתדרות שהות של יומיים־שלושה כדי לנסות ולרצות את העובדים. חיים הברפלד מסר, כי ייפגש עם כונס הנכסים אברהם בלום וידון עמו על יישום שלושת הסעיפים במספנות ישראל וכן על פיטוריו של יו"ר ועד הפועלים.

מנכ"ל המספנות מסר לכתבנו, כי הסעיפים אותם תובעים פועלי המספנה לא אושרו ע"י האוצר ורשות החברות. אולם הוא המליץ שהנושא יידון בין חיים הברפלד ואברהם בלום.

שלשום נכנסה למספנה לצורך עבודות תחזוקה האונייה „צים ניו יורק" ומנציגי העובדים נמסר, כי ייעשו מאמצים לעמוד בלוח הזמנים שנקבע לטפול באונייה.

המשכים

שלוש התקפות של ירי

(סוף מעמוד ראשון)

המחבלים הנתמך ע"י דמשק, טען אתמול כי אירגונו הוא שהפגיז בטילים את הגליל ורצועת הבטחון.

ההודעה שפורסמה אתמול בדמשק היתה הודעה משותפת לאירגונו של אבו־נידאל, ולמפלגה הלאומית סוציאליסטית הסורית. ההודעה טענה כי „בקרב הציונים היו נזקים רבים, וכי הכוחות המפגיזים שבו בשלום לבסיסם, אחר שביצעו את משימת הירי מתוך רצועת הבטחון".

התקפות רצופות

אתמול לפנות בוקר נורו טילי קטיושה לעבר ישובים בגליל וזאת כמה שעות לאחר מטח קטיושות שנורה לאותו כיוון ביום ראשון בערב. מאוחר יותר התברר ששלושה טילי קטיושה נפלו ב־3 ישובים בגליל. לא היו נפגעים אולם נגרמו נזקים לרכוש בכמה מקומות. באחד מהישובים נגרמו נזקים לרשת החשמל לאחר שנקודת תאורה וכמה חוטים נפגעו. בישוב אחר חדרו רסיסים לתוך בית לאחר שטיל קטיושה נפל בקרבת מקום.

אלוף פקוד הצפון יוסי פלד ביקר אתמול ביישובים. הוא נפגש עם התושבים ואמר להם שצה"ל פועל בדרכים מגוונות כדי למנוע או לפחות לצמצם עד למינימום את ירי הקטיושות. הוא שיבח את התנהגות התושבים, אשר המשיכו בחיי שגרה למרות הירי, פעם שניה בתוך יממה.

מסוקים ישראליים תקפו אתמול בשעות אחר הצהריים כפר בדרום לבנון, גרמו למותו של כפרי אחד ולפציעתם של שניים נוספים — על כך דיווח רדיו ביירות. בשידור נאמר כי המסוקים תקפו את הכפר קאקעיית אל ג'יסר בקירבת נבטייה, במרחק 60 ק"מ דרומית מביירות בשעה 16.50.

אין סימנים להסלמה

במערכת הבטחון ובצה"ל לא נוטים ליחס את מטחי הקטיושה שנורו ביממה האחרונה אל שטח ישראל לכוונת אירגוני המחבלים לגרום להסלמה בגבול הצפון. עם זאת, הדגישו גורמי צבא בכירים, כי אם יימשך ירי הקטיושות יגיב צה"ל בעוצמה נגד משגרי הקטיושות ושולחיהם. מקור צבאי בכיר יחס אתמול את מטח הקטיושות הראשון שנורה שלשום למפלגה הסוציאליסטית הלבנונית (פי.פי.אס.) הקשורה לסוריה. המטח השני שנורה לאחר תקיפת מסוקי חיל האוויר מיוחס לאירגון „אמל" שמסוקי צה"ל פגעו במשרת מחבלים השוכנת בכפר שיעי בשליטתו.

„אמל" — לא המטרה

„אין כוונת צה"ל לפגוע בכפרי „אמל". הם רוצים שקט כמונו למרות שיש בהם גורמים המשתפים פעולה עם „חיזבאללה".

היל ינסה ליישב

(סוף מעמוד ראשון)

בישראל תומס פיקרינג, מנכ"ל משרד רה"מ יוסי בן־אהרון ומזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין.

בא להקשיב

בתום הפגישה אמר היל לכתבים, כי בא למסור את מחשבות המזכיר שולץ, לשמוע מה אומרים מנהיגי ישראל ולעסוק בהקשבה ובמחשבה יוצרת. עוד אמר כי בא לכאן לדיונים פרטיים ולא פורמאליים.

גורמים במשרד החוץ, אמרו אתמול, כי המשמעות המדינית של ביקור עוזרו האישי של שולץ בישראל היא — הענקת מחוייבותו של מזכיר המדינה האמריקני לתהליך המדיני ובכלל זה לוועידה הבינלאומית.

הם ציינו בהקשר זה, כי סרובו של רה"מ לוועידה בינלאומית נאמר הפעם כמעט למזכיר המדינה עצמו.

איגרת משולץ לשר־החוץ המצרי

קהיר. — שגריר ארה"ב בקהיר, פרנק ויזנר, מסר אתמול לשר החוץ המצרי איסמת עבדל מג'יד איגרת של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ — על כך נמסר רשמית.

נודע כי האיגרת דנה במאמצים הנעשים לקראת כינוס ועידה בינלאומית שתשכין שלום במזרח התיכון.

שליח של שולץ, צ'ארלס היל, שוהה בישראל מאז יום א', מציינים כאן המשקיפים. שר החוץ המצרי עבדל מג'יד ערך ביקור רשמי בישראל בימים 21־20 ו־22 ביולי במסגרת הפעילות הדיפלומטית של ממשלת מצרים למען עריכת ועידת שלום מעין זו. היה זה הביקור הראשון בישראל של שר חוץ מצרי מאז 1982 שנת הפלישה הישראלית ללבנון, שהביאה בעקבותיה קפאון ביחסים בין שתי המדינות. (ע"ד)

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2 Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור הדרים 102־121 טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91000. חיפה: רח' פבזנר 17, טל' 673671. המען למכתבים: ת"ד 4000 חיפה 31040.

בנו של חוסיין נישא לבתו של איש עסקים בריטי

רבת עמון. — הבן השני של חוסיין מלך ירדן נשא היום לאשה את בתו של איש עסקים, שזכתה מיד לתואר נסיכה לפי הוראת המלך. הנסיך פייסל ועליה אל טאבה, שניהם בני 24, נישאו בארמון זהרן, מקום מושבה של המלכה האם, זעין אל־שרף.

פייסל הוא בנו של חוסיין מאשתו השנייה הנסיכה מונה. פייסל ואחיו המבוגר יותר עבדאללה, לא עשויים לרשת את כס המלכות, מאחר שאמם ילידת בריטניה אנטונט אווריל גרדנר לא היתה מוסלמית.

… העייר הוא … את האתון במיוחד לצורך … פקח על האתון מאז ינקותה. אם … עייר זכר ראשון.

…ת מלמלה, לבוש מסורתי …ש בעבר. על ראשו שמו כתר, …ר). אחר כך הובילו אותו על … הכהן, ומשם לבית הכנסת. …ובי לב. הרבנים קראו לנשים …ים, אבל אף אחד לא שם עליהם. …טטו זה עם זו על הדשא. … שבת וכד"צ ופטור משרות …אמיתית של אנשים רתיים שהם … אלה.

שלי יחימוביץ (ע"צ)

שומע עצה מפי חשייח – שמעון פרס בביקורו אתמול בכפר ג'וליס כאורח שייח אמין טריף, מנהיגם הרוחני של הדרוזים (צילום: י.פ.פ.א.)

„בשידור חוקר" עלה על עקבות החטופה מיפו

למשטרה הגיע מידע, שייתכן כי רוזי רוזאנס, בת 17, שלפי חשד נחטפה מביתה ביפו, נמצאת באזור רמלה־לוד.

על כך מסר אמש מפקח מריוס גולדשטיין בתכנית ב„שידור חוקר" בטלוויזיה. הוא פנה לתושבי האזור וכן לתושבי ראשל"צ, רחובות, נס־ציונה וגדרה למסור כל מידע הידוע להם על הנערה, שתמונתה הוקרנה בטלוויזיה.

אמה של הנערה השמיעה בשידור קריאה נרגשת לבתה לחזור הביתה, וכן למי שחטף אותה — לשחרר אותה, גם אם ידרוש כסף.

רוזי רוזאנס נעדרת מביתה ברחוב אייזיק חריף בשכונת יפו ג' מאז ה־13 ביולי ב־11 בלילה. חברה, תושב השכונה, סיפר בשידור, כי ליווה אותה אל חדר המדרגות בביתה, ואותה שעה הבחין בשני צעירים שהסתובבו שם. מאז לא נראתה.

שודדים אנשי עסקים

מפקח המשטרה מריוס גולדשטיין סיפר, כי 5 ימים לאחר מכן, ב־18 ביולי, קיבלה ידידתה שיחת טלפון ממנה, שבה היא נשמעה לחוצה ונפחדת. היא לא מסרה פרטים על מקום הימצאה וניתקה מיד את השיחה.

בשידור פנתה מפקח לאה סיגלר בקריאה לציבור למסור מידע על שני הצעירים המתמחים לאחרונה בשוד של אנשים שעוסקים בשוק השחור במטבע זר באזור ת"א. עד כה נפתחו 36 תיקים של קרבנות השודדים הללו. המקרים אירעו באזור דואר אלנבי בת"א וכן באזורי התעשייה בחולון, בבת ים ובבני־ברק וליד אזור. השודדים, שהיו חמושים באקדחים, הציגו את עצמם כאנשי משטרה המחפשים מטבע זר.

2 תושבי ג'נין נפצעו ממטען

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

ג'מיל אבו חסן בן 16 וזהיל אבו חסן בן 17, שניהם מג'נין, הובאו בשבת בערב לביה"ח העמק בעפולה במצב בינוני וקשה כשהם פצועים מרסיסים בבטן, בגפיים ובריאות.

השניים נותחו ומצבם מוגדר קשה אך יציב. להערכת הרופאים נפצעו השניים בעת שהכינו מטען חומר נפץ או מהתפוצצות רימון־יד.

פיקרינג יצא להלווית אביו

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג יצא אתמול לארה"ב, כדי להשתתף בהלוויית אביו. רה"מ יצחק שמיר, הביע אתמול תנחומים בפני השגריר פיקרינג על מות אביו.

„עמותת הנגב למען הלביא" אוספת כסף לרכישת מטוס אחד

מאת כתבת „על המשמר" בדרום

בעוד הוויכוח על „הלביא" נימשך, הוקמה בימים אלה עמותה „תושבי הנגב למען הלביא", לסייע במימון הפרוייקט. העמותה הוקמה ע"י אנשי ציבור מבאר שבע, בראשותו של מנהל הקרן הקיימת לישראל במחוז הדרום, גדעון ספיר. ספיר אומר כי פיתוח המטוס לא צריך להיות מתקציב הבטחון, אך גם לא מתקציב הבריאות, החינוך והתמיכה בקשישים". הוא מציע להדק את החגורה ולהכריז על „הלביא" כעל מיפעל ציוני. לדבריו, תצא העמותה בפעילות הסברה לעורר את דעת הקהל ואת מקבלי ההחלטות, וכן תחל באיסוף כספים. חברי העמותה מקווים לגייס סכום שיספיק לממן את הוצאות העלות של מטוס „לביא" אחד. „שני מטוסים מסוג לביא כבר טסים ואת המטוס השלישי כבר בונים. תושבי הנגב יממנו את המטוס הרביעי", אמר ספיר. חברי העמותה שנוסדה רישמית פתחו חשבון בבנק לאומי בבאר שבע.

בריה"מ העבירה לישראל עוד שלוש תעודות טרווניקי

בריה"מ העבירה לידי ישראל עוד 3 תעודות ממחנה טראווניקי, הדומות למיסמך טראווניקי העומד במרכז משפט דמיאניוק — נמסר בתכנית „מבט" בטלוויזיה.

לפי גירסת התביעה במשפט, זוהי תעודת החוגר, שקיבל הנאשם בעת שהתגייס לשירות כוחות העזר של הצבא הגרמני.

את התעודות החדשות הביא ארצה איל ההון האמריקני, ארמנד האמר, ומסר אותן לידי ראש־הממשלה. האמר הוא שהביא בשעתו מבריה"מ את התעודה הראשונה.

בשתיים מן התעודות הנוספות יש תצלומים. (עתי"ם)

מתנדבת מחו"ל מתה ממכת חום

צעירה בת 18, מתנדבת מאנגליה, שחזרה אתמול אחה"צ באוטובוס מעמק גורי לירושלים יחד עם קבוצת מתנדבים, שסיימה תקופת התנדבות בבקעת הירדן — חשה ברע, בגלל מכת חום, וכעבור כשעה נפטרה בבית החולים „שערי צדק" בירושלים.

מאיר אינדור, שחזר עם הקבוצה לתחנה המרכזית בירושלים, סיפר לכתב עתי"ם, כי לנערה ניתנה הנשמה מלאכותית על ידו וע"י חובש, שהיה באוטובוס, במשך עשר דקות, עד שהגיע אמבולנס, שהעבירה לבית החולים. כל מאמצי הרופאים לא הועילו וכעבור 40 דקות נפטרה. (עתי"ם)

במלאת שלושים לפטירת חברתנו
לאה שחר
נתייחד עם זכרה
ביום חמישי 13.8.87 בשעה 21.30
ב„בית הבנים" בקיבוץ גת
המשפחה
וקיבוץ גת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר באדם
אבא בוטביניק ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי 11.8.87
בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הראשי.
אבלים: אשתו מרים, בנו וכלתו זאבי וורדה
בתו וחתנו בלה ואודי, הנכדים
וכל בני המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו היקרה
צפורה כץ ז"ל
נתייחד עם זכרה
העליה לבית הקברות ביום חמישי, י"ח באב תשמ"ז
13.8.87, בשעה 16.00.
המשפחה
וקיבוץ מזרע

ה„פאנטום 2000" ממריא היום: „מטוס חדיש במחיר מציאה"

המטוס יהיה „סוס העבודה" העיקרי של חיל האוויר בשנים הבאות

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„מטוס הפנטום 2000 יהיה מרכיב מרכזי בעוצמה האווירית של ישראל בשנות האלפיים. מטוסי הפנטום המשופרים יוסיפו להיות גם בעתיד עמוד השידרה של חיל־האוויר במשימות אוויר־קרקע" כך אומר תת־אלוף אבנר רז, ראש להק ציוד במפקדת חיל־האוויר.

תא"ל אבנר רז. ראש להק ציוד בחיל־האוויר (תצלום: דובר צה"ל)

בראיון בלעדי ל„על המשמר" אומר תא"ל רז הנחשף כאן לראשונה, כי פרוייקט השבחת מערך הפנטומים של חיל־האוויר, הינו הפרוייקט הגדול ביותר שנעשה אי־פעם בחיל־האוויר. והוא מבוסס על ידע ייחודי שנרכש על־ידי מהנדסי חיל־האוויר.

בטקס חגיגי שיתקיים היום אחר־הצהרים בבסיס מרכזי של חיל־האוויר במעמד שר הבטחון, הרמטכ"ל וצמרת חיל־האוויר ימריא מטוס ה„פאנטום 2000" להמראת הבכורה. מטוס זה המסומן „001" עבר תהליך ארוך של השבחה במשך שלוש שנים ביחידת האחזקה האווירית של חיל־האוויר. לאחר המראת הבכורה יעבור המטוס לטיסות ניסוי. אב־טיפוס שני של המטוס אמור להמריא במארס 1988. על פי תוכניות מפקדת חיל־האוויר, יחל השיפוץ הסדרתי ביולי 1988 וחיל־האוויר יקבל טייסת פנטומים משופרים כבר בתחילת שנות ה־90.

ראש להק ציוד תא"ל רז אומר, כי לפני מספר שנים עמדה בפני חיל האוויר שאלת עתיד מערך הפנטומים, ואז הוחלט להשביח את המטוסים ובכך להאריך את חייהם בשירות. „השיקולים היו כלכליים, והביצוע היה בהתאם לצורך המבצעי של חיל־האוויר.

השינויים הטכניים העיקריים הינם במבנה המטוס, במיתלים של המנוע, בחיבור מיכלי הדלק והחימוש, בחיזוק הכנפיים. כן מוחלפת כל צנרת הדלק וכל מערכת החיווט שאורכה 28 קילומטר (!) בכל מטוס. החלפת החיווט הורידה ב־100 ק"ג את משקל המטוס (מ־400 ק"ג חוטים ל־300) מערכות האוויוניקה המשופרות, והמכ"מ החדש יאפשרו ל„פנטום 2000" להתמודד יפה בשדה הקרב האווירי בעתיד. כן יתוספו לפנטום „גדורות מטוס" (מעין שפם קטן על כונסי האויר) שישפרו את יציבותו ואת יכולת התמרון שלו בזוויות תקיפה גבוהות. בוצע גם שיפור משמעותי במערכות התצוגה העילית בתא הטייס, מערכת הקשר והמחשבים (ברמה של F־16 משופר) וניתן דגש רב על הנדסת האנוש לטייס ולנווט. „תא הטייס של ,פנטום 2000' מתחרה עם כל מטוס אמריקני אחר" אומר תא"ל אבנר רז. לדברי ראש להק ציוד, השבחת כלל מערך הפנטומים כרוכה באילוצים התקציביים שיקבעו למעשה את מידת השיפור. חיל־האוויר מתכוון להחליף בעתיד גם את מנועי הפנטום מדגם „79־J" במנועים מדגם „פרט אנד ויטני" (מנועי ה„לביא") אולם החלטה על כך נדחית.

עלות השבחה של מטוס פנטום אחד לחיל־האוויר — חמישה מיליון דולר בלבד (ללא הוצאות הפיתוח) „זהו מחיר מציאה מול מטוס אחר חדש בתכונות דומות. אני גאה מאוד במטוס הזה שנולד מחדש בחיל־האוויר הישראלי" אמר תת־אלוף רז.

לכתבנו נודע כי החברה האמריקנית „מקדונלד דאגלס" ויצרנית הפנטום, שיצרה 5200 מטוסי פנטום, עוקבת בעניין רב אחר תהליך השבחת המטוס בישראל וחלקה שבחים רבים לחיל־האוויר ולמהנדסיו.

ח"כ גרנות תובע הצבעה חוזרת בוועדה המשותפת לנושא הלביא

גרנות טוען שההחלטה הושגה ברוב מלאכותי, שכן בוועדה המשותפת 51 ח"כים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת אלעזר גרנות (מפ"ם), תבע אתמול מיו"ר הוועדה אבא אבן, כי יערוך הצבעה חוזרת בנושא המשך הפיתוח והייצור של מטוס הלביא.

גרנות טוען כי ההצבעה בוועדה המשותפת לוועדות החוץ, הבטחון והכספים (51 ח"כים), השתקף רוב מלאכותי של 22 בעד הלביא, כפי שהיה בהצבעה שלשום, שכן הם מהווים פחות ממחצית ממנין הח"כים בשתי הוועדות. ח"כ מפ"ם מצדיק את דרישתו לרוויזיה בהצבעה גם: באווירה הפרועה ששררה בשתי הוועדות לפני ההצבעה. וכן בניהול הכושל והחד־צדדי של הישיבה על ידי יו"ר ועדת הכספים אברהם שפירא (אגודת ישראל).

גרנות פנה אתמול גם בקריאה לכל חברי שתי הוועדות שנעדרו מההצבעה למלא חובתם, ולהשתתף בהצבעה החוזרת, אם זו אכן תתקיים. במברקו לאבן דורש גרנות כי הצבעה חוזרת תיערך עוד השבוע, לפני החלטת הממשלה.

סיעת רצ בכנסת הביעה אתמול את חרדתה נוכח החלטה בנושא הלביא. לדעת הסיעה יש בהחלטה זו משום דחיית המלצות המטכ"ל בנושא צרכי הצבא למלחמה הבאה. „דחיית ההמלצה עלולה לעלות לישראל במחיר יקר מנשוא אם חס וחלילה תתרגש עלינו מלחמה נוספת", רצ אומרת, כי מעניין יהיה לראות כיצד יצביעו הח"כים תומכי הלביא בכנסת, על הקיצוצים בתקציבי הרווחה. זאת כיוון שקיצוצים אלו הם הדרך היחידה למימון הלביא.

מן העבר השני ביקר חיים קופמן, יו"ר הליכוד בכנסת, את הביקורת שהטילו קצינים בכירים בצה"ל בתוצאות ההצבעה בוועדות הכספים והבטחון. קופמן הדגיש כי ישראל איננה רפובליקת בננות וכי לקצינים בצה"ל אסור להשמיע דברים בוטים חסרי אחריות נגד הזרוע המחוקקת. שר הבטחון צריך, לדעתו של קופמן, לדחות את הביקורת.

ישראלית שובתת רעב בכלא בדנמרק במחאה על סחבת בפתיחת משפטה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בסקנדינביה

קופנהגן. — בת שבע עמוס, ישראלית בת 26, שובתת רעב זה השבוע השלישי ברציפות בכלא „וסטרה" שבקופנהגן. היא נעצרה יחד עם עוד 3 ישראלים, בתוכם בעלה עמוס, 27, בדיוק לפני שנה, בעוון סחר בסמים.

ביומיים האחרונים סרבה לקבל נוזלים. אך מבית הסוהר נמסר לי, כי מצבה מניח את הדעת. 4 הישראלים — שני האחרים הם יוסף כהן, 38, ויהושע מלכה, 41 — נעצרו יחד עם דני נוסף לפני שנה ומאז הם מצפים, רוב הזמן בבידוד, לתחילת משפטם.

עתה נודע, כי תחילת המשפט נקבעה לחודש ינואר 1988, ונגד סחבת זו שובתת העצורה.

פרקליטה מסר לעתון „פוליטי־קן", כי הוא מתכוון למחות על הפגיעה בזכויות האדם עקב הסחבת הממושכת.

גם שר המשפטים הדני הביע דעתו כי „18 חודשים של ציפיה לפתיחת משפט הם למעלה מרגיל". לצורך זה הוא עומד להפגש היום עם נשיא בית המשפט.

משלחת מישראל יוצאת לכנס סביבתי במוסקווה

משלחת ישראלית תצא בתוך ימים אחדים לקונגרס בין לאומי שייערך במוסקווה. במשלחת ארבעה חברים ממשרד הפנים, משרד החינוך ואוניברסיטת ת"א.

המדובר בקונגרס בין־לאומי לחינוך סביבתי שייפתח ביום א' הקרוב במוסקווה. שלטונות מוסקווה אישרו את בואה של המשלחת הישראלית, וויזות לחבריה כבר ממתינות להם בפריז.

בראש המשלחת יעמוד ד"ר אורי מרינוב, מנכ"ל הרשות לאיכות הסביבה ויהיו חברים בה פרופ' אברהם בלום ממשרד החינוך, ד"ר יפה סופר מאונ' ת"א ונציג מסמינר הקיבוצים.

המשלחת תשהה במוסקווה כ־10 ימים. (עתי"ם)

הלירה הלבנונית לשפל־שיא

ביירות. — הלירה הלבנונית ירדה אתמול לשפל־שיא לעומת הדולר, בעקבות מלחמת־דברים בין פוליטיקאים יריבים על המשבר הכלכלי בלבנון.

הדולר נסחר ב־187 לירות לבנוניות, ב־5 לירות יותר מאשר בסגירה שעברה.

חלפן כספים מסר, כי „ירידת הלירה משקפת את ההסלמה בין המנהיגים הפוליטיים ואת כשלונן של ועדות שרים".

הלירה איבדה יותר מ־56 אחוז משוויה מראשית השנה ו־90 אחוז לפני ינואר אשתקד.

(ע"צ, ע"ר)

חושב הכפר אום אל־ג'אנם התאבד בתלייה

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

תושב הכפר אום אל ג'אנם בן 20 נתגלה אתמול בבוקר ללא רוח־חיים, תלוי על חבל שנקשר לקורת גג המתבן של בני־משפחתו.

הרקע למעשה נעוץ, לדברי המשטרה, ככל הנראה בסכסוך בין המנוח עם בני משפחתו.

אחד משמונה פקידי הקונסוליה האיראנית שגורשו ממערב־ברלין יוצא מבניין הקונסוליה בדרכו להאמבורג. ארה"ב, בריטניה וצרפת, האחראים ל…

צה"ל יעביר חיילים לתגבור יחידות משמר הגבול בשטחים

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

החל ממחזור הגיוס של חודש אוגוסט, החל צה"ל להעביר חיילים לתגבור משמר הגבול. מגמה זו תימשך גם במחזורי הגיוס הבאים ובתוך שנה מתכוון צה"ל להעביר חלק מפעולות השיטור בשטחים לידי משמר הגבול.

עפ"י הסכם בין שר הבטחון ושר המשטרה הוחלט כי צה"ל יקצה ממקורות כוח האדם שלו 200 תקנים נוספים למשמר הגבול למשימה זו. בחודש אוגוסט שובצו למשמר הגבול כמה עשרות חיילים.

מקור צבאי בכיר שהתיחס אתמול לפיגועים האחרונים בשטחים אמר: „כל פיגוע מביא עמו לחץ לתיגבור כוחות צה"ל בשטחים. אנו משתדלים שלא להוסיף כוחות בהנחה שהמלחמה בטרור הינה מלחמה מתמשכת. ומנסים לדחות לחצים פוליטיים ואחרים בעניין זה. אבטחת הסדר בשטחים הינה משימת שיטור עבור צה"ל המהווה בזבוז זמן יקר לאימונים ותעסוקה", אמר המקור הבכיר.

גוש אמונים מכשיר 6 גרעיני התנחלות

מאת פנחס ענברי כתב „על המשמר"

תנועת אמנה, שהיא תנועת ההתישבות של גוש אמונים, מכשירה כעת 6 גרעיני התנחלויות העומדים לעלות על הקרקע ביו"ש. אחד הגרעינים האלה נמצא כעת במישור אדומית, וממתין לעלייה על הקרקע באתר הקבע. המועצה המקומית של מעלה אדומים התנגדה לנוכחותו של הגרעין הזה בתחום שיפוטה ונכנסה לויכוח קשה עם גוש אמונים, כיוון שהשטח שעליו התמקם הגרעין מיועד להיות איזור תעשיה עתידית מרע. ואולם בימים האחרונים שינתה המועצה המקומית את עמדתה מן הקצה והגיעה להסכם עם אמנה לאפשר לגרעין ההתנחלות להשאר במקומו, ככל הנראה בלחצם של גורמים בליכוד המבקשים להביא את ממשלת האחדות הלאומית לידי מבחן, כאשר גוש אמונים יעלה את הגרעינים שלו על הקרקע.

בתשובה לשאלת כתבנו אמר ראש המועצה מטעם הליכוד עמוס טרטמן, כי אין הוא רואה שום בעיה. המועצה התנגדה ואח"כ שינתה את עמדתה. הוא מקווה שגרעין גוש אמונים יעזוב אחרי שנה. לעומתו אמר נציג מפלגת העבודה ירון רז, כי המועצה המקומית לא שקלה את טובתה של מעלה אדומים אלא נגררה לשיקולים פוליטיים של גוש אמונים. הוא לא מבין כיצד זה הופכים חברי המועצה את עורם בתוך שבוע אחד.

„מושל" מחוז ירושלים מטעם ירדן: מנהלי החברה הירושלמית — מוגי לב

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

מועצת המנהלים של חברת החשמל המזרח ירושלמית תתכנס היום כדי לקבוע את עמדתה כלפי החלטת ממשלת ישראל לצמצם את זכיון החברה. כתבנו מעריך, כי לא תתקבל החלטה. ועד העובדים השבית אתמול את העבודה ליום אחד, וראש הוועד נביל אל עיזה אמר לכתבנו, כי הם ממתינים להחלטת מועצת המנהלים. הוא מקווה כי המועצה תדחה את ההחלטה כדי שאפשר יהיה לנהל מאבק משותף. הוא אמר, כי בשום פנים ואופן אסור לקבל את ההחלטה, ועל החברה להמשיך ולדרוש את הזכיון המלא. הוא מסר כי עדיף שישראל „תכבוש" את החברה, ותפקיע אותה לגמרי מאשר לקבל את קיצוץ החברה שהוא פגיעה באינטרס הלאומי ופגיעה בזכויות העובדים.

מושל מחוז ירושלים מטעם ירדן, אנואר אל חטיב, הפתיע אתמול כאשר תקף את מועצת המנהלים על הדרך שבה טיפלה במשבר בחברה, וכינה אותה „מוגת לב". הוא התראיין ביומון אל נהר המקורב לירדן.

אתונה.- דליקות גדולות התלקחו ביערות איי רודוס וסאמוס. אולם לא נמסר על מקרי מוות כתוצאה מגל החום האחרון הפוקד את יוון בימים אלה.

הטמפרטורות עלו אתמול עד ל־40 מעלות. אולם רק 60 בני אדם אושפזו בבתי החולים.

ברודוס נקראו 600 תושבי העיירה אפולון לפנות את בתיהם, מאחר ודליקת יער איימה להקיף את העיירה כולה. הדליקה עדיין משתוללת והיא מתפשטת כתוצאה מרוחות חזקות.

יו"ר ועד הפועלים שפוטר:

הוועד מחזיק העובדי כדי למנוע פיצוץ במ

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר" בחיפה

„ועד הפועלים מחזיק את העובדים בשיניים, כדי למנוע התפוצצות. המתח במפעל נוראי" — כך הגדיר אמש את המצב במספנות ישראל יו"ר ועד הפועלים, מישל אלמליח, אשר פוטר בשבוע שעבר ע"י מנכ"ל המספנה זאב אלמוג.

המשכים

שלוש התקפות של ידי

(סוף מעמוד ראשון)

המחבלים הנתמך ע"י דמשק, טען אתמול כי אירגונו הוא שהפגיז בטילים את הגליל ורצועת הבטחון.

למרות הירי, פעם שניה בתוך יממה, מטוסים ישראליים תקפו אתמול בשעות אחר הצהריים כפר בדרום לבנון, גרמו למותו של כפרי אחד ולפציעתם של שניים נוספים — [illegible] בשידור נמנעים מלהגיב ישירות על החלטת ועדות הכנסת, עקב היותה „עניין ישראלי פנימי", ומתוך הנחה שעמדת ארה"ב הבסיסית ידועה בישראל.

לממן פרוייקטים חלופיים [illegible] מעוניין בהם. הצעת ההחלטה גם אומרת שמשרד הבטחון, משרד־האוצר ומשרד־העבודה, יכינו תוכניות להתמודד עם האבטלה הצפויה בעקבות סגירת פרוייקט ה„לביא".

גם „לביא" וגם אפ־16

ראשי האוצר משוכנעים שאפילו אם הפעם יוחלט להמשיך בפרוייקט ה„לביא", בסופו של דבר, התוכנית תבוטל. לדבריהם הדבר יקרה בעוד שנה, לאחר הבחירות, אבל אז המחיר למשק יהיה הרבה יותר גבוה. באוצר יש חשש כבר שהצבא יזדקק למטוסים עוד לפני שהתעשייה האווירית תוכל לספק את ה„לביא" ובסופו של דבר יירכשו מטוסי אפ־16. בתנאים אלה, אומרים באוצר, המשק יצטרך גם לרכוש מטוסים אמריקניים, וגם יצטרך לשלם עבור ה„לביא", אשר יופסק, לאחר ייצור מספר קטן מאוד של מטוסים.

בראשית החודש נפגשו ראשי האוצר עם שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג שהסביר להם שארה"ב מעוניינת בהחלטה מהירה על ה„לביא". השגריר הבהיר שארה"ב תמשיך לסייע לישראל בפיתוח ה„לביא" אם הממשלה תחליט על כך. אבל באוצר אומרים שבעקבות החלטת האמריקנים להציע לישראל מטוסי אפ־16 באותו מחיר שהם מוצעים למדינות נאט"ו, יהיה ה„לביא" ללא־תחרותי בכל תנאי שהוא.

פרס: לקחת מרמת החיים

מ"מ רה"מ שמעון פרס, סבור שהעם בישראל חייב להוריד את רמת החיים כדי לסיים את פרוייקט הלביא. פרס, שביקר אתמול בכפר ג'וליס, אמר שהשנה עלתה רמת החיים בישראל ב־14%. „כלומר מיליארד וארבע מאות מיליון דולר. ואני שואל מה היה קורה אילו לקחנו מזה מאה וחמישים מיליון דולר, להמשך בניית הלביא".

פרס יצביע ביום א' הקרוב,

רופא נהרג בהתנגשות מכוניתו בעץ

ד"ר פתחי סבניני בן 25, רופא מהכפר דבוריה שליד עפולה, נהרג אתמול בבוקר, כאשר המכונית בה נהג, סטתה מהכביש והתנגשה בעץ.

המכונית התגלתה מעוכה בשעות הבוקר לצד הדרך, בכביש צומת גולני לכיוון עפולה.

המשטרה מבקשת מכל מי שראה את התאונה והיה עד לסטייתה מהכביש, לפנות לתחנת משטרת עפולה או לכל תחנה אחרת למסור עדות. (עתי"ם)

גשם שוטף בצפון הגולן

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

תושבי נוה אטיב המפעילים את אתר החרמון הופתעו בסוף שבוע, כאשר בשעות הבוקר המוקדמות החל לרדת גשם שוטף באיזור למרות החום הכבד.

חברי המושב סיפרו, שרובם שהו אחר חצות מחוץ לבתיהם בגלל החום הכבד ולפתע החל לרדת גשם שנמשך כ־20 דקות.

מדובר בגשם עם טיפות גדולות במיוחד שלא הפיג את החום הכבד, ובכמה אזורים נרשמו אתמול יותר מ־40 מעלות.

הרחוב הראשי בג'וליס ע"ש דוד בן גוריון

השדרה הראשית של הכפר ג'וליס נקראה אתמול על־שמו של דוד בן־גוריון בטקס שהיה בכפר הדרוזי שבגליל ובמהלכו הסיר מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, את הלוט מעל השלט הנושא את שמו של בן־גוריון.

כתב עתי"ם מוסר, כי בטקס שאורגן על ידי מרכז ההסברה, השתתפו נכבדים דרוזים ויהודים, מכל הגליל.

החלטת המועצה לקרוא את רחובה הראשי של ג'וליס ע"ש מייסד המדינה וראש ממשלתה הראשון, באה על מנת להרגיש את שותפות הגורל בין היהודים לבין הדרוזים ואת הקשר ההדוק שיש להם למדינה בה הם חיים.

כתב עתי"ם מוסיף, כי זהו הרחוב הראשון בכפרים הדרוזים בארץ הנושא את שמה של אישיות כלשהי או מקום כלשהו.

לאחר הטקס ביקר מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס אצל מנהיגה הישיש של העדה השייח אמין טאריף וכן ביקר אצל משפחה דרוזית ברוכת ילדים. את ארוחת הצהריים סעד על שולחנו של ראש המועצה המקומית סאלח טאריף ואחר כך קיבל את אזרחות הכבוד של הכפר על תרומתו לעדה בכלל ולג'וליס בפרט.

(עתי"ם)

שלושה מזרח־גרמנים הצליחו לברוח למערב

מערב־ברלין. "שלושה מזרח־גרמניים, בני 20 עד 24 שנה, הצליחו אור ליום אתמול לעבור יחדיו את חומת ברלין ולהגיע למערב־ברלין — מסרה הבוקר המשטרה המקומית.

שלושת הנמלטים הצליחו לעבור את מחסום החומה באזור המטה המערבי של שפאנדאו. זמן קצר אחרי חצות הלילה.

בשבוע שעבר, הצליח חייל מזרח־גרמני במדים לברוח למערב־ברלין באותו מקום.

ג'ון או איוואן

בחקירה הנגדית מחוץ התובע שקד את המומחית האמריקאית למסמכים

השופט על סתירות בעדות המומחית: „אז על יסוד זה אפשר לבוא ולומר לבית משפט בארה"ב – מילא בישראל, אפשר – אבל בארה"ב? – שהמסמך אינו אותנטי"

מאת יעקב שליש, כתב עתי"ם

העדה המומחית לכתבי יד מטעם ההגנה, עדנה רוברטסון, חזרה וטענה בתום החקירה הראשית שלה, כי מסמך טרווניקי אינו אותנטי והוכנסו בו תיקונים מהותיים. התובע, עו"ד מיכאל שקד, ניסה כבר בתחילת החקירה הנגדית לקעקע את אמינותה של עדה זו כמומחית באותם שטחים בהם העידה מטעם ההגנה. יום אתמול עמד בסימן הסתבכותה של העדה בחקירה הנגדית.

העדה עדנה רוברטסון נשאלה שאלה שאלות על ידי הסניגור עו"ד ג'ון גיל, כאשר היא נעזרת בחוברת מהודרת, הכוללת צילומים רבים והגדלות של מסמך טרווניקי ומסמכים אחרים, אשר באמצעותם ניסתה להוכיח את מימצאיה. השופטים הצטיידו אף הם בזכוכיות מגדילות ועקבו אחר הסבריה וניתוחיה.

גב' רוברטסון קבעה, בתשובה לשאלה, כי אין היא מתייחסת למסמך טרווניקי כתעודת זהות, אלא זהו מעין „מסמך אישי", אשר כלולים בו פרטים שאינם מצויים בדרך כלל בתעודות הזהות. גם התמונה אינה במקום המקובל בתעודת זהות. כן טענה, כי ניכרים במסמך שני סוגי דיו וכי התצלום המופיע בו „טופל" על ידי כך שהוסר ממקומו והוחזר בחזרה. כמו כן היא הגיעה למסקנה שחתימתו של דמיאניוק, המופיעה במסמך, אינה משתווה לחתימות הרגילות שלו במסמכים אחרים.

שני סוגי דיו

עם זאת, לא יכלה העדה המומחית מטעם ההגנה לקבוע דעה ברורה לגבי החתימות של מפקד מחנה טרווניקי שטרייבל והאפסנאי טויפל, וכן לא יכלה לגלות סיבת הימצאו של כתם אדום על התצלום. העדה רוברטסון קבעה עוד, כי אין ספק, על פי הסימנים, שבמסמך זה עשו שימוש בשתי חותמות ובשני סוגי דיו שונים, והדבר בולט בצלב הקרס המופיע בו וכן בחותמת שבתחתית המסמך.

בכך תמה החקירה הראשית של העדה, וכאשר קם התובע מיכאל שקד, כבר מהמשפט הראשון ניכר שהתביעה מבקשת לערער לחלוטין את מומחיותה של עדה זו. „האם לכנות אותך דוקטור או פרופסור רוברטסון?" שאל התובע, ותשובתה היתה: „אני מכנה את עצמי גב' רוברטסון. אין לי תואר אקדמי".

כאן זינק הסניגור עו"ד יורם שפטל וביקש להגיב על כך בציינו, כי „עו"ד שקד ידע מראש שאינה דוקטור...", או העדה המתורגמנית כי המיקרופון אינו מחובר והשאלה לא נשמעה היטב.

השופט לוין: מוטב בלי מיקרופון. ההערה של עו"ד שפטל אינה ראויה להיקלט במיקרופון.

אב בית הדין הוסיף: היה לנו כאן שקט כמה ימים...

התובע שקד הזכיר לעדה, כי היא שיגרה ב־6.7.87 מכתב לסניגור, עו"ד גיל, ובו כלולות מסקנותיה לגבי מסמך טרווניקי. „נכון שבמכתב זה אין פירוט של הנושאים והסטאנדרטים והאופן שבו הגעת למימצאים שלך, אלא מסקנות בלבד?"

העדה: נכון.

התובע: האם זו הדרך שבה את מגישה בדרך כלל חוות דעת מסוג זה?

העדה: לפעמים כן. זה תלוי באובייקט וכו, כאשר אני מתבקשת שלא לתת חוות דעת מפורטת מרי לפני הערות. כאן התבקשתי לתת דו"ח קצר.

התובע: מסתבר שבחודש יוני השנה היה האלבום שלפנינו כבר מוכן אצלך, ולא טרחת לשלוח אותו לסניגוריה, כדי שתוכל להעביר תצלום ממנו לתביעה ושנוכל ללמוד אותו?

כאן שוב התערב עו"ד שפטל: אנו בעצמנו ראינו את האלבום רק כאן באולם, ואני סבור שאין מקום לבקר על כך את הסניגוריה, כאשר התביעה נהגה אף יותר גרוע מזה עם האלבום שהיא הכינה בשעתו.

השופט לוין, בגערה: אדוני בא כנראה הבוקר במצב רוח תוקפני מאד, וכדאי שאדוני יצטנן קצת. הרי התביעה נהגה בכם לפנים משורת הדין, ולעתים רחוקות אני נתקל בסיוע כזה שניתן להגנה על ידי התביעה.

בהערה נוספת אמר השופט לוין: הרי את חקירת העדה הזו מנהל עו"ד גיל, כך שלא צריך לעשות פה שעטנז ואדוני יכול לשבת פה בשקט.

ואכן עו"ד שפטל נרגע ולא ניסה להתערב עוד במהלך ישיבה זו של המשפט.

התובע שקד המשיך בחקירתו, בהזכירו לעדה, כי בינואר 1984 הוזמנה על ידי עו"ד גיל לתת חוות דעת דומה לזו שנתנה כאן — לגבי האותנטיות או אי־אותנטיות של מסמך טרווניקי. „אז ערכת בדיקות, הגעת למסקנות והשמעת אותם בתצהיר לעו"ד גיל?"

העדה: זה נכון.

התובע: את הופעת אז למעשה מול מומחה התביעה גדעון אפשטיין. אולם בעוד שהמומחה ההוא הסתמך בממצאיו על המסמך המקורי, את הסתמכת על צילום שלו?

העדה: נכון.

התובע: כיצד הסכמת בכלל לתת חוות דעת אז, על פי עותק של המסמך, כאשר ידעת שהמומחה מטעם התביעה בדק את המקורי?

העדה: אני לא ידעתי בתחילה שהוא ראה את המקור, ולאחר מכן עמדתי על כך. למעשה נתתי חוות דעת זמנית, כי היו פרטים רבים שלא יכולתי לוודא על פי העותק המצולם.

„את חוזרת בך?"

התובע: אז מדוע כתבת באותה חוות דעת בשנת 1984, כי התצלום של המסמך היה באיכות טובה? האם את למעשה חוזרת בך עתה ממה שאמרת אז?

העדה: התצלומים היו אז באיכות טובה, אולם כאשר קיבלתי עתה את התצלומים של המסמך המקורי נוכחתי לדעת שהם טובים יותר.

התובע אינו מרפה: אז מדוע ציינת אז שהצילום הוא „מעולה"?

העדה: כי הוא היה באיכות גבוהה לגבי הפרטים העיקריים, אולם לגבי המספרים שבמסמך ודברים דומים, האיכות לא היתה מושלמת.

התובע: לכן אני חוזר ושואל, כיצד מצאת לנכון לתת חוות דעת על סמך צילום, כאשר מולך עומד אדם המחווה את דעתו כאשר בדק את המקורי?

העדה חזרה והבהירה, כי היא אף פעם אינה נותנת חוות דעת החלטית, על סמך תצלומים בלבד.

לידי התביעה הגיעו באחרונה כמה תעודות נוספות בדומה ל„מסמך טרווניקי", שהן למעשה תעודות שירות של אלו אשר פעלו במסגרת האס.אס. והנאצים במלחמת העולם השניה — כך גילה, כאילו באקראי, התובע עו"ד מיכאל שקד, במהלך החקירה הנגדית של העדה המומחית מטעם הסניגוריה עדנה רוברטסון.

התובע המשיך בחקירת שתי וערב ובלחץ רב על העדה, כדי לנסות לערער את מומחיותה ואמינותה בנושאים שהעידה לגביהם במסגרת החקירה הראשית. הוא חזר ושאל אותה, כיצד קבעה כי „מסמך טרווניקי" מזוייף והאם השוותה אותו עם מסמכים דומים אחרים מאותה תקופה.

מומחה המשטרה לזיהוי מסמכים אמנון בצלאלי מאזין לנסיונותיה הכושלים של העדה רוברטסון לסתור את עדותו (צילום: רחמים ישראלי)

כאשר השיבה בשלילה, שאל לפתע התובע: האם לא ראית רק אתמול מסמכים דומים ל„מסמך טרווניקי" אצל הסניגור עו"ד ג'ון גיל?

עו"ד גיל ניסה להתערב, בטענה שהשאלה אינה רלוונטית וכי כלל לא דן שלשום עם העדה. השופט לוין גער בסניגור בציינו, כי תשובתו מהווה למעשה הדרכה לעדה מה לומר ומה לא. בתגובה השיבה גב' רוברטסון, כי היא לא ראתה אתמול שום מסמכים, כפי שהתובע רמז עליהם.

התובע: וגם לא נאמר לך על על תעודות נוספות שהתגלו משנת 1949?

העדה לא.

„מסקנה משונה"

התובע המשיך וחקר: כיצד הגעת למסקנה המשונה, כי „מסמך טרווניקי", הוא מין תעודת זהות או „גיליון אישי", שהוצא מתוך כרטסיה, כאשר כתוב עליו במפורש כי זוהי „תעודת שירות".

העדה: אני ראיתי במסמך הזה שורה שלימה של פרטי ביגוד וציוד, והשוויתי זאת למסמכים דומים שראיתי בארה"ב, המכונים „גיליון אישי".

התובע: אני מבין שאת קובעת את הממצאים שלך לפי דברים ששמעת ואינך בודקת אותם כלל?

העדה: לא בדיוק. אני בדקתי והכרתי תיקים אישיים ונתונים אישיים והשוויתי ונוכחתי שזה משהו דומה ל„מסמך טרווניקי".

התובע: האם אני יכול להבין מדבריך, כי ייחסת לתעודת השירות סוג מסויים של גיליון אישי, למרות שהיו לך כמה אופציות בהתייחסות לאותו מסמך, אך לא העלית במסקנותיך את כולן אלא רק אחד מהם.

תשובה: זה הכל לפי השאלה והנושא. אני השוויתי את המסמך לתעודות שראיתי בארה"ב ועל פי זה קבעתי את הגדרתו.

התובע: ולמרות שהבחנת כי ב„מסמך טרווניקי" מוטבעת חותמת עם צלב הקרס — ובארה"ב אין חותמת כזו...

העדה: נכון, אין.

התובע: לכן, אין זה מעשה נכון מצד מומחה להשוות מסמך כזה לכל מסמך אחר בארה"ב.

השופטים הקשו

בהמשך החקירה הקשו השופטים ושאלו, כיצד ניתן להסיק מסקנות ולכתוב חוות דעת, כאשר נושא כה חיוני כמו החתימות המופיעות במסמך (החתימות של דמיאניוק, של מפקד מחנה טרווניקי שטרייבל ושל האפסנאי טויפל) אינן כלולות בחוות הדעת והמומחית לא הסיקה מסקנות לגביהן.

גב' רוברטסון חזרה וטענה, כי נמסרו לידיה מספר מועט מאוד של דוגמאות חתימה של אותם אנשים כדי שתוכל להשוותן עם אלו שבמסמך ולכן לא יכלה לקבוע עמדה לגביהן.

השופט לוין העיר: אני מכיר מומחים גם בישראל, אשר יתנו חוות דעת בכל מקרה, אבל יש מומחים אחראים, שלא יתנו חוות דעת אם אין בידיהם הנתונים ההכרחיים.

העדה: אולם אני כן שקלתי ובדקתי את החתימות שהיו תחת ידי, כאשר המסמך המקורי הובא כבר בפני.

השופט לוין: אבל חוות הדעת שלך אומרת, כי המסמך כולו אינו אותנטי, עם הסתייגות קלה בלבד. הכיצד מומחה אחראי מגיע למסקנה כזו בלי להתייחס לחתימות, שהן מרכיב מאד חשוב?

העדה: היו פריטים אחרים במסמך אשר הכריעו את הכף.

השופט: אלו הם פריטים שוליים יחסית. אז האם על יסוד זה אפשר לבוא ולומר לבית משפט בארה"ב — מילא, בישראל, אפשר — אבל בארה"ב — כי המסמך אינו אותנטי?

כאן ביקשה העדה הפסקה קלה בדיון, ובית המשפט אכן יצא להפסקה של רבע שעה.

העדה סיפרה, כי בארה"ב יש ארגון המסמיך חברים וקורא להם „בודק מסמכים מוסמך", ואילו היא חברה בארגון אחר, של בודקים, אך ללא הסמכה.

התובע: אז מדוע לא ביקשת להתקבל לאקדמיה של בודקי המסמכים.

העדה: אני פעילה בשני ארגונים בשטח זה, וזה מספיק לי.

התובע: ואולי פשוט, כיוון שהכישורים הנדרשים להיות חברה באקדמיה אינם מאפשרים לך זאת?

העדה: אני נעדרת למעשה כישור אחד בלבד — לא עבדתי במעבדה ממשלתית. ואכן, לא עבדתי בשום מעבדה בשטח זה, להוציא את המעבדה שלי.

הבוקר תתחדש החקירה החוזרת. (עתי"ם)

10 אנשי צבא אמריקניים נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת באתונה

באפריל היה פיגוע דומה, ואירגון מחתרת שמאלני־יווני נטל עליו האחריות

אתונה. — מטען חומר נפץ שהוטמן למכונית דיפלומטית אמריקנית בפרבר של אתונה, [illegible] היום, גרם לפציעתם של עשרה אנשי צבא אמריקניים. 9 מהפצועים היו באוטובוס שעבר בקירבת מקום. איש צבא אמריקני נוסף שהיה מחוץ לאוטובוס נפצע אף הוא. גם הנהג היווני של האוטובוס נפצע.

דובר השגרירות האמריקנית ציין, כי איש מבין הנפגעים לא נפצע קשה.

הפצצה התפוצצה בשעה 4.45 אחר הצהריים בפרבר וולה ליד חוף הים, במרחק כ־20 ק"מ דרומית מאתונה.

עדי ראייה אמרו, כי היא הוחדרה למכונית ע"י שני אנשים רכובים על אופנוע. המכונית נהרסה.

האוטובוס, שבו נפצעו 9 אנשי צבא אמריקניים העביר חיילים לבסיס הליניקון של חיל האוויר.

באפריל הודיע ארגון לוחמי גרילה יוונים שמאלניים, כי הוא אחראי לפיצוץ אוטובוס שעשה דרכו לאותו בסיס. אז נפצעו 16 אמריקנים ושני יוונים.

היחסים בין ארה"ב ליוון מתוחים זה חודשיים, על רקע טענות שהשמיעה ארה"ב שממשלת יוון ניהלה מו"מ עם ארגוני טרור, לפני שבועיים. בעקבות ביקור ביוון של תת שר החוץ לעניינים מדיניים מייקל ארמקוסט, נמסר על שיפור מה ביחסים.

ארה"ב מקיימת 4 בסיסים צבאיים ועשרים מתקנים צבאיים קטנים יותר ביוון. (עי"ד וע"צ)

צוות צ'אדי מצטלם עם משגר טילי סא"ם 6, חלק מסוללות שנתפשו מידי הפולשים הלובים לצ'אד. (צילום: אי. פי.)

התחדשה עליית הדולר בשוקי אירופה

לונדון. — הדולר המשיך לצעוד קדימה אתמול עם התחדש המסחר בשוקי הכספים של אירופה ועלה עד 1.893 מארק, על אף התערבות הבנק המרכזי הגרמני בנסיון לרסן את העליה.

לפי הערכה, מכר ה„בונדסבנק" 100 מליון דולר בעת שהמטבע האמריקני הגיע בפרנקפורט ל־1.89 מארק, אמרו ברוקרים. ביום שישי שעבר, כאשר נקבע מחיר הדולר בפרנקפורט ל־1.882 מארק, מכר ה„בונדסבנק" 10.1 מיליון דולר.

סוחרים בפרנקפורט אמרו כי ההתערבות המועטות של הבונדסבנק באה רק כדי לרמוז לסוחרים כי זוהי מגמת הבנק בעתיד.

הסוחרים בשוק ההון חלוקים בדעותיהם לגבי סיכויי הדולר בהמשך המסחר השבוע.

אמברגו „מלא חורים"

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — ר"מ בריטניה מרגרט תאצ'ר שולחת בימים אלה הודעות לכמה מנהיגי עולם, ובהן היא קוראת לנקוט פעולה דיפלומטית להפסקת מלחמת עיראק־אירן.

בין הצעדים שבריטניה עצמה נוקטת, כלולים לחצים דיפלומטיים על חברות מועצת הבטחון בנסיון להשיג אמברגו על משלוחי נשק לאירן.

תת שר החוץ דייויד מלור אמר, כי בריטניה, בשיתוף פעולה עם הקהילייה הבינלאומית, תהיה מוכנה לשקול־מחדש את החלטתה שלא ללוות ספינות שולות מוקשים לאזור אם אירן תניח מוקשים נוספים באזור המים הבינלאומיים.

תת שר החוץ הבריטי הודה, כי אמברגו בינלאומי על משלוחי נשק יהיה „מלא חורים כמו מסננת".

עיראק חידשה ההתקפות על מתקני נפט אירניים במפרץ

ההפוגה בהפצצות נמשכה 25 יום וחידושן עלול להצית תבערה במפרץ

עיראק הפסיקה ההפוגה בפעולות חיל האוויר נגד איראן, שנמשכה 25 יום, בעת שמטוסי חיל האוויר שלה הפציצו אתמול שני שדות נפט ובתי זיקוק באיראן בתגובה על דחיית קריאת האו"ם להפסקת אש על ידי טהראן.

העיראקים תקפו שישה מתקני נפט בצפון, מרכז ודרום איראן. התקפות אלה הפתיעו דיפלומטים בבגדאד. אחת התגובות היתה: „התקפה זו באה בהפתעה מוחלטת ולא ציפינו לה עכשיו".

בהודעה צבאית עיראקית נאמר, כי התקפות חיל האוויר באו „כתגמול על דחייתה של איראן של החלטות מועצת הבטחון המשך התוקפנות שלה נגד גבולותיה הבינלאומיים של עיראק והפגזות אזורי מגורים בעיראק.

פרשנים סבורים שחידוש ההתקפות העיראקיות עלול להוביל לתגובה איראנית שתצית את המפרץ, כיוון שגם האמריקנים מעורבים הפעם.

חור בקוטר 4 מטרים

בחריין. — מיכלית־על מופעלת על־ידי ארה"ב וטעונת נפט גולמי מאיראן, נפגעה אתמול על־ידי מוקש מול חוף עומאן. היתה זו הפגיעה הראשונה במיכלית מחוץ למפרץ הפרסי.

המיכלית „טקסאקו־קאריביין", במעמס של 274.300 טונות, הנושאת דגל פנאמי, שטה עם מטען מלא של נפט גולמי מאיראן ונפגעה על־ידי מוקש בעת שבאה להטיל עוגן מול נמל פוג'יירה בחוף הנסיכויות המאוחדות.

כתוצאה מהתפוצצות המוקש, נפער חור בדופן המיכלית בגודל של 4 מטר מתחת לקו המים ונפט החל לדלוף מן האניה.

לא היו נפגעים מבין אנשי הצוות.

על מיכלית־העל הוטענו 261,000 טונות של נפט גולמי קל אירני והיא היתה בדרכה לרוטרדם. עתה, לאחר שנפגעה על־ידי מוקש, שטה המיכלית לאיטה לתוך נמל פוג'יירה לתיקוני חירום ולהפסקת הדליפה. (עי"ד, ע"צ)

● אלכסנדריה. — נושאת המטוסים האמריקנית „סאראטוגה" הגיעה אתמול למצרים בליווי שלוש אוניות־מלחמה אחרות, לקראת השתתפותה בתימרונים משותפים

אם ובנה, יהודים מניו־זילנד, צפויים לעונש מוות במאלזיה על הברחת סמים

פננג. — אם מניו זילנד ובנה, שניהם יהודים, כפרו אתמול באשמת הברחת הירואין באי הנופש פננג במאלזיה. הברחת סמים כרוכה במדינה זו בעונש מוות.

הנאשמת, לוריין פיליס כהן, הופיעה לבית המשפט בשמלת משי כחולה־לבנה ועם גרביים ארוכות. בנה אהרון שלטון כהן הופיע בכתונת ובמכנסיים אפורים. שניהם נראו עגומים מאוד בעת שכתב האישום הוקרא בפניהם בבית הדין הגבוה של פננג.

האם, בת 44 ובנה אהרון, בן 21, הם מאוקלנד, ניו זילנד. הם נעצרו בנמל התעופה של פננג בפברואר 1985 בעת שעמדו לצאת מן האי ומאז הוחזקו במעצר עד משפטם. הם הואשמו בהסתרת הסמים בבגדים התחתונים שלהם.

האם הואשמה בהברחת הירואין במשקל של 140.78 גרם והבן בהברחת סמים במשקל של 34.61 גרם.

החוק במאלזיה בעניין הברחת סמים קובע עונש מוות לכל מי שמגלים אצלו יותר מ־15 גרם של הירואין, או 200 גרם של חשיש. מאז 1945 הוצאו להורג בתליה יותר מ־40 נאשמים בהברחת סמים, ביניהם מספר זרים.

לפי הערכה מקומית, קרוב לחצי מיליון אנשים במאלזיה, מתוך אוכלוסיה של 16 מיליון, מכורים לסמים.

בעלה לשעבר של לוריין כהן נפגש עמה בבית המשפט, שם נאספו 70 עתונאי חוץ וסקרנים.

האם והבן הופיעו לבית המשפט עם אזיקים על ידיהם. הם הועמדו לדין בפני השופט דאטוק מוחמד רזיארין עבדאללה, הידוע כמחמיר במשפטי הברחת סמים וכבר גזר עונש מוות על שני אוסטרלים על הברחת סמים בסוף 1985.

האוסטרלים הוצאו למוות בתליה בחודש יוני שעבר לאחר שבית הדין העליון בקואלה לומפור דחה את ערעורם ולאחר שועדת החנינות בפננג דחתה את הבקשה להעניק להם חנינה.

רופא מניו זילנד, ד"ר פרייזר מקדונלד, שיעיד מטעם ההגנה, מסר לכתב רויטר, כי אהרון נולד מכור לסמים.

עוד אמר, כי הוא טיפל בלוריין בנסיון להפסיק את התמכרותה לסמים בין 1973 ל־1982.

הסניגור של השניים, קארפאל סינג, אמר, כי העדות של שני הרופאים עשויה להפריך את הטענה כי השניים סוחרים בסמים, אם אכן ישתכנע בית המשפט בכך, הם צפויים למאסר עולם במקום מוות, אמר הסניגור. (עי"ד — ע"צ)

אנשים ואירועים

אחד משמונה פקידי הקונסוליה האיראנית שגורשו ממערב־ברלין יוצא מבניין הקונסוליה בדרכו להאמבורג.

ארה"ב, בריטניה וצרפת, האחראים לבטחון מערב ברלין, הוציאו את הוראת הגירוש בשבת מחשש לתקפות טרור מצד איראן כתגמול על המעורבות האמריקנית במפרץ הפרסי. (ע"ר; תצלום: אי.פי)

מבצע חלל אמריקני־סובייטי — בחודש הבא

מוסקווה. — מבצע חלל משותף בלתי־מאוייש לארה"ב ולבריה"מ, יתקיים בסוף ספטמבר.

פרופ' ייבגני איליב העומד בראש מחקר החלל במכון הביו־רפואי במוסקווה, אמר כי לווין סובייטי יישלח לחלל למשימה של 14 יום ובתוכו יבוצעו ניסויים על שני קופים, 10 עכברושים ואורגאניזמים חיים נוספים.

הוא אמר במסיבת עתונאים, כי מדענים אמריקנים יוכלו לבדוק ממצאים שיתקבלו מטיסה זו וישוו את התוצאות עם המדענים הסובייטים.

שווארנדזה: פרס גמיש יותר מחבריו

ז'נווה.- שר החוץ הסובייטי ארואדר שווארנדזה אמר, כי הוא סבור שמ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס גמיש יותר מפוליטיקאים ישראלים אחרים בשאלת הועידה הבינלאומית להשכנת שלום במזרח התיכון.

השר שנשאל במסיבת עתונאים אם במקביל לקיום הועידה הבינלאומית תחדש בריה"מ את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל, השיב שאין כל קשר בין שני הנושאים - באשר לחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל זה נושא שונה לחלוטין, שאין לקשור אותו עם ועידת השלום, טען.

בהתייחסו לועידת השלום אמר שר החוץ הסובייטי כי בריה"מ מעוניינת ביותר בכינוס ועידה זו. היא גם עושה כמיטב יכולתה לקדם את הועידה. „אני שמח לרשום לפני שקיימת מודעות גוברת בקהילייה הבינלאומית באשר לצורך בועידה זו". (עספת"א)

שער הספר „מתנת הים" מאת לוין קיפניס, בהוצאת ספרית הפועלים. איורים: מייקי קלוגמן. ציוריה המרשימים של מייקי קלוגמן „שלחו" את הספר לתחרות מטעם IBBY (אירגון בינ"ל לספרות ילדים) לציירים צעירים. הספר ייצג את ישראל בתחרות.

על היום
11.8.87

ד"ר לאו ומר נייט...

אמירת „לאו" החלטי לתהליך השלום עלולה לא לשאת־חן בעיני הבריות. „ועידה אזורית" היא פתרון נוח לליכוד — אין לה סיכוי. מה יירד לטמיון אם יצליח שמיר לקבור את רעיון הוועידה הבינלאומית?

מאת ד"ב בר־ניר

בימים אלה עומד להגיע ארצה מר צ'ארלס היל, נציגו האישי של מזכיר המדינה האמריקני שולץ, כדי לשכנע או להשתכנע על־ידי ראש הממשלה, יצחק שמיר. לפי רשות השידור הישראלית, לנוכח עמדתו הסרבנית של מר שמיר להבי הצעת הוועידה הבין־לאומית, מביא עמו היל „הצעות חדשות". כן עומד מר שמיר על סף נסיעה לבוקארשט, על־פי הזמנת ראש ממשלת רומניה. כלום ייעתר שמיר ללחצים שיופעלו עליו — או שמא יילכו לקראתו וייווצר גולם שיפסח את נשמתו עוד בטרם ייצא לדרך, בשל התנגדות העולם הערבי כולו?

עד שיתפזר כאן הערפל, כדאי גם כדאי לסקור את עמדותיו המתחלפות (אף כי, ביסוד, סרבניות כולן) של ראש ממשלתנו. תחילה הופיע כ„מר נייט", ואמר פשוט „לאו" לתהליך השלום כולו או, לחלופין, לבחירות חדשות.

ברם, אמירת לאו עיקשת לא עושה רושם טוב על הבריות והיתה דוחקת את הליכוד לעמדת התגוננות לגמרי לא נוחה. כאן לבש מר שמיר ארשת מסתורית, וכשיחת „מוקד", מול פני האומה, לחש לכולנו באוזן שיש לו הצעות ו„מחשבות". אך לצערו העמוק הוא איננו יכול להכניס עם שלם בסוד הגיגיו.

לאחר שמחווה סתמית זאת לדעת־הקהל לא הועילה, אזר מר שמיר עוז, ובשיחת „מוקד" האחרונה גילה לנו את צפונות לבו: הוא מציע ועידה אזורית — כנגד ועידה בין־לאומית, המסוכנת, לדעתו, עד אימה. כן הוא מציע דו־קיום (ולא חלילה טראנספר) של אחווה ושלום בין שני העמים (וידעו־נא אנשי המערך הפחדניים כי „הדמוגראפיה" אינה מטילה עליו שום פחד, שכן, בראשית המאה היינו אחד נגד שמונה ערבים ועתה, בעזרת השם, לאחר שרוב הפלשתינים התפזרו בכל המזרח־התיכון, אנחנו אפילו רוב (עד מתי?) בארץ־ישראל השלמה.

אשר לאותו דו־קיום, כמעט אידילי, הוא איננו מתבטא אלא בהענקת אוטונומיה לערביי השטחים — אך הפעם, כנראה, עמידתנו על המקח נרחבת יותר מאשר בימי מנחם בגין והשר בורג. עד כאן — הצעותיו, אתמול המסתוריות ועתה הגואלות, של הוגה־דעתנו, מר יצחק שמיר. אשר לי, כמו, דומני, כולנו, אינני יודע עדיין מה יילד יום. כאן נתמקד בהיבט אחר: מה יירד לטמיון, מה סיכוייו המדיניים שיתבזבזו ללא תקנה, אם „יצליח" מר שמיר להוריד שאולה את הצעת הוועידה הבין־לאומית שכל העולם — במפורש כל העולם — מצדד בה עתה.

העולם כולו נגדנו?

שימו־לב לתסריט הבא, שלדעתי אינו דמיוני, ומשמעותו היחידה היא: כיצד משחיתה ישראל הזדמנות־פז, המוגשת לה כמעט על טס־כסף, כשל גאוני הדיפלומטיה, כמו הרב דרוקמן, תת־השר דקל ושאר גאוני האומה.

נניח איפוא לרגע כי הצלחנו לקבור, ללא תופים ומחולות, את הצעת הוועידה הבין־

שמיר. כיצד משחיתים הזדמנות פז

לאומית. התוצאות העולות מכל אלה יהיו, אם איני טועה, כדלקמן: לא יחודשו היחסים עם ברית־המועצות ולא תושג ליבראליזציה בעניין היציאה היהודית מברית־המועצות. בעקבות תוצאה מרהיבה זאת, לא יחודשו היחסים הדיפלומטיים עם כל הארצות הקומוניסטיות במזרח־אירופה. תוחמץ הזדמנות־פז לכונן יחסים עם סין העממית, שאינה אלא חלק חמישי, אם־אף רביעי, של האנושות כולה. כתוצאה מכך לא ישנה העולם השלישי את יחסו הקר, העוין לפעמים, לישראל. אפריקה (מלבד המעטים שכבר עשו כן) לא תחדש את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל.

אולי נישאר עם „מאה אלוני־מורה" (איפה?) — אך נישאר גם עם גרעון של מאה אומות, שיכלו לחדש או לכונן יחסים רבי־סיכויים עם מדינת היהודים, ולא יעשו כן בשל טריקות הדלת של מר שמיר ומרעיו. היכן מצאה מפלגת „חירות", „הלאומית", „ההרצליאנית", תקדים כזה אצל, נניח, אבי הציונות? הרי הרצל לא ניפנף כלל במדינת יהודים (שהיתה או לוטה בערפילי הימים), אלא חתר להשגת „בית לאומי" או „צ'ארטר" מאת קונצרט העמים, וכל חלומו היה להשיג את הסכמת העולם לשאיפותיו הציוניות.

מר שמיר מבזבז ביודעים, בגלל כביש חוצה שומרון את דרך־המלך להכרת העולם כולו, בנוסף לסיכוי להגיע אולי גם לשלום באזורנו.

סיכויים מבוזבזים

עד כאן הסיכויים הנרחבים מאוד, שיבוזבזו ביודעין, אם רעיון הוועידה הבין־לאומית ייקבר קבורה סופית. אך מה סיכויי „הצעותיו החלופיות" של מר שמיר ומה יהיו רווחיו, מלבד השגת פופולאריות בשוק הכרמל, או בשוק מחנה־יהודה, בתוקף „עמדתו הנחרצת" נגד „סכנות מבחוץ"?

עד שלא יוכח לי אחרת, אין לוועידה אזורית סיכוי: המלך חוסיין לא יישב עם ארצות־הברית בלבד, ובוודאי לא בלי ערפאת. גם ערפאת לא יפנה עורף למיטיביו בקרמלין, פלשתינים „בלתי־תלויים" (ולפי הלצה סובייטית ישנה, בלתי־תלוי הוא אדם שלא נתלה עדיין על עץ גבוה) לא יימצאו. ושוב: נניח שיפתו את הפלשתינים באוטונומיה, הפעם רחבה ביותר, ולא סתם „מוניציפאלית", נוסח בגין־בורג בשעתו. כלום יסכימו הפלשתינים להמשכת התנחלויות, עד למאה־אלף ויותר יהודים, ביהודה, שומרון ועזה?

רצינו להבהיר מהו הסיכוי הדיפלומטי האדיר שהיה נפתח בעצם פתיחות הוועידה הבין־לאומית (מבלי לומר מלה, בשלב זה, על סיכויי אותה ועידה, אילו הביאה למשא ומתן ישיר בין הצדדים). מר „נייט" הישראלי — יסלח לי האיש — בקרתנותו כי רבה, בקנאותו ללא גבול, עלול לבזבז סיכוי זה לעיני כל.

שלוש שנים — ולחזור

ח"כ שבח וייס קורא שוב לחידוש המערך, העבודה — מפ"ם. „לשם מה ולמי נחוצה התנגחות הדדית בין אחיות"?

מאת מוטי בסוק

„לקראת הבחירות יש לעשות כל מאמץ לחידוש המערך, עבודה — מפ"ם. בשעה שהתחיה עוזרת לליכוד בתיאבון רב כל־כך, מדוע מפלגת האחות שלנו לא תסייע לנו באותה מידה? לשם מה ההתנגחות ההדדית? על בסיס קריאתו ההיסטורית של יצחק בן־

וייס. בשבח המערך

אהרון, אני קורא עוז לשותפות בטרם פורענות אלקטוראלית". דברים שאמר ח"כ העבודה פרופסור שבח וייס, ערב סיום מושב הקיץ של הכנסת.

וייס סבור כי עם התקרב הבחירות, ולאחר כשלוש שנים של הליכה בנפרד, הגיעה העת כי ראשי העבודה ומפ"ם יישבו בצוותא. המטרה צריכה להיות הליכה משותפת לבחירות הקרובות. הוא מזכיר כי במערך יש נטיה להעלאת אחוז החסימה, וכי מפ"ם ור"צ עשויות להיפגע מכך. פרופסור וייס סבור כי „הרחוב הפוליטי דוחף את מפ"ם לידי ר"צ, בנימוקים כי מדובר במפלגה צעירה, מרתקת וחדשנית. אבל באותה עת צריכה מפ"ם לזכור כי ר"צ היא סרבנית עקבית של סולידריות עם העבודה. בר"צ גם קיימת נטיה אנטי־סוציאליסטית".

ח"כ וייס מציין כי שמע הסכמה, במספר שיחות חטופות שקיים עם ויקטור שם־טוב, הליכה עם העבודה תמנע פגיעה קשה במפ"ם בבחירות הקרובות, גם בשל התחרות עם ר"צ, וגם משום שלמפלגת הפועלים המאוחדת „חובות" מעיקים כמו ההסתדרות, חברת העובדים, סולל־בונה והתיישבות. מפ"ם לא יכול להתכחש לנ"ל בבחירות, והם אינם פופולאריים בקרב הבורגנות־האקדמאית הסוערת של ישראל, זוהי בורגנות ראדיקלית בהשקפותיה, ואנטי־הסתדרותית בצורה פתולוגית. היא מייצגת מעמד חדש, גילדיים חדש, שמילובאן דז'ילאס כה היטיבו לתאר ביוגוסלביה".

פרופסור וייס דואג למפ"ם, מאוד, במישור הפראקטי. אם מפ"ם תקבל שני מנדטים, שליש מכוחה הנוכחי, כפי שהסקרים צופים לה, תבוא בצדק, מפלגת העבודה ותדרוש קיצוץ בנציגותה בעיריות ובהסתדרות. דרישה כזו תרסק את המערך בכל המיגזרים. „בנפול ידיד איננו שמח. פגיעה קשה במפ"ם, תביא להעלמותו של גלעין סוציאליסטי חיוני".

„לפיכך", אומר וייס, „צריך להתגייס למען חידוש „המערך" בכנסת, עוד טרם הבחירות. לדעתי, בחצי השנה האחרונה מפ"ם מודעת מאוד לסכנה של נפילה לתוך מלכודת של ראדיקליזם קיצוני. כל ההופעות הפארלמנטריות שלה פחות תוקפניות ומנוכרות ל„עבודה". נוצרה אווירת רגיעה. יש אצלנו עדיין קבוצות ואנשים שרוצים בחידוש הברית עם מפ"ם, עד כדי איחוד. קודם כל, רוב התק"ם והיונים רוצים במפ"ם, לדעתו גם ישראל קיסר ויצחק נבון מעוניינים במפ"ם. בעבר גם מזכ"ל המפלגה עוזי ברעם התבטא למען התקרבות למפ"ם. היום אני לא בטוח שהוא מעוניין בחידוש המערך איתה. מובן שרבים יתנגדו לחידוש „המערך". גם בשל הבעיה הפרוזאית שקוראים לה כיסאות. יש לנו מעט כיסאות בכנסת והרבה מאוד אנשים קופצים עליהם".

וייס דוחה את טענות הימין במפלגתו, כי אנשים נרתעו בעבר מהצבעה בעד „המערך", בגלל מפ"ם. לדבריו בדיקה של תוצאות ההצבעה לכנסת בעבר שוללת מכל וכל טענה זו. יש לחדש את „המערך" בכנסת מיד, ולהשאיר את המו"מ על הרכב הרשימה לבחירות. לארבעה־שלושה חודשים לפני המועד הקובע, במקביל למערך עם מפ"ם, צריך שמעון פרס להציע לר"צ ולשינוי ברית הליכה משותפת לקראת הבחירות הקרובות, עבודה־מפ"ם־ר"צ — שינוי בצוותא, יאפשרו לפרס להתייצב לבחירות כמי שעומד בראש מחנה השלום, נגד מחנה סרבני השלום.

וייס סבור כי המציאות הפוליטית בארץ מטורפת. המערך, כביכול הוא השותף הראשי לליכוד בקואליציה, בפועל, המערך הוא המפלגה האופוזיציונית לליכוד לכל אורך הקו. רבין חסם את הטרקטור של שרון, פרס נלחם בשמיר על הוועידה הבינ"ל, העבודה היא הכוח העיקרי במלחמה בחקיקה הדתית. „מדוע המפלגות האחיות שלנו, לא יעזרו לנו בכל המאבקים הנ"ל. לשם מה ולמי נחוצה ההתנגחות ההדדית?"

על הפרץ

יש החלטות, יש החלטות... אך מספר הרעבים הולך ורב.

הולכים לישון על בטן ריקה

שבע מאות מיליון בני אדם רעבים יש בעולם, ומרביתם חיים בעיירות — קובע פירסום של אירגון המזון והחקלאות של האו"ם.

איך הוא קילקל לנו את התיאבון, מוטי קירשנבאום, כשהראה לנו במבטו ליל שבת את האיש הזה מהעיירה שלומי, עזרא בייראני, אב ל־12 ילדים, המקבל כל חודש פחות מ־450 ש"ח ומגלה, מתוך בושה נוראה, שלא פעם ילדיו הולכים לישון רעבים. רעבים. שאין לו די כסף לתת להם ארוחה מלאה אחת במשך השבוע ורק לחם עם לחם ולפעמים רק לפעמים, גם מרגרינה.

מי שאוהב לזכור נזכר בוודאי, בראותו את עזרא בייראני, בשידור מבית־שאן בימי המיתון של חורף 1967. חצי שנה לפני מלחמת ששת־הימים. באותו שידור אמרה ילדה מבית־שאן „אני רעבה, אין בביתנו מה לאכול", אז עבר „יער נגל" הארץ ואמות הסיפים הורעדו. „יש ילדים רעבים בעיירות". מאז אותו שידור שמענו לא פעם ולא פעמיים אותן מילים נוראות וצפינו בטלוויזיה ברעבים ובדור שני ושלישי של מצוקה ואנחנו כבר לא מזדעזעים. אנחנו יודעים שיש רעבים, השבעים מסתכלים בהם, נדים בראשם ויוצאים למרפסת לקנח בגלידה ובאבטיח ולפתוח ב„רמי" או ב„פוקר" המסורתי של ליל שבת.

תת־תזונה, אפאתיה ובורות

בפירסום האחרון של ארגון המזון והחקלאות (אמ"ח) של האו"ם, העוסק בעוני בעיירות בעולם, נקבע כי בעולם מצויים עתה 700 מיליון בני־אדם החיים בעוני מוחלט. שבע מאות מיליון שיש להם פחות מן המינימום ההכרחי במזון, דיור, בבריאות, ויותר משהם חיים — ואשר באותו פירסום — הם גוועים. אמ"ח מציין את עניי העיירות כנתונים במצב קבע של תת־תזונה, המביא אותם לאפאתיה קבועה וכתוצאה מכך הם בורים חסרי אונים. עם זאת, מציינים, יש לאותם מציינים רמות שונות בחלקים שונים של העולם. הרמות נמדדות, לפי אמ"ח, בהכנסה מינימלית למשפחה ובעזרה הממשלות נותנות לאזרחים. בסין, למשל, ההכנסה למשפחה היא מן הנמוכות בעולם, אך הודות לעזרה הממשלתית ולמערכת הארגון הממשלתיות אין יותר אוכלוסיה ענייה לפי סימני אמ"ח. יש זווית יסודית שכל אורח נהנה ממנה, יש לאוכלוסיה של סין יעדים ותקוות והבורות נעלמה כליל. „באסיה", קובעים אנשי אמ"ח, „רוב האוכלוסיה ענייה ובמיוחד בעיירות". אך המצב הגרוע ביותר הוא באפריקה. הסימנים שנתן אמ"ח הולמים את הרוב המכריע של אוכלוסיית אפריקה המשוונית. מצב דומה לזה נמצא באיים הפאציפיים באוקיינוס השקט.

באמריקה הלאטינית נאמד שיעורם של עניי העיירות בכ־35 אחוז ואילו במזרח התיכון בכ־56 אחוז (תורכיה, איראן, מצרים, ישראל, ירדן, סוריה וסודאן נכללים באזור זה, וכן חצי האי הערבי כולו). כמו כן עולה מנתוני אמ"ח כי העוני בעיירות חמור יותר מהעוני בערים הגדולות, ובתחום הערים הגדולות הם מזכירים את ערי הענק באמריקה הלאטינית ובתת־היבשת ההודית.

העצמאות הביאה רעב

לדעת אמ"ח, הסיבה העיקרית לעוני הנורא בעיירות היא חוסר תעסוקה. העיירות נמצאות בתחום שבין עיסוק בחקלאות לבין תעשיה. עיירה, לפי אמ"ח, היא יישוב שגודל אוכלוסייתו נע בין עשרות אלפים לכ־60 אלף נפש. הנטייה העולמית היא לרכז מפעלי תעשיה ליד ערים גדולות. הערים הגדולות הוקמו ליד עורקי תובלה כמו ימים ונהרות או מיבורים שבהם ואליהם אפשר היה למתוח דרכים נוחות. העיירות נראות כאילו ניזונו על־ידי כוח בלתי־מוסבר. האוכלוסיה בעיירות גדלה מאד בדור האחרון, בשל השיפור הכולל במערכות

(המשך בעמוד 10)

חיים מרגלית

„כור": הענק המתכווץ

קונצרן ב„טיפול שורש"

הערבות ההדדית אינה יכולה עוד לשמש סכר בפני משברים כלכליים. גם הענקים — „סולתם" ו„תדיראן" — שתמכו בשעתו במפעלים כושלים, נקלעו לקשיים ■ גרשון וילן, חבר הוועדה המנהלת: „כור לא תוכל לבצע את השינויים הנדרשים ללא גיבוי וסיוע"

מאת חיים מרגלית

אפשר להתחיל כך: היה היתה חברה אדירה שהוקמה על־ידי ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בא"י. שסללה כבישים ומסלולי המראה ובנתה בכל חלקי הארץ, מן הצפון ההררי והקר עד לדרום המידברי והחם. קראו לחברה „סולל־בונה" והיא התפשטה והתפשטה, סללה ובנתה, בארצות קרובות ורחוקות. בניינים ומפעלי תעשיה לתפארת עושיהם. היא גדלה וגדלה, אפילו מעל לכוחותיה, כך שבשנת 1952 ביוזמת המזכיר הכללי של ההסתדרות דאז, פנחס לבון ז"ל, חילקו אותה לשניים — האחד, „סולל־בונה", התפתח בשטח שיועד לו. בנה שיכונים ושכונות, בתי־ספר ובתי־חולים, סלל כבישים ומסלולי המראה והיה לחברת הבניין הציבורית הגדולה בארץ; הרחיב פעולותיו והגיע לארצות רחוקות ואפילו לרחוקות מאוד, מעבר לימים ואוקיינוסים.

השני היה קונצרן „כור". שריכז את מפעלי התעשיה. „כור" התפתח, התרחב, מכיל בתוכו תעשיות שונות ומגוונות ומשווק סחורות ישראליות מעבר לימים ואוקיינוסים.

באו ימים רעים. הפסיקו לסלול ולבנות בארץ, מנהלי סולל־בונה ניסו להיאבק נגד המצב, אך הוא גבר עליהם, והחברה שהעסיקה אלפי עובדים, שקראו לה „אניית הדגל" של חברת־העובדים, הולכת ומצטמקת. סניפים נסגרים, אגפים מצטמצמים, אלפי עובדים פרשו, מרצון ומחוסר רצון, ונשארו רק כמה מאות. סולל־בונה מסתגל בכאבים למצב שנוצר. אולי תוך התמזגות עם „שיכון עובדים" יהיו לו המידות המתאימות. פעם הוא היה גדול וחזק, פעם, אם אמרת שאתה „ציב" בסולל־בונה, היו מקנאים בך. כל זה עבר איננו. היום סולל בונה קטן ועצוב.

המנכ"ל הבטיח „ריפוי שורש"

„כור" הוא עדיין קונצרן אדיר. הגדול בארץ ומהגדולים בעולם. מה אין בו. תרצה — תעשיה מתוחכמת לעילא ולעילא. מזון? יש. חומרי בנייה? בוודאי. רהיטים? כן. מתכת? ועוד איך. אמצעי לחימה? בטח. ואם שכחנו משהו, סליחה.

„המצב" שפגע בסולל־בונה הגיע גם לקונצרן „כור" האדיר ומנסה לחנוק אותו. עוד לפני שנה הכריז המנכ"ל, אלוף (מיל.) ישעיהו גביש, כי „כור" יתגבר. לא יהיו פיטורים. ורק עובדים חדשים לא יקבלו.

„המצב" מרכא

אך „המצב" בשלו. תוכנית החירום להבראת המשק, עליה הכריזה ממשלת האחדות הלאומית בראשות שמעון פרס ב־1 ביולי 1985, תפסה את קונצרן „כור". כמו יצרנים אחרים, במצב נחות. הקפאת שער הדולר ושיעורי הריבית הגבוהים פגעו ב„כור" יותר מאשר בפירמות אחרות. הקונצרן הגדול של ההסתדרות אינו יכול לעסוק בעסקי ממון כמו אחרים. גביש אינו יכול להודיע, כי בשנת הכספים 1986 הרוויח הקונצרן רק מביזנס והייצור התעשייתי ירד. הוא מייצג קונצרן הסתדרותי. לפני כחודש, ביום שגביש הודיע על סיכומי 1986, שנגמרו בלא הפסד אך בלא רווח, הוא הביע משאלה כי עובדי הקונצרן לא ידרשו העלאות שכר, יען כי אין אפשרות לשלם אותן. גביש נקרא אל מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ונתבקש לעצור. כאשר ההסתדרות מנהלת מו"מ על העלאת שכר לעובדים, קיסר לא מוכן לקריאת התיגר של גביש. גביש היה מוכן להתפטר, אך נתבקש לחזור בו וחזר.

בשבוע שעבר הזמין גביש את כל ראשי ועדי העובדים בכל מפעלי הקונצרן וכן את כל המנכ"לים, והודיע להם כי הוא מכין „טיפול שורש". אמר, ופירש מעט מאוד בנושאי הריפוי.

באותו כנס, שהתקיים בסוף השבוע שעבר, מסר גביש דו"ח עדכני על המפעלים המפסידים. הראשון שבהם והידוע ביותר הוא „סולתם", בו מפטרים מאות עובדים. „סולתם" עומד בלי הזמנות. כבר שנתיים מחכים להזמנה גדולה מארה"ב והיא כושלת לבוא. הצעת „כור" למשרד הביטחון, שיועמד לרשות „סולתם" אשראי כדי שיוכל לספק את החסר לכוחותינו, לא התקבלה. משרד האוצר הטיל עליה „וטו". ב„סולתם" רע, אפילו רע מאוד.

המתכת בבעיות

בעצם, כל אגף המתכת של „כור" בבעיות. בגלל הקפאת ההזמנות של מערכת הביטחון. פגיעות מסיבות דומות יש גם במפעלי האלקטרוניקה והאופטיקה. נסגרו „קרן אופטיקה" בדימונה ומפעל „קלריטי" בהרצליה וגם במפעלים שבבעלות עקיפה של „כור", כמו קבוצת „תדיראן", לא חסרות צרות.

במפעלי מתכת אחרים, כמו „מרכבים", צפויים פיטורים. במפעלי קונסטרוקציות בקריית־שמונה, במפרץ חיפה ובחולון יהיו פיטורים. מפעל רוטופלסט מיכלי פלסטיק יעבור מירושלים למעלה־אדומים ובתמורת הקרקע שתימכר בירושלים ינסו לכסות הפסדים ולסגור קווי ייצור. ביובל־גד צפויים פיטורים של יותר מ־50 אחוז מהעובדים. לא בונים בארץ הזאת.

בשיחה עם מאיר צברי, יו"ר ועד הפועלים ב„מרכבים", הוא אמר כי נהפך לסניגור של הפועלים בפני ההנהלה. משל היה חזן בימים הנוראים שעומד ומלמד סניגוריה בפני הקב"ה שירשום בניו ל„ספר החיים". לדבריו, המצב קשה. אין כמעט הזמנות למרכבים חדשים לאוטובוסים. „אגד" ו„דן" אינם רצים להזמין. הוא מספר כי הוקמה ועדת ייעוץ משותפת, בה חברים נציגי ועד העובדים (היינו מהנדסים וטכנאים), נציגי ועד הפועלים ונציגי ההנהלה. כדי לנסות ולמצוא דרך להגן על המפוטרים. קשה, הוא אומר. לומר לאדם שעבד 35־40 שנה במפעל, שייצא מהעבודה ויפרוש מרצון. מה מחכה לו?

הפגישה עם גביש היתה, לדבריו, קשה מאוד, הוא מבין את המצב, אך ההבנה אינה מביאה לו מרפא ולא לאלה שיצטרכו ללכת הביתה. כבר נמסרו הודעות פיטורים לעובדים זמניים, מספר צברי, הקבועים יודעים שתורם יגיע בקרוב.

אבי דנינו, נציג הפועלים בהנהלת „כור", במצב־רוח קשה. יהיו פיטורים רבים ובקרוב. לדבריו, כולם צריכים לתת יד לשיפור המצב. מתי יהיה שיפור?

איש אינו יודע. „כור" השקיע הרבה מאוד בהגברת היצוא לארה"ב בשנה האחרונה. יצוא לארה"ב אינו רווחי ביותר ומקשה על המצב. הממשלה עומדת מהצד ומחכה. מחכה למה? למי? פחד „סולל בונה" נפל על „כור".

„יובל גד" ברשימת המטופלות. עובדים — הביתה?

ההחלטות הכואבות שבדרך

„סולל־בונה" היה פעם ענק. היום הוא קטן ועצוב. „כור", האח התאום, עדיין קונצרן אדיר, אבל „המצב" חונק גם אותו. מפעלים נסגרים ועובדים מפוטרים, והממשלה עומדת מנגד

מאת אבשלום קווה

בעשרה מפעלים מתוך מאה, הנמצאים בבעלות קונצרן „כור", זקוקים לטיפול שורש יסודי. אין זו רק בעיה פנימית של הקונצרן ובמוקדם או במאוחר יעלה המשבר על סדר היום של חברת העובדים ושל ההסתדרות.

„ללא תיאום, סיוע וגיבוי של כל המערכות, כולל המערכת הפוליטית של תנועת העבודה, לא יהיה ניתן לבצע את השינויים הנדרשים", דברי חבר הוועדה המנהלת בחברת העובדים, גרשון וילן.

עד כה עמדה הערבות ההדדית הקיימת ב„כור" ובחברת העובדים כסכר בפני משברים כלכליים. חברת העובדים התגאתה בשעתו, כי הזעזוע שפקד את המשק בעקבות התוכנית הכלכלית של קיץ 85' לא פגע בה, בין היתר בגלל אותו „מכשיר" יקר־ערך של הערבות ההדדית.

המשבר הנוכחי, העומד לפגוע במספר מפעלים, נובע בין היתר מכך ששני מפעלים עתירי־רווחים, „סולתם" ו„תדיראן", שהזרימו עשרות מיליוני דולרים למפעלים בקשיים, נקלעו בעצמם למשבר.

לכך ניתן להוסיף את המדיניות הכלכלית של הממשלה, אשר — לדברי וילן — ממשיכה לא לתת פתרונות למפעלים במצוקה ומגבירה את הקשיים. במספר מפעלים יתקשו לקבוע תוכנית הבראה ולכן יהיה צורך בהחלטות כואבות".

השורה הראשונה והאחרונה של ההחלטות שיעמדו על הפרק היא: האם יש להמשיך ולקיים מפעלים כושלים, תוך לקיחת סיכון להתמוטטות „כור", או לסגור מפעלים ולצמצם את הפעילות. לכל צעד מסוג זה יהיו השלכות בתחום הפוליטי־אלקטורלי. מישקלן והשלכותיהן של ההכרעות לא יפלו מאלה הנוגעות כיום להמשך פרוייקט „הלביא" או לסגירת מנועי־בית־שמש. די לראות את ההתפתלויות של הממשלה סביב נושאים בוערים אלו, כדי לשער ולו במעט את המצוקה שעתידה לרבוץ, בכל משקלה, על שולחן הוועדה המנהלת, הוועדה המרכזת ומינהלת חברת העובדים.

חשדנות ומתח

בשנים שחלפו נוצרה בכור מערכת יחסים מיוחדת בין הוועדה ומועצות העובדים לבין הנהלת „כור". לדברי וילן, „מעט מאוד מפעלים נתברכו בנציגות עובדים המזוהה עם הקו ועם האידיאולוגיה. האווירה הטובה והיחסים הטובים העניקו לעובדים תחושת ביטחון, שהיא אולי הנכס החשוב ביותר לצד משכורת. ההתפתחויות האחרונות עשויות לערער ביטחון זה. הערעור מתבטא, לדוגמה, בחשדנות של עובדי „סולתם". המסרבים לצאת לחופשה ארוכה ומוסר האמון בהבטחות ראשי „כור", כי למרות הקשיים ישוב המפעל ויפתח בסיומה.

בוועדה המנהלת התקיים דיון במשבר „סולתם" וניתן גיבוי לצעדים שננקטו. על יתר המפעלים עדיין לא נערך כל דיון. בנסיבות שנוצרו יהיה צורך לא רק בדיונים פנימיים. המוסדות העליונים של ההסתדרות יידרשו גם הם לכנס לעובי הקורה.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, מסר בישיבת הוועדה המרכזת האחרונה על היערכות למעבר לשבוע עבודה מקוצר במוסדות ההסתדרות וחברת־העובדים. בחלק מחברת־העובדים כבר בוצע הקיצור. הצד השני של מטבע התביעה ההסתדרותית, המוצגת בפני המעסיקים הציבוריים, ובעתיד גם בפני המעסיקים הפרטיים, הוא מעבר לארבעים שעות עבודה שבועיות. המעבר לארבעים שעות יוכל להתבצע אך ורק במקביל לעליית הפריון, דברי וילן.

עד כמה ובאיזו מידה תהנה „כור" מגיבוי חברת־העובדים וההסתדרות — רק הזמן יוכיח. „כור לא תוכל לפתור את הבעיות לבד וגם לבעלי הכוח הפוליטי יהיה בהחלט מה לומר", מסכם וילן.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

גיבורי המצלמה

מאת עמירה הגני

אחת לתקופה, בהבדל של כמה חודשים, צומח בארה"ב גיבור אמריקני. ואם שואלים — איזהו גיבור? אז התשובה היא — זה שהטלוויזיה בונה אותו לכזה.

אוליבר נורת' — עכשיו הוא מדבר

מה עושה אדם לגיבור אמריקני? קודם כל, עליו לבלוט על פני השטח. לחרוג מן הכל-אמריקניות המכסה כל, המצמיתה כל ייחוד. זה יכול להיות לטוב — וכך עדיף, אבל כמובן — זה יכול להיות גם לרע. ייתכן שיהיה אדם מוכר, ידוע בציבור, שמעשה שעשה או עמדה שנקט מאירים אותו לפתע באור חדש, ושדרני הטלוויזיה, לרשתותיהם עטים עליו. והנה הוא מרואיין פה ומרואיין שם, וככל שהוא נחשף לציבור יותר ויותר. הוא כבר בבחינת פנים מוכרות בביתך. אתה יודע עליו דברים, שאפילו על מכריך מזה שנים, אינך יודע, ואתה מנחש את תגובותיו לשאלות מסויימות ויודע את תשובותיו לשאלות אחרות — בקיצור, הוא כבר שייך, במשהו, גם לך. הוא חלק מחייך. הוא מצטרף אל המעטים שאיכפת לך מה קורה להם.

זה גם יכול להיות אלמוני, אדם שמעולם לא שמעת עליו, וגם תפקידו או עבודתו לא נועדו לפרסום. ופתאום קרה דבר, משהו התהפך. משהו נתקע — והנה האיש בטלוויזיה, מסביר או מתנצל או תוקף, ואתה מזדהה איתו או מתקומם כנגדו, ובלי לחוש — אתה כבר מעורב, קובע עמדה. עכשיו אתה מחפש אותו בתוכנית השידורים, מבקש לשמוע מה חדש בפיו, מחפש חיזוקים לעמדותיך, בהזדהות עמו או בהתעמתות כנגדו אתה מנסח לעצמך עמדות ודעות.

בחורף, בעונת ה„סופר-בול", כשניצחו הניו-יורק-ג'ייאנטס ולקחו את הגביע, היו לטלוויזיה שני גיבורים לחגוג עמם: הקווֹטרבֶּק הבלונדי, החינני (מי עוד זוכר היום את שמו?), מוח הקבוצה המנצחת, ושניים משחקניה השחורים, שעם הישמע שריקת הניצחון יצאו במחול אפריקני סוער באמצע המגרש, לעיני כל אמריקה. אותו ראיינו, צילמו והקליטו ללא הרף. אותם — הראו. וביחוד זה היה ממש נוגע ללב ומאוד-מאוד אמריקני.

עיבור חופשי

עם בוא האביב הגיעה עונת ה„פליי-אוף", סיום ליגת הכדורסל העילית. נפתח פסטיבל הפרישה של ה„דוקטור". הלא הוא השחקן השחור ג'וליוס ארווינג, כוכבה הוותיק של קבוצת פילדלפיה, הסיקסר'ס. זה היה סיבוב המשחקים האחרון שלו, ובכל עיר שבה שיחק עם קבוצתו ערכה לו האגודה המתמודדת טקס מפואר, רצוף נאומי ברכה, כיבודים ומתנות יקרות-ערך, לפני המשחק עצמו. כל אחד מהטקסים האלה נפתח בשירת ההימנון האמריקני בפיו של זמר אחר, רובם ככולם — שחורים, וכל זמר השמיע את ההימנון ב„עיבור" חופשי, פרטי לגמרי. זה היה מרתק, נחמד ומצחיק מאוד. (תארו לכם את אריאל זילבר, למשל, משמיע את ההימנון בפתיחת התמודדות מכבי ת"א-הפועל ת"א, ומעטר אותו בסלסולים ומקצר אותו קיצורים כיאה בעיניו: איזו שערוריה היתה פורצת, בו בערב: הלא הקואליציה היתה עלולה ליפול עוד, חס ושלום...)

בכל אחד מהטקסים האלה נאם, כמובן, גם ד"ר ג'יי, הודה למברכיו, ומצא תמיד מלה אישית לקבוצה המקומית, או למאמנה, או לאחדים משחקניה. אם תרבות הדיבור שלו זהה לתרבות הכדורסל שהפגין — אין פלא שנערך לו הפסטיבל הזה. וכמובן — בלי הטלוויזיה לא היה כל זה שווה ולא כלום: מי היה רואה? מי היה שומע?

שיא הפאר היה בניו-יורק: כאן כינסו המארחים לטקס, שבעה דוקטורים אמיתיים, מכל תחומי החיים, שבאו לברך את „עמיתם" ביום פרישתו. כשניגשה אליו ד"ר רות וסטהיימר (כוכבת „ד"ר רות שואו", פינה יומית בטלוויזיה, כל ערב, די מאוחר כמובן), ונשאה ראשה אל על — היא קטנה מאוד, הוא במרומי ה-2 מטר — נפגשו האוזניים הבולטות שלה והכבוד האמיתי שלו באמצע הדרך.

ועם בוא הקיץ, מי כיכב כאן, שישה ימים רצופים, כיסוי מלא, אם לא אוליבר נורת', הגיבור האמיתי של תקופתנו, הזאב הבודד החורג מכל מסגרת... אם במרוצת השנה האחרונה היה נורת' דמות מיסתורית, אפופת שאלות, אישיות חסויה מעיני הציבור, בלתי-מתראיין ובלתי-מוכר כמעט — באו השבועות האחרונים ובאה הטלוויזיה, ומיום ליום, משידור לשידור, הלכה ונבנתה דמותו של גיבור כמעט מיתולוגי.

עורך-דין צמוד

לנורת' יש הכל: כתפיים רחבות, עיניים כחולות, רציניות ועצובות, חיוך חמים, הרבה מאוד חן בתנועה ובדרך הדיבור, וכמובן — עורך-דין צמוד, חוקרים עוינים, שקט ואיפוק עצמי הראויים להערצה, ונכונות להיחשף הפעם, לא בחדרי-חדרים, בדלתיים סגורות, אלא לעיני כל האומה, במוקד הזרקורים: הוא לא בוש במה שעשה: הוא גא. כעת מותר לו לדבר: הוא ידבר. הוא לוקח אחריות, אבל לא מעבר למה שמחייב אותו: ישאו נא גם כל האחרים באחריותם שלהם.

התמחותה של הטלוויזיה האמריקנית מצטיינת בבניית גיבורים ● לא תמיד ה„גיבור" הוא אישיות חיובית, אבל די בכך שיש לו חן ולשון

ואם לא די בכל אלה — הנה לפניכם גם אשתו: בלונדית נאה, מצניעה לכת, צמודה אל בעלה ותומכת בו, בכל עת. הרושם הכללי הוא נהדר: לא התנצלות מגומגמת, אלא הצהרה רצינית ושקטה על כוונות, תוכניות וצעדי ביצוע, ואכן, הפרשנים הצמודים לוועדת החקירה ביטאו הרבה סימפטיה לנורת', מעבר לשאלת ההצדקה או אי-ההצדקה של מעשיו.

אבל יש גם גיבורים אחרים, פחות נישאים. לפני חודשים אחדים היתה זו אמה של בייבי מ., התינוקת שנמכרה על-ידי אמה הביולוגית לזוג חשוך-ילדים, בסכום נכבד. לאחר הלידה שינתה פתאום הגברת את דעתה. לתקשורת הצהירה, ש„אמא היא בכל זאת אמא", וליבה לא נתן לה לוותר על ילדתה. נערך משפט רב-תהודה, ובסופו פסק השופט, שחוזה המסירה של התינוקת הוא חוזה לכל דבר, ויש לכבדו. ועל כן ניתנה התינוקת למשפחתה החדשה. אולם לאם הביולוגית התיר השופט, וזאת בניגוד לסעיף מפורש בחוזה הנ"ל, לבקר אצל בתה לעיתים מזומנות, כמקובל בין זוגות גרושים, בנוגע לילדיהם.

„וזאת רק ראשית המאבק" — הצהירה הגברת לתקשורת, בראיון האחרון שראינו. מבחינת הטלוויזיה — הסיפור נגמר. בינתיים זכתה האם המתלבטת בהרבה חשיפה ובהרבה כסף: לא רק סכום מכירת הבת שולם לה במלואו. גם התקשורת המטירה עליה הרבה דולרים, בעבור „זכרונותיה" ו„חוויותיה" ו„מחשבותיה" עשירות המסר לאימהות צעירות נוספות.

רצינות מרשימה

הסיפור על בני-העשרה מבית-הספר, שבו התאבדו השנה שלושה נערים, ועוד אחרים ניסו ולא הצליחו. כל זה קרה תוך חודש אחד. ובחודש הזה נראה היה שצוות הטלוויזיה פשוט עבר לגור בחצר בית-הספר המדובר. כל נער ונערה שהסכימו לכך — רואיינו, צולמו, חייכו וגם הזילו דמעות לנוכח עיני האומה הצופה בהם, קרועת לב אך מלאה תקווה לעתיד. ככל שהנושא חייב הצנעה, טיפול שקט ודיסקרטי — כן פרצו כתבי הטלוויזיה וצלמיה לכל מקום, האירו הכל בזרקוריהם, תחבו מיקרופון אל פרצופו של הורה מתאבל או מורה המום, המטירו שאלות (שאבק של האשמה לא נעדר מהם), ובקיצור — שיתפו את הכל בכל דבר.

הנשיא רייגן הוא גיבור-לכל-עת: השנה יש לו הרבה הזדמנויות לקנות את לב מעריציו ולעורר עליו את חמת מתנגדיו. סיפור איראן והקונטראס מעמיד אותו באור עלוב למדי, אך הנה ראינו אותו בהופעתו המיוחדת בטלוויזיה, לפני כמה חודשים, הופעה שלכבודה בוטלו כמעט כל התוכניות הסדירות, ברשתות הגדולות. לאחר נאומו המשודר, שבו הופיע הנשיא כמיטבו — מדבר ללא דף כתוב, בשקט, בחיוך פה ושם, אבל בעיקר ברצינות מרשימה — עטו עליו הפרשנים, וכאן ניתן להבחין מיד בין רפובליקנים לדמוקרטים: בעוד שהראשונים מהללים את שליטתו העצמית, את הגאווה והביטחון שהפגין, את ההצהרתיות הנשיאותית שליוותה את דבריו — מיהרו האחרונים להדגיש היטב כל מה שלא אמר הנשיא, כל שהבליע וחיפה.

מאת יצחק שור

הפרחים של מדעי הטבע

פרחי הוראה שיתחייבו ללמד בערי פיתוח מתימטיקה ומדעי הטבע, יסובסדו בעת לימודיהם. המטרה: מניעת ההזנחה של מקצועות אלו והכשרת צעירים להשתלב בעתיד בתעשיות עתירות ידע

אפילו בירושלים, המשופעת במורים, נחטפים בוגרי החוג למתמטיקה ולמדעי הטבע של מכללת דוד ילין מיד עם תום לימודיהם — אומר לי בנימין פרנקל, המכהן כפרופ' לפיסיקה נסיונית באוניברסיטה העברית, וכראש החוג להכשרת מורים למתמטיקה ולמדעי הטבע לבתי-ספר יסודיים ולחטיבות הביניים במכללה. בראשית שנת הלימודים תשמ"ח תרחיב מכללת דוד ילין את ידיעותיה ותתחיל להכשיר מורים למערכת החינוך בערי הפיתוח.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון החליט להעניק לימוד חינם לצעירים יוצאי צבא, בניהם של ערי הפיתוח, אשר יכשירו עצמם להוראת מתמטיקה ומדעי הטבע, ויתחייבו ללמד במקומותיהם. הלימודים יימשכו ארבע שנים ובסופם יקבלו הבוגרים תואר אקדמי בחינוך. פרופ' בנימין פרנקל מקווה, כי האגודה לקידום החינוך המחלקה להכשרת עובדי הוראה בשיתוף ראשי ערי הפיתוח, יצליחו לגייס 100 מועמדים לתוכנית המיוחדת, שמתוכם ייבחרו 30 המתאימים ביותר.

זוהי תוכנית להצלת עם ישראל, אומר פרופ' פרנקל, שכן ישנו קשר ישיר בין צבא המובטלים בערי הפיתוח לבין הזנחת המקצועות הריאליים. לימודים ברמה גבוהה יבטיחו את יכולת הצעירים להשתלב בתעשיות עתירות יידע, ואף ימנעו סגירת מפעלים.

מדוע לא יוכשרו פרחי ההוראה באוניברסיטה? משיב פרופ' פרנקל: האוניברסיטה מואמנת לעיסוק בתחומי היידע השונים, בתכנים, אך אין היא מלמדת בוגר המתכשר להוראה, כיצד לעמוד לפני כיתה. סטודנט בחוגים למתימטיקה או למדעי הטבע, אשר פונה לבית-הספר לחינוך הוא, לעיתים תכופות, תלמיד גרוע. הטובים פונים למחקר. מי שרוצה להכשיר עצמו להוראה, גם בחטיבה העליונה, ולא רק ביסודי ובחטיבת הביניים, מוטב שיעשה זאת במכללה להכשרת מורים ולא באוניברסיטה.

לא רק מלחג

הרומן שמנהל פרופ' בנימין פרנקל עם החינוך הוא ממושך ופורה: לפני כמה עשרות שנים התנדב לשמש כיו"ר ועדת החינוך של ועד ההורים המרכזי ומילא תפקיד מרכזי באחת מוועדות המשנה של ועדת ראש הממשלה לילדים ובני נוער במצוקה.

סמכותו המוסרית של פרופ' פרנקל נובעת ממעשיו, שיתכן כי הם מרובים מחכמתו: לפני שנים אחדות הקים, יחד עם שניים מעמיתיו בחוג לפיסיקה של האוניברסיטה העברית, חוגים לפיסיקה לבני 11-14, שבאו מבתי-ספר חלשים בירושלים. התלמידים למדו במשך שלוש שעות שבועיות במעבדות „קרן ילדרינר". ביקרתי באותם ימים באחת מן המעבדות הללו, בנתנ"ס שבשכונת רוממה, וראיתי ילדים בונים טרנסיסטור ומנוע חשמלי. לדברי פרופ' פרנקל, התקבלו בוגרי חוגים אלה לתיכוניים יוקרתיים, ובכך ניצלו מבתי-ספר חלשים ועניים ממעש.

לפני כשלוש-עשרה שנים ביקש מנהל הסמינר העברי הראשון (מכוננו דוד ילין) ד"ר ניסן שיינין, מפרופ' בנימין זאב פרנקל להקים בסמינר חוג להכשרת מורים למתימטיקה ולמדעי הטבע בחינוך היסודי ובחטיבת הביניים. ועדה של המועצה להשכלה גבוהה אישרה את תוכנית הלימודים, שהכין פרנקל, וזה שנים אחדות שהחוג פועל. בהיקף מצומצם: בכל החוג לומדים כ-30 תלמידים בני ארבעה מחזורים, והם מקבלים גם הכשרה בסיסית להוראה כוללת. פרופ' פרנקל משבח את רמת המורים בחוג זה — ד"ר פאול כ"ץ, ג'ין אלכרט, שולמית דקל וניצה כהן.

פרופ' פרנקל אינו מסתיר את דעתו על המורים למדעי הטבע ולמתמטיקה ביסודי: „אין כיום מורים טובים בתחומים אלה, ומכיוון שכך, לא יבחר בוגר ו' או ח' במקצועות מדעיים בהמשך לימודיו. תלמיד שלפניו עומדים במשך שש-שמונה שנים ראשונות מורים מגמגמים ומפוחדים מפני המקצועות המדוייקים, מתקשה להאמין ביכולתו בתחום זה. את הטענות אין להפנות כלפי הנוער המקופח, אלא כלפי המורים טעוני הטיפוח. מורים טעוני טיפוח הם מורים שלא קיבלו הדרכה והנחייה ממנהליהם ומפקחיהם: כמעט תמיד — מאשים איש שיחי — מעדיפים הללו לעסוק בבעיות מינהל ולא בשיפור איכות ההוראה.

בערות של תקופת החושך

דוגמא מצמררת לרמתו של מורה למתימטיקה בחינוך היסודי מביא פרופ' פרנקל: מעשה באשת פרופסור במכון ויצמן למדע, שביקשה לדעת, אם נכון הדבר כי המורה של בנה לימד את הכיתה, שבזווית ישרה ישנן 100 מעלות. על כך השיב המורה שאת שאלתה מוטב לברר בשיחה משותפת עם המנהל.

באותה שיחה שאל המנהל: „האם את קשורה במכון ויצמן?" „כן", הודתה האשה באשמה, „בעלי מכהן כפרופ' באותו מכון". „אם כך, ענה לה המנהל אני רוצה שתדעי: אנחנו איננו מקבלים עצות ממכון ויצמן".

מהן התכונות הנדרשות מפרח הוראה בחוג למתימטיקה ומדעים, הלומד במכללת דוד ילין? משיב פרופ' פרנקל: התכונות החשובות ביותר הן כושר השתנות ומוטיבציה מתמדת. פרח הוראה, שיתחיל את לימודיו ב-1987 ישפיע על אלפי תלמידים עד לפרישתו בעוד כארבעים וחמש שנים. בתקופת עבודתו ישתנה הידע וכיווני התפתחותו לפחות אחת לעשר שנים. ליידע בתחומי המתימטיקה והמדעים תהיה השפעה מכרעת על רמת הבטחון והכלכלה שלנו.

מנהל המכון למחקר הדסה-ויצו-קנדה, פרופ' ר. פויירשטיין, ועמיתו הצעיר, ד"ר קניאל, הסכימו לבחון את המועמדים לתוכנית המיוחדת להכשרת מורים למתימטיקה ולמדעי הטבע, כדי לאתר את המתאימים ביותר לתוכנית. המבחנים הרגילים, הנערכים באוניברסיטאות ובמכללות, נחשבים בעיני פרופ' פויירשטיין כ„סטאטיים", משום שהם בודקים את המיומנויות והכשרים של התלמיד ברגע זה. פרופ' פויירשטיין איננו מוכן להסתפק בתשובות התלמיד לשאלונים הפסיכומטריים בהן או לאו. הוא פיתח מבחנים, אשר בודקים את יכולת התלמיד לבצע משימה בצורה עצמאית, ולאחר מכן בעזרת מכוון. מאוחר יותר בודק הבוחן כיצד יוכל התלמיד לבצע היום, מה שעשה אתמול רק בעזרת מכוון. מעל לכל חשובה בעיני פרופ' פויירשטיין יכולתו של האדם להשתנות, להגמיש את עמדותיו, ולהתמיד.

כשלון הילד המקופח במבחנים הקונבנציונליים מקורו בגורמים, שאינם קשורים במישרין לרמתו השכלית או לטיב ההתפתחות שלה. כך, למשל, מתגלים אצל ילדים ובני נוער טעוני טיפוח קשיים נסתרים בשל תפיסה מטושטשת ובלתי מאורגנת, גישה בלתי ביקורתית שאיננה מודרכת על ידי שיקולים הגיוניים, יחס אפיזודי למציאות, היעדר מושגי יסוד עליונים, העדר הגעה מורי, גישה לא התחרותית, חרדה משתקת, ייאוש, חוסר אונים ואימפולסיביות. בדיקת כושר ההשתנות של הילד המקופח מתגלות על הצלחות בודדות. בניתוחם של אלה מוצאים הבוחנים נקודות אחיזה להערכת הפוטנציאל השכלי של הנבדק, מעבר לרמת פעילותו המוצהרת הירודה. ראה ר. פויירשטיין וח. שלום, מגמות אוגוסט 1961.

שכר לפי איכות

ומי לידיד יתקע, כי בוגרי החוג שלו להוראה לא יעשו מה שעושים מורי האוניברסיטה במדעים המדוייקים, ולא יברחו מן ההוראה לתעשייה, ולענף המחשבים? משיב פרופ' פרנקל: „אני מתנגד לשכר האחיד המשולם כיום למורים על פי אמות מידה כמותיות, ולא על פי אמות מידה איכותיות של מאמץ והצלחה".

מגיבה חברת הנהלת אירגון המורים העל-יסודיים, חנה מרון: „אנחנו מוכנים להמוס למו"מ עם המעסיקים על הנהגת שכר דיפרנציאלי, אבל קודם לכל יש להפריד שינותק הקשר בין טבלת השכר של הגננות לטבלת השכר של המורים העל-יסודיים. כיום מקבל מורה בעל תואר שני בחינוך, בשיא הוותק, שכר דומה לזה שמקבלת גננת. בזמן מבקש משרד החינוך, שמורה מתחיל יסכים לעבוד עם שכר של 600 שקלים לחודש ברוטו. את השכר יש לשלם לפי צורכי המערכת, התפקיד ותרומת המורה.

אירגון המורים העל-יסודיים אינו מוכן להשלים עם „כללי" המערב הפרוע: מורה במפעל מגיע לבית-ספר מקצועי ליום אחד בן 4 שעות הוראה ולעיתים נרשמות לו 8 עד 12 שעות. אין זה צודק, משום שהמורה מן השורה נושא גם באחריות פדגוגית לחינוך כיתה ולתפקידים אחרים."

ספור הבת האובדת

מרים ילן-שטקליס — הילדה והדב. על פי מעשייה רוסית. הוצאת ספריית פועלים, סדרת „שורש" בעריכת מירה מאיר, עיצב רוני ריבב, 1987.

סיפורה של מרים ילן-שטקליס לקוח מתוך הקובץ „תפוח העלומים", שראה אור ב„עם עובד" לפני שנים רבות. יתרונה של ההוצאה המחודשת ביחס לקודמתה הוא בעיצובה המושלם: האיורים בסגנון הרוסי, גודל האות, צבע הנייר, „האוויר" שבין המלים והמשפטים — כל אלה מושכים את הילד כבחבלי קסם.

הסיפור מצטיין במוסיקליות פנימית, קצב, ריתמוס עשיר, מתח, וסוף טוב: מעשה בפעוטה ושמה מאשה. היא הלכה עם חברותיה ללקוט פטריות ביער, תעתה, ומצאה מקלט בבית הדב. הדב פקד עליה לסדר את הבית, להכין את ארוחות הצהריים ובלעדיו לא לצאת, אף לא למקום אחר. „ואף אם תברחי אומר הדב, תפוס אתפסך, ואז הווי לך, אז אוכל אותך!" חשיבתם של ילדים על הספרות, כמו על החיים, קשורה בדמויות ובעלילה.

בסיפור שלפנינו חוט העלילה הוא ברור ומופיעות שתי דמויות. וזהו סיפור אפי בצורתו ולירי באווירתו.

נראה הדבר, כי המספר העממי הרוסי, שממנו שאבה הסופרת הישראלית את סיפורה, פיצל את דמות ההורים לשתיים: הדמות האפילה הוא הדב. הוא מייצג את המבוגר הכפייתי, המפחיד. הדמות הבהירה היא דמותם הקולקטיבית של ההורים, אשר ממתינים בזרועות פתוחות לבת האובדת.

בסיפור „הילדה והדב" אורבת לגיבורה סכנת מוות, אך האווירה אינה מותירה מקום לדאגה, שהרי בסוף יהיה טוב. בכך קולע הסיפור העממי לאופיים של ילדים. כמעט תמיד הם אופטימיים. אפשר היה להניח, כי הרהורי המוות ינחיתו מכה על אופטימיות זאת, אך ילדים מחוסנים בפני דאבון לב נורא זה, בזכות אי-תפיסתם את סופיות המוות ובזכות דמיונם וחלומותיהם. „הילדה והדב" הוא ספר מקסים, מן הטובים שראו אור השנה בכל ההוצאות גם יחד. מתאים לגילאי 3-7.

מאת אבי בניהו

לביא אבות הטומאה

„מופע של בושת וחרפה", במשפט זה הגדיר אחד ממשתתפי הישיבה את הולכת ועדת החוץ והביטחון וועדת הכספים שהביעה שלשום תמיכה מלאה בפרוייקט „הלביא".

קשה להבין את המניעים של הוועדה הזאת, שקיבלה בשנה האחרונה כותרות ענק, בגלל הקשור לפיקוח הפרלמנטרי על הצבא ומערכת הביטחון. הוועדה, שהפגינה אחדות דעים ואחריות לאומית בטיפולה בנושא תפיסות הביטחון של ישראל, הגיעה אתמול, בנושא „הלביא", למסקנה אווילית, התלושה לחלוטין מאחריות לאומית וממחוייבות לביטחון המדינה וצה"ל, מסקנה המחוברת ישירות למעמדם של הח"כים, בעיני ראש משלחתם וחברי מרכז מפלגתם, שאם לא כן קשה להסביר את פשר „ההתאיידות" של ח"כים יותר רציניים ואחראים בליכוד, הידועים בהתנגדותם ל„לביא", שמשום מה לא התנהגו אתמול בהצבעה.

ההסבר היחיד שיכול להינתן, אבל לא להתקבל על הדעת, הוא שדן מרידור ואהוד אולמרט, שיש להם קשר עם ביטחון המדינה, פשוט הושפעו מהכרזותו של ראש הממשלה בשבוע שעבר בתוכנית „מוקד" וסרבו להתעמת איתו.

„המופע" אחר היה ח"כ מאיר שטרית, שבעבר התעלה מעל לשיקולים פוליטיים. המהדר בישיבה, שקדמו להצבעה, כי לא יוכל לתמוך ב„לביא" לאחר ששמע את עמדת צה"ל והרמטכ"ל, וראו זה פלא, לאחר שהתעשיה האווירית קראה בעיתונים את הצהרתו של שטרית מיהרה וערכה לו „סיור מסז" כמו שרק התעשיה האווירית יודעת לעשות. זה העביר אותו מהמתנגדים לנמנעים.

ח"כ יהושע מצא, שנעדר מכל ישיבות הוועדה, ששמעה הסברים ונתונים מכל הגורמים, מצא לנכון דווקא להצבעה להגיע. וגרופר וגולדשטיין, שצהלו אליי קרב ולפי עדות משתתפי הישיבה ניהלו „אווירת קרנבל" בישיבה, כל אלה בתוספת אברום בורג, היו"ר שניהל את הישיבה בערך כמו בשבט צופים, שמחליט באופן דמוקרטי אם ללכת לאכול פלפל לאחר הפעולה — אלו הם נציגי הציבור. זה מה שיש ועם זה צריך לנצח.

יש כמובן מה לומר גם על המערך, שלא השכיל להבין את ה„קמפיין" שהכין הליכוד לקראת ההצבעה. כמו על עדנה סולודר, אוריאל לין וז'ק אמיר שגם אותם ככל הנראה, ביטחון המדינה לא כל-כך מטריד כמו מעמדם בעיני השר יודע מי, שתמכו בעמדת הליכוד.

מה שחברי הכנסת הנכבדים, משתי הוועדות ומשתי הסיעות, לא השכילו להבין זה, שבעצם הצבעתם (חסרת המשמעות המהווה המלצה בלבד) הם הביעו אי-אמון בשר הביטחון, בשר האוצר, ברמטכ"ל החדש, במפקד חיל-האוויר המיועד ובצמרת צה"ל, וכל זאת בשל שיקולים פוליטיים טהורים.

כעת מצפים לממשלה, שאמורה להכריע בנושא, ואכן, לתוצאות ההצבעה הפרלמנטרית עשוי להיות משקל בממשלה. בכל הקשור „באווירה שנוצרה". זה מחזק את תומכי הלביא ונותן לגיטימציה למתלבטים. במשרד הביטחון ובצה"ל, שהטיל את מלוא כובד משקלו ואת יוקרתו האישית כנגד „הלביא", מצפים מהממשלה שתתעלם מתוצאות „ישיבת הקרנבל" הפרלמנטרית.

מה שבטוח הוא, שהוויכוח המתמשך על „הלביא" בין צה"ל לתעשיה האווירית, בין משרד הביטחון למשרד המסחר והתעשיה, בין ליכוד למערך, בין כלכלנים לבין המהנדסים, בין שמאל לימין, העביר אותנו קצת על דעתנו.

קצין בכיר בצה"ל הציע לי, לפני מספר חודשים כותרת חריפה למאמר, שאכתוב על „הלביא", השבוע אני מאמץ אותה.

אין אוויר באוויר

בימים לוהטים אלה, כשאתם משתכשכים במימי הבריכה או יושבים בתוך [...]תכם הממוזגות, חישבו לרגע על טייס הקרב, עטוף המלבושים, הסרבלים, [...], סביב לו והוא יושב בתוך ציפור המתכת בחום נוראי, נוטף זיעה [...].

את חיל האוויר הנושא הטריד מאד ובאחרונה אף שונו הוראות זרוע האוויר, בנושא הגבלות הטיסה בעומס חום, במטוסי קרב ובמסוקים.

תאת הטייס של מטוס אף-16 למשל היא גדולה מהרגיל ומהווה מעין „חממה". הטמפרטורה בימים חמים עשויה להגיע בתוך תא הטייס ל-50-60 מעלות צלזיוס. אנשי המקצוע של חיל האוויר מדדו את הטמפרטורה בכל מטוסי הקרב, בכל תנאי האקלים ובנו מודל מיוחד לחיווי עומס החום (המורכב מטמפרטורה, עננות ולחות יחסית). על-פי ההוראה החדשה, רשאי פקח הטיסה, במגדל הפיקוח להורות לטייס לחזור מעמדת ההמתנה אל הסככה או לדת"ק, (דיר תת-קרקעי לאכסון מטוסים).

מפקד יחידת הרפואה האווירית של חיל האוויר אלוף מישנה יוסף [...] הסביר, כי במטוסי האף-16 מערכת מיזוג האוויר יעילה מאוד על הקרקע, אולם מקררת פחות באוויר ובעיית עומס החום מקשה מאוד על תפקוד הטייס ומקדמת סיכויים לתאונה. כעת מפתח חיל האוויר מודל למערכת מיזוג אוויר למטוסי קרב „כחול-לבן".

דגים בזול, גומרים ביוקר

למרות גל הפיגועים והרציחות, שפקד בחודשים האחרונים את רצועת עזה, ממשיכים הישראלים לפקוד את העיר ולערוך בה קניות במחירים מוזלים.

בשבוע שעבר, שעה שעזה היתה נתונה בהסגר, עצר אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי רכב ישראלי ובו ארבעה צעירים מבאר-שבע. „לאן פניכם?" התעניין האלוף. „לאכול דגים בחוף עזה, במסעדה של אבו-חצירה" השיבו. אלוף הפיקוד בהתפלא מארבעת הישראלים, שנכנסים לעיר נתונה בעוצר בשעות הערב, עשה חשבון מהיר והוכיח לצעירים, כי מחיר הדלק מבאר-שבע לעזה וחזרה עולה פי כמה ממחיר הדג המוזל שיאכלו בעזה.

„לא חשוב, בעזה יש דגים טובים, טעימים וטריים" הפטירו הצעירים מבאר-שבע ולחצו על דוושת הגאז, לכיוון המסעדה.

סטרשנוב בלי נבו

עיתונאים, שכיסו את פרשת נאפסו ונתקלו בשמו של הפרקליט הצבאי הראשי, ששימש כאיש מרכזי בפרשה, היו בבעיה. אף אחד מהם לא ידע מה שם משפחתו של הפצ"ר. פעם כתבו נבו ופעם סטרשנוב. מבדיקה מתברר הסיפור הבא:

כשהחליטו שר הביטחון והרמטכ"ל להעלות את אלוף משנה סטרשנוב לדרגת תת-אלוף ולמנותו כפרקליט צבאי-ראשי, היתנה זאת הרמטכ"ל לשעבר משה לוי בכך, שהקצין הבכיר יבחר לו שם משפחה עברי כיאה לקצין ישראלי בכיר. סטרשנוב לא אהב את הרעיון, והיה דווקא גא בשמו, אבל למען הדרגה, התפקיד וכבוד הרמטכ"ל הוסיף לשם משפחתו: נבו.

מייד כשהתחלף הרמטכ"ל, פנה אמנון נבו לרמטכ"ל החדש וביקש ממנו לבטל את הגזירה, ולהסיר מעליו את ה„נבו". דן שומרון נעתר לבקשה, והפצ"ר מבקש להדגיש, כי מעתה הוא שוב אמנון סטרשנוב.

שרון. עומס חום כבד

אריק מדבר

היום אחר הצהריים, יתייצב אריק שרון על בימת הנואמים במרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב, וישמיע לראשונה את גירסתו על מלחמת לבנון. להרצאה הזו, שמבטיחה כותרות ענק בעמודים הראשונים של מחר ועימם גם מאמרים, פרשנויות ומאמרי מערכת, קדמה עבודת הכנה רצינית, אולי אפילו יותר מההכנות שקדמו למלחמה עצמה.

אריק שרון מתכוון היום לנסות לטהר את שמו ולהסיר מעליו כתם גדול שדבק בו, כאחראי למלחמת לבנון ולתוצאותיה האומללות. ההרצאה הזו מעוררת סקרנות רבה בדרג הפוליטי, במערכת הביטחון ובקרב צמרת צה"ל. שרון ינסה לתקוף, להאשים, להוכיח ולהטיל, ככל הנראה, את האחריות על שרים נוספים ועל גנרלים בדימוס.

עוד כמה מעלות צפויות מחר על עומס החום. על כל פנים, יהיה מעניין מאוד.

השבח למי?

בצל הוויכוח המתמשך על עתיד פרוייקט הלביא, ימריא מחר, בפעם הראשונה בטכס חגיגי, מטוס אב-טיפוס של „פאנטום 2000". מי שחושב, שהעימות בין התעשיה האווירית לצה"ל ולחיל האוויר סביב הלביא אינו מקרין על ה„פאנטום 2000" — טועה. בעוד שחיל האוויר הוא יוזם, מתכנן ומבצע באופן כמעט עצמי את פרוייקט השבחת מערך הפאנטומים, מתהדרת התעשייה האווירית בפרוייקט, למורת רוחם של מהנדסי חיל האוויר המנועים מלהגיב.

בפרוייקט זה מהווה התעשייה האווירית עבור חיל האוויר „קבלן משנה" לביצוע עבודות בלבד, ואף-על-פי-כן הודרה התעשייה האווירית לפרסם הודעה לעיתונות עם תצלום, כשנודע לה על הטכס הממלכתי שעורך חיל האוויר היום.

בחיל האוויר טוענים אפילו, שהתמונה שפורסמה בעתונות קשורה לפרוייקט החלפת המנועים בפאנטום ולא לפרוייקט ההשבחה, שכאמור מבוצע כולו ביחידת האחזקה האווירית של צה"ל.

הגיבור האמיתי

לא ברור מי במכללה לביטחון לאומי חשב והחליט, שדווקא אלוף מישנה אביאם סלע הוא האיש המתאים ביותר לקבל וללוות את ראש הממשלה יצחק שמיר, בבואו לטכס סיום המחזור הי"ד של המכללה. אך עובדה, שהיה אחד שהחליט כך.

כשנודע למפקדת המכללה, כי עיתונאים וצלמים מגלים עניין באירוע ובאביאם סלע עצמו, ולאחר שהמסמך (ראה בצילום) הופץ בצה"ל, הוחלט לתת לשמיר קצין קצת פחות מפורסם. בכל מקרה סלע היה גיבור סיום המחזור, לפחות בכלי התקשורת.

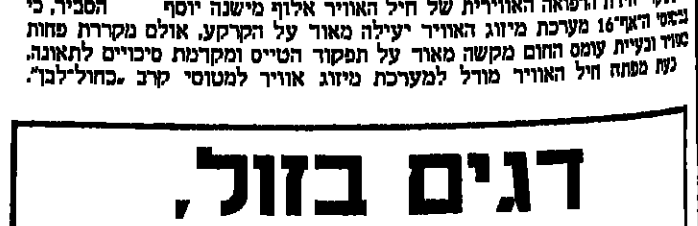

ה. בשער פנים יפתיו: לאר"מים החל מ-45:11

1) לרוה"מ - אל"מ אביאם סלע

2) לשהב"ט - אל"מ שמעון

3) לרמטכ"ל - אל"מ אפרים

סלע בטקס ליד מפקד חיל-האוויר, לפידות. הוחלף במפורסם פחות

קול ההמון

בעמוד אחורי „על המשמר", 5.8, מתייחס ד"ר מאיר פעיל ל„מלחמת ברירה" בין בריטניה לארגנטינה, שהוקרנה ב„מבט שני". אני מזדהה עם סקירתו ולדעתי יש להצטער על שהאשמים לא באו על עונשם בכל חומרת הדין. ד"ר פעיל כותב, בין היתר, על משטר הגנרלים בארגנטינה באותה עת ועל ה„התלהבות הכוללת המטופשת" של הציבור הארגנטיני.

בקרב ציבור מפגינים, בקרב העם, יתכן שיש טיפשים, עשרות טיפשים, אבל ההתלהבות של ההמון היא תוצאה של חינוך, יהיה לאומני, או שמאלני. במקרה זה, העם הארגנטיני התחנך במשך דורות ובכל ספרי ההיסטוריה והגיאוגרפיה מצויינים איי המלווינאס (פוקלנד) כשייכים לעם ארגנטיני. ועל כן הסיסמאות, ההתפרקות וההתלהבות של המון, פרי חינוך של לאומנות מזוייפת כדברי ד"ר פעיל.

האם כשמפגינים „שלום עכשיו" מפ"ם או „גוש אמונים", זאת „התלהבות מטופשת"? בכל ציבור מפגין טמון כוח רב, ויש לכבד אותו. דבר אחד ברור. יש ללחום ולחנך כנגד כל מזימה לאומנית קיצונית.

דב נוימן, געש

הנעליים של טדי גדולות עליהם

מדי שני וחמישי צץ בתנועת החירות „כוכב חדש". הטוען שלוחצים ומפצירים בו לרוץ לרשות העירייה מול טדי קולק.

לית מאן דפליג שהמועמדים מטעם „חרות" (רובי ריבלין, מצא, פרסבורגר ואחרון-אחרון חביב אהוד אולמרט), המתיימרים להתמודד בבחירות המוניציפאליות הבאות מול טדי קולק, הם בסך-הכל בחורים טובים ומוכשרים כרבבות אחרים. אך מכאן ועד להתאמה למישרת ראש עיריית ירושלים המרחק רב ועצום.

הייתי מציע לארבעת הקנדידטים מ„חרות" לגלות בגרות מפוכחת, ולרדת מהעץ הגבוה עליו הם מטפסים כדי לחסוך לעצמם עוגמת נפש.

אילו כל מועמד פוטנציאלי המתיימר להתמודד מול טדי קולק היה נצמד רק לשבוע אחד לעקבותיו ועוקב מקרוב אחר סדר היום שלו, היה נוכח שתפקיד ראש עיריית ירושלים איננו יציאה לפיקניק, ואינו מצטמצם בלחיצות ידיים בקבלות הפנים. הכניסה לנעליו של טדי מחייבת כישורים נוספים, כמו עוצמה ומעוף, חזון ותעוזה, תושייה ומקוריות. כל בר בי רב בירושלים יודע שטדי קולק זה מוסד ומושג, המזוהה עם בולדוזר בעל תנופת עשייה עצומה, הנמשכת 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה.

ברצוני לנחם את עסקני „חרות", שלא רק אצלם קיימת הבעיה לשלוף מועמד ומתחרה לטדי קולק; גם במפלגת העבודה לא מזדנב תור של „כוכבים" בעלי שיעור קומה ובעלי כישורים המסוגלים וראויים לרשת את מקומו.

מרדכי אוסיר, ירושלים

לא בוגד

לדעת אריק לי, „ואנונו — כמו פילבי בגד". „ואנונו — כמו פילבי — בגד". אם היה במעשהו רק כדי לנסות ולהזיז את הציבור הישראלי להתעניין בנושא הסכנה הגרעינית, ישנה משמעות חיובית אדירה למעשהו של מרדכי ואנונו. היו אשר היו כוונותיו. אני עצמי לא הייתי מתקרב למפעל גרעיני, לא למפעל צבאי ולא לכזה ל„מטרות שלום", כי אני משוכנע שהכורים הללו רעים לאנושות. ואנונו — היה בפנים, ומשהשתכנע בעליל שהכור רע לאנושות ופעל לפי מצפונו, הוציא את הידיעה לאור. אולם בסופו של דבר, העובדות קובעות: הידיעה של העובדה. ואפילו אין העובדה עובדה, הרי משהו בכל זאת קורה שם בדימונה. ומי שאומר שזהו „מפעל טקסטיל", האין הוא בוגד בזכות המידע של כל מי שאינם יודעים?

ואנונו, כאינטרסים האמיתיים של תושבי ישראל — לא בגד.

ישעיהו תומא שייק, ת"א

חקלאות, לא בריאות

ב„על המשמר" מיום 27.7.87 הופיעה ידיעת עתי"ם בעניין קדחת מלטה ביישובים בגליל. ונמסר בה כי משרד הבריאות החל במבצע חיסון בכל עדרי הפרות והעזים.

אנא עדכנו את כתביכם: חיסון בעלי-חיים, במקרה זה ובדרך כלל, אינו מבוצע על-ידי משרד הבריאות — אלא על-ידי השרותים הווטרינריים במשרד החקלאות. כך גם לגבי כל פעולה אחרת הקשורה בבריאות בעלי-חיים, לרבות כלבת. עבודה רבה וקשה מושקעת בפעולה זו. כמו שנאמר, „כל עוף כנף למינהו", לרבות כל חיסון למינהו. ותבוא גאולה לעולם.

יונה ב-יין, מרכזת לשכת מנהל השירותים הווטרינריים, משרד החקלאות

רשות מקומית

מאת אשר שילוני

מדרכה רב - תכליתית

החתולים משתוללים, הכלבים רבים, משאיות רומסות ומכוניות צופרות. בנאים צובעים וחנוונים שופכים אשפה ● מדרכה לשירותך

בימים מהבילים ומטרידים אלה, הרשו לי לנוח מעט מן הרשות המקומית ולספר, בנוסטלגיה חמימה, משהו מרשות-הפרט. משהו מתולדותיה של מדרכה שיכונית ועתידה הזוהר.

אינני יודע אם ואיך הצלחתם אתם להכנס לשיכון. אנו, בכל אופן, הצלחנו בתחילת שנות ה-50 "להיכנס להגרלה", ולאחר שצברנו כך וכך נקודות עבור שנות חברות בהסתדרות וב"הגנה", וכך נפלה בחלקנו דירת שניים-וחצי חדר בשיכון הוותיקים היחסני. דירה ללא תריסים, ללא ארונות, ללא חשמל, רק ארבעה קירות ריקים. בחצר גידלנו תרנגולות, "שתהיה ביצה לילד", ובמקום שיועד למדרכה גידלנו אספסת ותלתן להאכיל את מטילות ביצי הזהב - שכן, הימים ימי דב יוסף ז"ל, ימי הצנע.

כעבור מספר שנים נזכרה חברת "שיכון עובדים" לסלול לנו כביש. העירייה, שלא ראתה בעין יפה מדרכות עשויות עשבי-ירק, הלכה וסללה לנו מדרכה ונטעה לנו גינת נוי. מאז שוקק הכביש חיים 24 שעות ביממה. בשעות הערב המוקדמות מחנה נהג את הסמיטריילר שלו וב-4 לפנות בוקר יתניע אותו; בחצות הליל עובר איש-הזבל וגורר את פחי האשפה מהאשפתונים אל המדרכה. השכם בבוקר תבוא משאית-הזבל ותבלע לתוך ביטנה את תכולת הפח, ותותיר על הכביש ועל המדרכה שובל ארוך של ניירות ופסולת. שכן, זאת לדעת, אוספי האשפה חייבים להספיק "לעשות שתי משמרות" תוך 4-5 שעות ואינם יכולים להתעסק עם נייר פה ונייר שם.

בשעות הקטנות של הבוקר חולפת מכונית פרטית, עוצרת מול חלוני ומפעילה את הצופר - סימן מוסכם בין הנהג לבין אחד השכנים, האמור להיאסף לתוך מכוניתו. צפצפנית זו, בשעה 2 בצהריים, כאשר אבא'לה ואמא'לה רוצים לחטוף תנומה קלה, הם שולחים את ילדיהם לשחק מאטקות ברחוב. מול חלוני, מתחת לעץ העבות המטיל צל מרגיע, באותה שעת מנוחה יחנה מישהו זר, לא מהרחוב שלי, את הטראנטה שלו, יחליף צמיג, יבדוק את מערכת הצופרים והאזעקה וכאשר אעיר את תשומת ליבו יתנצל ויאמר: סליחה, אתה צודק, וכעבור שבוע שוב יחנה כאן ושוב יבדוק אם הכל בשורה ברכבו, ואני בהחלט מבין אותו. איך אפשר לדרוש ממנו שיעשה זאת במקום מגוריו - הרי יעיר את שכניו, ושם גם אין לו עץ מטיל צל.

על הגינה, שידי חרשו בה תלם ונטעו בה עצי מחט, לא ארחיב את הדיבור. עשיתי זאת בהזדמנויות אחרות. אציין רק שחתולים עושים בה חיים משגעים ונוברים בערימות האשפה, שמפנים אותן אחת לחודש, מטעמי חסכון, כנראה.

מה שבאמת שוקק חיים בשכונת הוותיקים, היא המדרכה הרב-תכליתית שהעירייה סללה, על חורבות ערוגת האספסת שלי, בתחילת שנות ה-60, ומאז ועד היום היא בשימוש מגוון ביותר.

על המדרכה שלי עושים כלבי השכונה וכלבים אורחים מרחוק באו את צרכיהם - משל ונסללה אך ורק עבור הולכי על ארבע?

על מרצפות המדרכה עולות משאיות ועומסות תכולת דירה כאשר משתכן עוזב, ופורקות מטען כאשר אחר בא במקומו. ותוך כדי כך שוברות כמה מרצפות, מה יש, הוא לא משלם מיסים לעירייה?!

על המדרכה מכינים תערובת בטון כאשר מישהו משפץ את מגוריו, ובגמר העבודה שוכחים לשטוף במים את שאריות הבטון, שיתקשו תוך כמה שעות. גם אלה אזרחים טובים ומשלמי מיסים. גם הם נאמנים לציווי הלאומי "חבל על כל טיפה". ולמה לשפוך מים סתם כך על המדרכה המבוטנת?!

במדרכה שבשיכוני ניטעו פעם עצי נוי וצל. הורקנו העצים והלכו בדרך כל חי, והותירו "צלחות השקייה" ריקות, מהמורות מועדות לנעירה.

למדרכות השיכון פולשים בעלי חנויות המכולת והירקות, שחנויותיהם צרות מלהכיל את התוצרת המובאת להם. למדרכות מושלכים שיירי ירקות ומזון, מאכל לעוף השמיים ולחתולי הרחוב.

פסיפס צבעוני

מרצפות מדרכתי נולדו אפורות. היה זה בעידן האפור של המדינה, בטרם השתלט הצבע על עיר, רחוב ואדם. מי שמכניס בהן קצת צבע הם עובדי חברת החשמל. ממש בימים לוהטים אלה, כאשר החזאי מודיע על 30 מעלות והמהביל במישור החוף, עושים עובדי חברת החשמל מאמץ עילאי לצבוע את שנאי החשמל (טראנספורמטורים), ותוך כדי כך מנתקים את זרם החשמל מרחוב ומבית, ממזגן וממקרר. תחילה צובעים את העמודים בצבע יסוד ומותירים שפריץ אפור כהה על המדרכה. וכעבור כמה ימים שוב מנתקים אותך ממזגן וממקרר ושוב מטפסים במעלה השנאי, צובעים שנית בצבע חי ותוסס ושוב משאירים על אפרוריות המדרכה פסיפס של צבעים חיים, המשתלב היטב בצבעי הניירת והפסולת.

בימים אלה, שבין מגילת איכה לנחמו נחמו עמי, נפתחה שוב המדרכה ברחוב הראשי - אחת הפתיחות הרגילות והמקובלות - וצינורות פלאסטיק מושלים בכיטנה. ואיש אינו יודע לאיזה צורך: מים, ביוב, חשמל, טלפון? מביני דבר אומרים שמדובר במערכת רמזורים. ויש רגליים לסברה הגיונית זו, שכן כבר לפני שנה נפתחה המדרכה במסעפי הכבישים, הותקנו איי תנועה ועל הכביש צויירו תמרורי תעבורה שונים. וכי לאיזה צורך יתקינו אי-תנועה דווקא בשיכון הוותיקים? אין כבר שכונות יוקרתיות יותר? אלא אם כן מדובר - הפעם על באמת - במערכת רמזורים שעתידה לקום כאן עוד לפני עונת "הפתיחות הרשמיות", בסמוך לבחירות.

מודרנית עם רוממן

מתברר, שלא כל המדרכות בשכונתי כבר נסללו. יש עוד כאלה הנחכות לתורן שיבוא אי"ה, כעוד 50-100 שנה. ואז יסללו כאן, מן הסתם, מדרכות סופר-מודרניות, מדרכות שנות האלפיים שצויידו בוודאי במערכת רוכסנים אשר תאפשר בקליקלות להשחיל לתוכה - בנוסף למערכות הקונבנציונאליות - מערכות טלקס, מערכות מחשבים, כבלים לתקשורת טראנס-אטלנטית, תקשורת ללוויינים, לחלל החיצון והפנימי, שלא לדבר על כבלים לערוץ שני, שלישי ורביעי. אני גם לא אשתומם אם ייבנו מתחת למדרכה ולכביש הסמוך בתי עלמין משפחתיים, מצויירים כדרכי גישה נוחים ובתאורה מתאימה ובמיזוג אויר.

האם לא כדאי לה, למדרכה שלא נסללה להמתין עוד מעט, עוד 50-100 שנה, בלבד שלא יפתחו אותה כל שני וחמישי?

הגבול הרצוי של מעורבות ממשלתית

ד"ר יקיר פלסנר העלה ברשימתו האחרונה נושא מעניין, והוא גבולות בהתערבות הממשלתית הרצוייה. משיחותי עימו התרשמתי שיקיר פלסנר סבור, כי ברשימתו זו הוא "הרגיז" את ציבור הקוראים. הרגזת הקורא והעמדת אתגרים אינטלקטואליים בפניו היא אחת מהמטרות של פרסום רשימותיו של ד"ר פלסנר, ויעיד על כך גם שם הטור - "מזווית אחרת". ניתן רק לציין, כי ד"ר פלסנר כתב את הטור בעט רהוטה ובצורה מעניינת, כאשר דעותיו ביקורתיות ולעתים קיצוניות חרגו מהגישה החד-ממדית של עמיתיו למקצוע.

עם זאת מייחס ד"ר פלסנר דעות שגרתיות מאד לקוראי עיתון זה ועורכיו. אם הכוונה לקוראי העיתון מהקיבוץ הארצי, הם בוודאי לא דגלו אף פעם בפתרון הריכוזי של ניהול כלכלה סוציאליסטית. להיפך; הניסיון של הקיבוץ הארצי מתרכז בניהול כלכלה שיתופית שכולה מתבססת על יחידות אוטונומיות בעלות כושר החלטה עצמאית.

אם הקבה"א סובל ממשהו, הרי זה לא מעודף ריכוזיות אלא מהעדר ריכוזיות. הבעיות העומדות על סדר היום הן איך להגיע לניצול מלא יותר של פוטנציאל השיתוף לשם הקצאה יעילה יותר של ההון והעבודה בתוך המסגרת המשותפת, ללא כפייה וללא הנהגה צנטרליסטית הקיימת בכל קונצרן. לכן קשה לייחס לקוראי עיתון זה התלהבות כלשהי לדגם הצנטרליסטי המקיף של המשק שנוסה במזרח אירופה. סוג ניהול זה הצליח אומנם בתקופה הראשונית שהיא תקופת ההצבר, אך הגיע למבוי סתום כאשר ממדי המשק הגיעו לבשלות. השיטה הריכוזית גרמה לקיפאון, ועכשיו מחפשים שם מוצא לשינויה.

אולם גם רשימתו של ד"ר פלסנר מבטאת דעה המבוססת על השקפה אידיאולוגית, יותר מאשר גישה אמפירית בדיון על הגבולות הרצויים של ההתערבות הממשלתית. הגישה האידיאולוגית היא של הליברליזם הקלאסי, שייעדה למדינה תפקיד מזערי בלבד בחיי הכלכלה.

המדינה נתפשה על-פי גישה אידיאולוגית זו רק כשופט במשחק כדורגל החייב רק להבטיח שהמשחק יתנהל בגבולות המגרש ובכללים קבועים. ההנחה המרכזית של גישה זו היא, כי התחרות החופשית תביא למירב התועלות ולמירב הרווחה לפרט ולכלל.

המודל הזה של הקפיטליזם הקלאסי שוב אינו קיים, אפילו במדינות הקפיטליסטיות. המדינה לקחה על עצמה תפקידים מרכזיים גם בחיי הכלכלה. הקונספציה של הקפיטליזם הקלאסי נכשל בניהול כלכלת השוק, כי מחיר ההתחרות היה כבד מדי והשיג את שיווי המשקל הכלכלי רק ע"י בזבוז מקורות ואבטלה תקופתית של גורמי הייצור. הביטוי האידיאולוגי לכישלון זה בא לידי ביטוי ע"י קיינס, שייעד למדינה תפקיד פעיל יותר במניעת אבטלה כרונית והבטחת הצמיחה של המשק.

הקרטלים והמונופולים הם יצור לא מקרי של ההתחרות החופשית, הם תולדה ישירה שלה. בתחרות בלתי מופרעת, החזק מנצח ומחסל את המתחרה וביחד עמו את התחרות. במיוחד, כאשר מדובר במוצר בעל טיב אחיד ועלות אחידה. לכן יש מקום לפקח על המונופולים ועל מחירי המונופולים. מכאן, שיש מקום לפיקוח על מחירים במוצרים כגון לחם, שמן ודלק, אם כי עדיף היה לקבוע מחיר מקסימלי ממחיר אחיד.

מסיבות חלקיות יותר יש גם מקום לפיקוח על מחירים במסגרת עיסקת החבילה. פיקוח על המחירים היה במקרה זה קביעת כללי התנהגות. על-פי הסכם, השכירים הגבילו את עצמם במחיר שדרשו עבור עבודתם. תמורת הגבלה דומה שלקחו על עצמם היצרנים. ללא קביעת כללי התנהגות אי-אפשר היה לעצור את האינפלציה שהתבססה על כללי התנהגות שונים בהם כל אחד ניסה להקדים משנהו בהעלאת המחיר. בקטע זה אין מדובר בהתערבות ממשלתית אלא במגבלה רצונית שהשחקנים לקחו על עצמם. קשה להבין [illegible] קבוצה אחת מהמגבלות, ולא לשחרר את הקבוצה השנייה.

אם לחזור למחלוקת האמיתית, היא לא בין התערבות מלאה [illegible] או אי-התערבות ממשלתית — מרקס לבטח לא [illegible] לעצמו הקמת משטר כלכלי בו המדינה תעסיק את כל [illegible] ממתקני הנעליים ומוכרי גלידה ועד לתעשייה הכבדה. [illegible] ד"ר פלסנר רואה מקום להתערבות המדינה בתחומים כגון [illegible] אקולוגיה ובניית כבישים.

לכאורה, פרט לנזק הסביבתי בתחום האקולוגי, אין שום [illegible] כלכלי שימנע את ארגון הספקת שירותי הביטחון ובניית [illegible] באמצעות יזמים פרטיים. נניח לרגע כי הממשלה תוציא מכרז [illegible] הפעלת חיל האוויר בין מוטי הוד, דוד עברי ולפידות על [illegible] שירותי הגנה אווירית למדינה, ומי שיציע את ההצעה הזולה [illegible] יזכה להפעיל את חיל האוויר.

אין שום סיבה הגיונית שהמדינה לא תמסור במכרז סלילת [illegible] אגרה למשקיעים פרטיים. הבעיה היא כרגע לא בכך שהמדינה [illegible] אינה סוללת כבישים אלא שהיא סוללת אותם, מסיבות פוליטיות, במקומות שאינם נחוצים לציבור הרחב. חנוכת קטע מכביש חוצה [illegible] שומרון השבוע ע"י דוד לוי תוכיח זאת.

אולם מסיבות היסטוריות ואידיאולוגיות תחומים אלה נחשבו [illegible] תחומים שבטיפול המדינה. בשנות ה-50' נחשבו לכאלה גם [illegible] שירותי חינוך ובריאות. על-פי האופנה הכלכלית האחרונה, [illegible] להוציא את מתן שירותי הרווחה מהתחום הציבורי. שינויי האופנה [illegible] מוכיחים כי גם בשאלה אידיאולוגית-לכאורה זו יש מקום לגישה אמפירית לקביעת הסייגים של ההתערבות הממשלתית. בעיקרו של דבר יש לקבוע את הגבולות כך, שהיא תשרת את מירב התועלת [illegible] שתגן על החלשים בפני החזקים ושתמנע את ההוצאות המופקרות ולעתים ההרסניות, של התחרות פרועה שנזקה גדול מתועלתה.

ניתן לכאורה להגדיר קריטריונים להתערבות המדינה [illegible] ואת סייגיה כגון:

* המדינה תשקיע בפרוייקטים לשם זירוז הפיתוח [illegible] תשתית (כבון ים המלח, פיתוח מקורות מים וכו'), במיוחד כאשר [illegible] אלטרנטיבה להשקעה זו.
* המדינה תתערב להגנת החלשים, נגד קרטלים ומונופולים ותפקח על מחירי מונופולים.
* המדינה תפעיל הספקת שירותים אוניברסליים לאוכלוסייה שאינם למטרות רווח (ביטחון, חינוך, בריאות, תחבורה כבישים וכו').
* המדינה תפעיל תשלומי העברה לשם מניעת [illegible] השוויון שנוצר בתחום הכלכלי. הניסיון הצבור במשק הישראלי [illegible] מוכיח שום יתרון לניהול פרטי של הכלכלה לעומת הניהול הציבורי. ישנן דוגמאות רבות של מפעלים ציבוריים וממשלתיים מוצלחים לעומת סקטור פרטי כושל, אם כי גם דוגמאות הפוכות אינן חסרות.

מכל מקום, יש למנוע את השתלטות המדינה על התחום הכלכלי. האיום הממשי בתחום זה הוא הלאמת הבנקים. העברת ניהול הבנקים לשר האוצר תעביר עוצמה כלכלית חסרת תקדים לידי איש אחד. לאור הפוליטיזציה הגוברת של הכלכלה, עליה הצביע גם ד"ר פלסנר, יש בכך סכנה ממשית לדמוקרטיה.

אמנם גם בעבר, בתקופת "שלטון מפא"י", היתה פוליטיזציה במינויים, אולם בשנות ה-60' וה-70' פוליטיזציה זו קטנה יותר [illegible] נקבעו המינויים על-פי כישורים ולא על-פי פנקס החבר. מהשלב [illegible] הליכוד, ובמיוחד מספר שרים (שרון, שריד, מודעי), החזירו [illegible] המדינה דור שלם אחורה.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

ביקושים גדולים

אתמול נמשכה מגמת העליה בשוק המניות. ב-2.5% עלו המניות במסחר במשתנים לפנה"צ. בתום המסחר עלו 118 שערי מניות, לעומת 54 שירדו ו-107 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר עלו 6 שערים, לעומת 3 שירדו ו-9 שנשארו בלי שינוי. ביקושים למניות החופשיות הסתכמו ב-11.5 מיליון ש"ח, לעומת ההיצעים שהסתכמו ב-1.3 מיליון ש"ח. במניות ההסדר הגיעו הביקושים ל-2.3 מיליון ש"ח וההיצעים — ל-0.3 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב נלכטה ירידה יחסית בביקושים לצמודים, המוסברת בהתחרות ההנפקות החדשות של בנק ישראל.

הציבור השקיע אתמול בקרנות הנאמנות כ-8 מיליוני ש"ח, מזה 4 מיליוני ש"ח ב"סולידיות" וכ-4 מיליוני ש"ח במתמחות במניות.

בחתימות יתר נסתיימו ההנפקות של שתי הסדרות החדשות של איגרות החוב הצמודות למדד, שבנק ישראל הציע אתמול לציבור בערך נקוב כולל של 35 מיליון ש"ח. ההזמנות הסתכמו ב-166 מיליון ש"ח. מזה 73 מיליון ש"ח לסוג "שגיא", שהוצע ל-6 שנים בערך נקוב של 15 מיליון ש"ח ו-93 מיליון ש"ח לאג"ח מסוג "גליל", שהוצעו ל-12 שנים בערך נקוב של 20 מיליון ש"ח. חתימות היתר איפשרו לבנק ישראל למוכרן במחירים שמעל מחירי המינימום: "שגיא" ב-99.5 (במקום 94 מחיר מינימום) ו"גליל" ב-96% מע"נ (במקום 88 מחיר מינימום).

סל המטבעות עלה אתמול ב-0.04% ל-1.6708, ושער הדולר היציג עלה ב-0.21% ל-1.6212 ש"ח. דולר הסחר עלה ל-1.916 ש"ח. הדולר השחור נסחר בעלייה בין 1.69 ל-1.71 ש"ח.

במסחר בשערים משתנים נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין חצי אחוז (דיסקונט השקעות) ל-4.75% (הכשרת הישוב). גם המחזור הגדול ביותר, כ-405 אלף ש"ח, היה בהכשרת הישוב. מדד המניות עלה מ-150.02 ל-153.42 ב-5 סיבובים. אחרי הצהריים עלה המדד ל-153.77. ב"משתנים" בלבד נערכו 272 עסקות בתמורה כספית של 3.8 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

פילפל

מחקרים אובייקטיביים

מאת שלמה פרנקל

תמיד התייחסתי בחשדנות למחקר של הפרופסורים אסף רזין ואפרים צדקה, כמו עם ד"ר יעקב שיינין. על-פי המחקר הזה, ייצור הלביא כדאי בהחלט. כמעט 100 מטוסים לפחות. לא הייתי החשדן היחיד. אך להבדיל מרוב החשדנים, שקיטרו על המחקר הזה בגלל תוצאותיו שהיו למורת רוחם, החשד שלי מקורו שונה לחלוטין. כבר מזמן שמתי לב לכך שמחקרים אובייקטיביים של פרופסורים לכלכלה ולסטטיסטיקה תמיד מגיעים לתוצאות שהן לשביעות רצונו המלאה של מזמין המחקר. וקשה להאשים בכך את הפרופסורים. שהרי מספיק שפעם אחת פרופסור יגיע למסקנה שלא תשביע את רצונו של מזמין העבודה (שגם משלם בשבילה), כדי שיצא לו שם רע בחוגי המזמינים, ואז, אנה הוא בא, הפרופסור המרדן, מהמשכורת הדלה של באוניברסיטה אתם מציעים שיתפרנס?

ולעצם העניין: שוב מאיימים כי ביום ראשון תהיה הכרעה בעניין הלביא, ועדיין קיים חשש שאין בידי הממשלה הכלים המתאימים כדי להכריע. הסיפור במלוא המשמעות האפשרית הוא זה:

חיל האוויר יצטרך מטוסים. לפחות 75 חתיכות. יש שתי אפשרויות: או לביא ישראלי, או אף-16 אמריקני. לגבי מחירו, עלותו, כדאיותו וכו' של הלביא יש המון גירסאות. לעומת זאת איש אינו יודע כמה צריך לעלות אף-16: כאשר ביקר בישראל בזמנו רוב זקוקים שעוד היה עובד ממשלה אמריקאי, הוא נשאל כמה יעלה אף-16. תשובתו של זקוקים היתה: אני עובד ממשלה, על מחירו של המטוס האמריקאי תצטרכו לסכם עם חברת ג'נרל דיינמיקס, המייצרת את האף-16. עד כמה שידוע, איש עדיין לא סיכם עם ג'נרל דיינמיקס את העניין הפעוט הזה.

ועוד משהו באותו עניין. נראה ששר הביטחון צריך להמשיך במשימה את גזר צה"ל, התוקפת בחריפות חסרת תקדים את הפוליטיקאים שתמכו בייצור הלביא. מה יקרה אם הפוליטיקאים, מצידם, יעלו את השערה שלמעשה [illegible] בעצם, כשרולה של ג'נרל דיינמיקס?

הנובל ואנחנו

כששמעתי על כך, לראשונה מפי עורך כלכלי אחד, חשבתי ליפול מן הכיסא. אבל חלפו רק שבועיים, ושמעתי על כך מפי פלקין מכובד מאוד מהאגף האקדמיה, ועכשיו ברצוני להביא את האינפורמציה לידיעת כלל הציבור.

נגיד בנק ישראל, הפרופסור מיכאל ברונו, בונה על קבלת פרס נובל לכלכלה. הדבר הזוכה עדיין לא ידוע, ויתכן שמדובר בפרס, אבל יש גם אפשרות שהוא יחולק בתהילה עם עמיתיו האמריקנים, הפרופסורים סטנלי פישר ורודיגר דורנבוש [illegible] שטיין.

המועמדות של ברונו, מקורה בכך שיוצג בישראל הצליחה התכנית לייצוב המטבע שנוסחה גם בעזור כמה רפובליקות בננות בדרום אמריקה. פרופסור [illegible] שזכה בפרס נובל תרצה להגן, בדרך זו, על החלטה קודמת שלה לתת את הפרס לפרופסור הידוע מילטון פרידמן, במה מקראות של פרידמן, [illegible] כאשר נוסו במדינות כמו צ'ילה, אבל בין השאר אמר פרידמן שעיקר הבעיה האינפלציה וייצוב המטבע עוברת דרך הצמדת המטבע החלש של המדינה המתפתחת למטבע חזק, כמו הדולר למשל. וזה, הרי, מה שנעשה כאן בישראל, כאשר הוצמד השקל לדולר אחד משני "העוגנים" של המדיניות הכלכלית החדשה מבית מדרשו של ברונו.

לנובל הצפוי של ברונו יש כמובן השלכות מעשיות מאוד על כלכלת ישראל בתקופה הקרובה, עד למועד חלוקת הפרס.

הולכים

המשך מעמוד 7

הבריאות, תמותת התינוקות פוחתה בצורה ממשית ותוחלת החיים, אפילו במקומות נידחים, עלתה. אספקת המזון שוב אינה עונה על הצרכים, שטחים חקלאיים פוריים ביותר ליד הערים הגדולות הפכו למרכזי תעשיה, כבישי אספלט ומשכנות עוני. אחד הפאראדוקסים הגדולים קורה במדינות שזכו לעצמאות בדור האחרון: האחוזות ההיסטוריות, שהוחזקו על-ידי זרים, חולקו ונמסרו לאיכרים מקומיים, אך האיכרים המשוחררים מעול הכיבוש אינם מקבלים את העזרה הדרושה להם לעיבוד האדמה ולא הכוונה לאשראי זול, שיאפשר להם רכישת כלי עבודה, זרעים, חומרי הדברה ודישון. וכך נוצר מצב, בו המדינה העצמאית מפיקה פחות מזון מאשר הופק בה בימים שהיתה כבושה. השלטון העצמאי המרכזי, הרוצה להראות הישגים, מתרכז יותר בתיעוש מאשר בהספקת מזון, שהרי קיים מיתוס שעצמאות נמדדת במספר התעשיות. וכך הצטרפו למעגל הרעב מדינות שבעבר לא סבלו ממחסור במזון, כמו אלג'יר, תוניס ומרוקו. כאפריקה, אינדונסיה, בורמה, איראן ואחרות באסיה, למדינות שחלקים גדולים באוכלוסייתן רעבים.

לאמ"ח אין תשובה ממשית, הארגון יוצא ידי חובה בעריכת כנסים בינלאומיים בהם דנים ברעבים ובעזרה הנדרשת. בכנסים משתתפים עשרות פסיכולוגים, סוציולוגים, כלכלנים, רופאים ואחרים. יש החלטות, יש המלצות, אך בינתיים הולך ורב מספר הרעבים בעיירות, שחר ממנו ראינו בשידור הטלוויזיה ביום שישי. ולעומת כל אלה יש עודפי מזון אדירים (וזאת מילת הקטנה) באירופה ואפילו (אסור לספרו) אצלנו. אבל עורא ביידאני ובני משפחתו, וכל בני מעמדו בעיירות העולם, לא ייעשו שבעים מכך.

העורך הכלכלי: צבי טימור

שביעות רצון מסוייגת באגף התקציבים

במשרדי האוצר סיכמו בימים אלה את השליש הראשון של שנת התקציב בסיפוק מסויים. על פי האומדנים של אגף התקציבים, שליש השנה הסתיים בעודף התקציבי של כ-268 מיליון ש"ח, לעומת גרעון קטן מתוכנן. בכך נמשכת גם השנה המגמה שהסתמנה כבר בשנת הכספים שעברה, שבסופה נאלץ האוצר "להסביר" את מקור העודף לנוכח הצהרותיו הקודמות בדבר גרעון צפוי.

בקרב הפקידים ישנם גם המזהירים מהסקת מסקנות חפוזות בדבר הצלחה מסחררת של המדיניות הפיסקלית. ראשית, אומרים אותם פקידים, חלק-גדול מהעודף, כ-120 מיליון ש"ח, משקף הפקדות חוץ-תקציביות שונות, כגון הפקדות של חברות ממשלתיות, הפקדות בתי המשפט וכו'. נוסף על כך, העודף נוצר, כ-150 - 140 מיליון ש"ח, הצטבר בגלל תת-ביצוע של סעיף הרזרבה. חלק ניכר מסכומים אלה, כ-600 עד 700 מליון ש"ח, יוצאו בקרוב, כמו הסיוע לקיבוצים ולמושבים. מכאן, שהתת ביצוע משקף דחיה של הוצאות ולא ירידה אמיתית בהוצאות תקציביות.

נכון, אומרים אותם פקידים, הביצוע בהכנסות גדול מהצפוי, במיוחד בכל הקשור למיסים ישירים, אך זאת לא סיבה להכריז שהשנה צפוי עודף תקציבי. במקרה הטוב, יהיה איזון תקציבי, הישג שאיננו מבוטל כשלעצמו. אלא שגם הישג זה איננו מונח בקופסה. על-פי חישובי אגף התקציבים, כבר כיום קיימות דרישות לא מתוקצבות של כ-900 מיליון שקל חדש, לעומת 600 מליון ברזרבה.

מבשלת הלביא

בדרישות הלא-מתוכננות מוקצה מקום ראשון ובולט ללביא. יתכן שבקרוב יכנס יצחק שמיר את הממשלה להחלטה על הפרוייקט. איך שהעניינים נראים כיום, אין כל ביטחון שהמטוס יקורקע. התחזיות הריאליות מצביעות על פשרה כלשהי, שתאפשר המשך הפיתוח בצורה זו או אחרת. פשרה זו תעלה בכסף. גם אם המצב הנוכחי יימשך, כפי שראש הממשלה מעדיף, ולא תתקבל החלטה כלשהי - גם אז התקציב בצרות. באוצר מסרבים לשמוע על מימון ביניים לפרוייקט, אלא שאין ביטחון כי המשרד יוכל להתמיד בעמדה זו. הלחץ המופעל על ראשי המשרד חזק מאד, ולא ברור אם יוכלו להתמיד בסירובם.

נושא שני - הסובסידיות. זה זמן רב שבמשרד האוצר לא נזכרו בסובסידיות. אלא שבחודש האחרון שוב החלו לדון בנושא. אומנם החריגה הצפויה השנה - כ-150 מיליון ש"ח - קטנה מאד לעומת העבר - כמיליארד דולר 85/1984 - אבל די בכך כדי לגרות את דמיונם של אנשי אגף התקציבים כבר היום נשמעות קריאות גלויות ל"התאמת מחירים קטנה", לפני שיהיה צורך ב"מכת מחירים גדולה".

נושא שלישי - השכר. ברזרבה התקציבית הובאה בחשבון תוספת היוקר הבאה, בשיעור של כ-5 או 6 אחוזים, ועוד תוספת שכר קטנה. מעבר לכך, כל תוספת שכר תתרגם לתוספת תקציב. באוצר מוכנים לתת הרבה. הרבה מאוד. להסתדרות, ובלבד שהיא תסכים לרסן את האיגודים המקצועיים.

טענות כלפי בנק ישראל

אך לא רק במדיניות פיסקלית עוסקים באוצר. גם המדיניות המוניטרית מושכת באחרונה את תשומת ליבם של ראשי המשרד. כזכור, החל בנק ישראל לפני מספר חודשים בניסיון להפעיל מדיניות מוניטרית דרך קניה ומכירה של אג"ח בשוק הפתוח. התוצאה היתה - גידול ניכר בעלות גיוס ההון של הממשלה. באוצר אומרים, שהבנק פשוט "התחרה" על מקורות מצומצמים. התוצאה - עלות גיוס הכספים התייקרה לפני חודשיים ל-6 אחוזים ויותר לעומת 4.5 אחוזים באותם חודשים בה לא ניסה הבנק למכור אג"ח.

באוצר ספקניים לגבי ממדי השוק, ולדעתם מלאי האג"ח שבידי הבנק המרכזי אינו מאפשר לו לפעול בשוק הפתוח ולהחליף את המדיניות המסורתית של תלונות האשראי, מה עוד שמעט מדינות משתמשות כיום בכלי זה.

השורה התחתונה היא שביעות רצון, אבל עם בעיות באופק, בטווח הארוך מציץ כבר נושא המניות הבנקאיות, והשמועות על הפיחות של סוף השנה.

אילן אברהם

חדשות המשק

האוצר נגד כל סיוע ל"סולתם"

ראשי משרד האוצר הודיעו למשרד הביטחון כי הם מתנגדים להצעת קונצרן "כור", המוכן להעמיד לרשות המשרד אשראי זול מהארץ ומחו"ל כדי שיבצע הזמנות במפעל "סולתם".

ראשי משרד הביטחון טוענים, כי העמדת האשראי תגדיל את תקציב הביטחון, ולכך הם מתנגדים. גם מטעמים תקדימיים. במיוחד הם מתנגדים להצעת "כור", שכן לדעתם אין עתיד למפעל "סולתם" - מרפיו מלאים במוצרים שאין להם קונה והמלאי נאמד ביותר מ-50 מיליון דולר. הם גם דוחים את התחזיות של מנהלי "סולתם" בדבר הזמנות הצפויות בקרוב. ממסמך האוצר עולה, כי "סולתם" הוא עסק אבוד, שחבל לסייע לו.

חיים מרגלית

נשיונל קונסלטנטס:

לבטל המיכרזים בהנפקות

הנהנים העיקריים מהנפקות בבורסה בשיטת המיכרז הן הפירמות המנפיקות. אולם שיטה זו, שרווחה בשנה האחרונה, גררה בעיקבותיה עיוותים ותופעות לוואי שליליות — טוענים כלכלני חברת "נשיונל קונסלטנטס" בסקירה על שוק ההון.

לטענתם, מלכתחילה יועדה שיטת המכרז לגשר על הפער בין המחיר בו החתם היה מוכן להנפיק את החברה — בשוק הדרום של תחילת 86 — לבין המחיר אותו ביקש המנפיק לקבל. על פניה נראה, כי שיטת המכרז מאפשרת לכולם להרוויח. המשקיע משיג תשואה נאה על השקעתו בהנפקה, הפירמה מגייסת סכום גבוה מזה שתכננה לגייס והחתמים מקבלים עמלות גבוהות יותר, לאור ההיקף הכספי הסופי של ההנפקה. אולם מבחינת השפעת השיטה בשנה האחרונה עולה, כי ברמת המאקרו היא גורמת הקצאה בלתי יעילה של המקורות העומדים לרשות המשק.

היתרון העיקרי של שיטת המכרז הינו בגמישות הרבה שהיא מאפשרת בקביעת המחיר הסופי של ההנפקה. אולם היא הופכת, במקרים רבים, את שיקולי ההשקעה ל"טכניים" מעיקרם, ונכונות הציבור להשקיע נקבעת על סמך קריטריונים לאו דווקא כלכליים — כלומר לא על סמך ביצועיה הכלכליים של החברה המנפיקה. מסקירת ההנפקות באוקטובר 86 (תחילת גל ההנפקות הנוכחי) עולה, כי בתחילה התייחסו המשקיעים לשיטת המכרז בחשדנות, ולא היו מוכנים להציע מחיר גבוה ממחיר המינימום שנקבע בתשקיף. בהמשך, עם הגאות בבורסה, היתה התנפלות על כל הנפקה חדשה, והמשקיעים היו מוכנים לשלם עשרות אחוזים מעל למחיר המינימום שנקבע בתשקיף.

העובדה שכתוצאה מהמכרז עלה מחיר ההנפקה מותירה בידי המנפיקה סכומי כסף גדולים, מאות אלפי ולעיתים אף מיליוני דולרים, שלגביהם אין לחברה תוכנית השקעה מוגדרת. למשל, "החברה הכלכלית" גייסה סכום של 3.5 מיליון דולר מעבר לסכום המקורי שתכננה לגייס (4.5 מיליון דולר) ובמקרים כאלה, טוענים כלכלני "נשיונל קונסלטנטס", ההון העודף שגייסה המנפיקה לא ינוצל בהכרח בצורה אופטימלית, וזה מאלץ את הפירמה לפעול במבנה הון שונה מזו שתכננה. כיוון שכמות ההון העומדת לצרכי השקעה במשק הינה בעלת גודל סופי, ריבוי מקרים כאלה עלול לפגוע באפשרויות ההשקעה של פירמות אחרות.

לדעת הכלכלנים, לשיטת המכרז היתה השפעה חיובית על חידוש הפעילות בשוק הראשוני במהלך 86. אולם לאחר שהתעניינות הציבור התייצבה, מן הראוי היה לשוב לשיטה בה מחיר ההנפקה נקבע בין החתם למנפיק, בהתבסס על השווי הכלכלי של החברה המנפיקה.

אודי נחשון

חברת החשמל בירושלים

טיפול בבת חורגת

הממשלה, בישיבתה ביום ראשון השבוע, החליטה להאריך עד שנת 2000 את הזיכיון של חברת החשמל של מזרח ירושלים. הזיכיון ל-40 שנה עומד לפוג בסוף 1987.

את הזיכיון הנוכחי היא קיבלה מהנציב העליון הבריטי האחרון, סר אלאן קנינגהאם, ושם היתה אחת מפעולותיו האחרונות לפני נטישת המנדט הבריטי. אפשר לכנות את החלטת ממשלת ישראל "פשרה", נוכח התנגדות של מספר שרים "לאומיים" שעינם צרה בחברה הערבית, או המשך תהליך ההשתלטות על-ידי צמצום שטח הזיכיון. עם הארכת הזיכיון, מתחילת 1988, יהיה חשמל ליהודים, אותו תספק חברת החשמל בישראל, וחשמל לערבים, אותו תספק חברת החשמל ועבודות ציבוריות של ירושלים. יתכן מצב, בו יהיו שני כבלי חשמל מקבילים שיובילו לאותו כיוון, לבית יהודי ולבית ערבי, של "חברת החשמל ועבודות ציבוריות ירושלים", שזה שמה הנכון, ולא השם בו משתמשים כלי התקשורת, "חברת החשמל המזרח-ירושלמית".

לצרכני חברת החשמל של ירושלים סיבות להתלונן עליה ועל השירותים שהיא מספקת. הנה: הפסקות חשמל ותקלות בשירות. לכאורה הכל נכון, אך רק לכאורה, שכן מאז סוף מלחמת ששת הימים, כאשר חברת החשמל של ירושלים החלה לספק חשמל והרחיבה לצרכנים יהודיים, יש לה בעיות. החברה לא נערכה לכיבוש, לא ציפתה לתוספת בלתי צפויה של צרכנים.

ממשלת ישראל לא אישרה לחברה רכישת [illegible] חדשים ואמינים, שהיו מונעים תקלות באספקה ובשירות. הממשלה [illegible] חברת החשמל הישראלית, שאינה מוכנה לסבול מתחרים ובמיוחד מתחרה ערבי, ולכן היא מפלה את החברה בהקצאת כספים. החברה הירושלמית חייבת להביא אישורים ומסמכים לכל רכישה, כנגד השמצות דמיוניות כי הכספים שבידי החברה מקורם באש"ף, לדברי מקורות בחברה. הממשלה רואה בעין רעה את הזיכיון — גבולות הזיכיון עליהם חולשת חברת החשמל של ירושלים מזכירים להם את הגבולות שלפני 1967, ואותם הם מנסים להשכיח.

חברת החשמל ועבודות ציבוריות קיבלה, כבר ב-1914, זיכיון מהשלטון העותומני לספק חשמל לתושבי ירושלים והסביבה. הבעלים של החברה היה אז מהנדס והקבלן היווני אוריפידס מאברומאטיס, שבגלל מלחמת העולם הראשונה לא הוציא את תוכניותיו אל הפועל.

כאשר הבריטים כבשו את הארץ, הם העניקו לפנחס רוטנברג זיכיון כללי לאספקת חשמל בכל הארץ. המהנדס מאברומאטיס טען נגד שלטונות המנדט והביא א העניין לפני ערכאות משפטיות בירושלים. הבריטים סירבו לו, משום שאז, בתחילת שנות ה-20, הם עוד דבקו בהצהרת בלפור משנת 1917, לפיה ממשלת הוד מלכותו תראה בעין יפה הקמת בית לאומי ליהודים בפלשתינה. המהנדס מאברומאטיס לא ויתר, ובהיותו נתין יווני פנה באמצעות ממשלת יוון לבית הדין הבינלאומי בהאג, וזכה במשפט. הבריטים אישרו לו זיכיון לאיזור ירושלים ברדיוס של 25 ק"מ. ציר הרדיוס היה כנסיית הקבר הקדוש בירושלים העתיקה. מאברומאטיס צירף לזיכיון חברה בריטית, בשם בלפור בי.טי., והם הקימו תחנת כוח שסיפקה חשמל לכל שטח הזיכיון. בתחילת 1948 רצתה החברה להכניס שינויים בזיכיון, אך הדבר נמנע בגלל המלחמה.

בתחילת 1949 קיבלה חברת החשמל הישראלית את הזכות לספק חשמל לתושבים בירושלים המערבית, שהיתה מאוכלסת ביהודים. בעלי הון ערביים מהארץ ומחו"ל קנו אז את חברת החשמל ועבודות ציבוריות של ירושלים. ממשלת ירדן הרחיבה לחברה את הזיכיון מחברון בדרום ועד שכם בצפון. החשמל לג'נין, שגם היא היתה בשלטון ירדני, סופק על-ידי חברה מקומית. כך, שהחברה המזרח ירושלמית לא הספיקה להתקין את קווי החשמל לחברון ולכן אחרי הכיבוש ב-1967 ניצלה חברת החשמל הישראלית את המצב והשתלטה על חברון, אם כי אסור היה לממשלה לפגוע בזיכיון ועליה גם להאריכו, אם היא נאמנה למה שהיא מצהירה בהתחייבויותיה בהסכמי קמפ דיוויד. לממשלת ישראל, ככוח כובש, אסור לפגוע בחברת החשמל ועבודות ציבוריות של ירושלים, לפי כל האמנות הבינלאומיות. ממשלת ישראל סיפחה את ירושלים, אך הסיפוח אינו יכול לפגוע בזיכיון.

כיום מנהל את החברה חנא נאסר מבית לחם, שהחליף את המנהל הקודם נוסייבה. עובדי החברה נערכים לשביתה.

חיים מרגלית

ייצור תוכנה הוכר כמפעל תעשייתי לצרכי מיסוי

נציבות מס הכנסה הכירה באחרונה בבית תוכנה כבמפעל תעשייתי לכל דבר, לאחר מאבק ממושך שניהל ארגון בתי התוכנה עם משרדי הממשלה השונים בשלוש השנים האחרונות.

במס הכנסה נקבע עתה, כי פיתוח וייצור תוכנה הינו תהליך ייצור, ולכן זהה בית תוכנה לכל מפעל תעשייתי אחר — בתנאי שהוא מעסיק 10 עובדים מקצועיים ויותר בתחום ייצור התוכנה.

בארגון בתי התוכנה בהתאחדות התעשיינים טוענים, כי הפטור מתשלום מס מעסיקים בשיעור 4 אחוזים, והפטור המותנה ממס קנייה על יבוא מחשבים לצרכי פיתוח וייצור תוכנה, יאפשרו לבתי התוכנה להפנות יותר משאבים לפיתוח ולשיווק. בהתאחדות התעשיינים מאוגדים כ-70 בתי תוכנה, המהווים כ-90 אחוז מהיקף הפעילות בתחום זה בארץ.

א.נ.

תפוסה מלאה באילת

החום לא מפחיד אותם

מרבית המלונות באילת מלאים כיום, וניתן להשיג רק חדרים מעטים במהלך חודש אוגוסט. מנתונים שנאספו בכל מלונות העיר עולה, כי התפוסה הצפויה החודש תהיה כ-95%. בכך חוזרה התפוסה לרמתה מהקיץ שעבר. במלונות אילת רואים בנהירתם של הישראלים לנפוש בעיר הצלחה למבצעי ההסברה של התאחדות המלונות ושל המלונות עצמם.

תפוסה של כ-100% דווחה ממלונות "גני שולמית" ו"אלמוג ים". תפוסה של 95% נרשמת החודש במלונות "אבית סונסטה", "ספורט", "לגונה", "נפטון", "הסלע האדום", ו"אדומית". מלונות "המלך שלמה", "קיסר" ו"מוריה" דיווחו על תפוסה צפויה של 90%.

מהתאחדות המלונות נמסר, כי על-פי נתונים מצטברים נראה שבסיכומה של שנת 1986 תגדל התפוסה הממוצעת של מלונות אילת בכ-8.6%, בעיקר לאור הגידול שחל השנה בתנועת התיירות לעיר, וכן מעלייה קלה במספר הישראלים הנופשים בה.

בחורף הקרוב צפויה עלייה של 20% בתיירות השכר לאילת, בעקבות ההסכמים שחתמו מלונאי העיר עם משווקי התיירות מחו"ל.

מבזקים כלכליים

■ "הראל" מחסני ערובה הודיעה לבורסה כי העיסקה בקשר עם מכירת החברה-הבת חיפה סלפיר למשקיע חוץ התבטלה, עקב אי-מילוי חלק מהתנאים הנלווים לקיומה של העסקה. בעקבות רכישת השליטה בחברה ע"י התק"מ (ב-25.12.86) החליטה הוועדה לעניין הצעות רכש לתת לתק"מ אורכה, עד תחילת אוגוסט 1987, למכור את מניות "הראל" או לפנות לציבור בהצעת רכש. בימים אלה החליטה הוועדה לעניין הצעות רכש להענות לבקשת התק"מ, ולתת לה אורכה נוספת של 3 חודשים, עד תחילת נובמבר 1987, להסדרת הנושא.

■ הוועדה הכלכלית-חברתית של מפלגת העבודה, בראשות שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי, מסתייגת מכל מגמה של הלאמת השליטה על הבנקים מישראל — כך סכם בתום דיון שקיימה הוועדה בנושא בעלות ושליטה במערכת הבנקאית. הוועדה הזהירה את הממשלה מפני צעדים שמשמעותם הלאמת הבנקים וחלק מהחברות הגדולות במשק, צעדים העלולים לחולל שינוי מרחיק-לכת במבנה החברה והמשק. הוועדה קראה לממשלה ולבנק ישראל לקיים הידברות עם בעלויות הבנקים אשר למבנה הרצוי של השליטה והבעלות על הבנקים.

התקדמות מזערית בשיחות צפון-דרום

ארבע ההחלטות העיקריות שנתקבלו סוף סוף בוועידה השביעית של האו"ם לסחר ולפיתוח נחשבות להתקדמות בדו-שיח צפון-דרום.

בעניין חובות החוץ של מדינות הדרום מזכירה ההחלטה את ה"הזרימה השלילית" של משאבים פיננסיים מהדרום "העני" לצפון "העשיר", בצורת תשלום החוב והריבית, ותובעת מבנקים המסחריים של הצפון "לגלות גמישות" במו"מ מחודש על פרעון החוב ובמתן הלוואות חדשות.

המדינות המתועשות סירבו לצמצם את ריבית החוב, ורק הבטיחו "הערכה ריאליסטית של המצב הפיננסי של כל מדינה ומדינה".

בעניין הסחר הושם רגש בהחלטה על ביטול מחסומי המכס, ובשימת קץ לסיבסוד המוצרים החקלאיים במדינות הצפון. המסמך מכיר בחשיבות ועידת גאט"ט האחרונה, ומעריך שהצלחתו תשמיע לטובה על פיתוחו הכלכלי של הדרום. אין במסמך כל התייחסות לבקשת ניקרגואה להתייחס לחרם הכלכלי שארה"ב הטילה עליה. אשר למוצרי היסוד, ההחלטה קוראת לריבוי ההסכמים הבינלאומיים על מוצרי היסוד. בסוגיית המדינות המתפתחות העניות ביותר (בעיקר מדינות מדרום לסהרה), ההחלטה קוראת להעניק להן תנאים עדיפים להחזרת החוב, ושהמדינות המתועשות יגישו להן סיוע בהיקף של 0.15 אחוזים מן המוצר הלאומי הגולמי שלהן.

יוסף אלפרן, ז'נבה

מפוף ומשם

מספרים מדברים

הכי רועש, הכי כבד, הכי נמכר

מאת עופר ניר

"עין יהושוע". התקליט האחרון של להקת "יו. 2" הוא אריך־הנגן הראשון שלה שנמכר בלמעלה ממיליון עותקים בבריטניה. היא חצתה את גבול המיליון בסוף החודש שעבר ובסך־הכל, נזקקה ל־19 שבועות, מאז יצא התקליט, להגיע למטרה מכובדת זו. נכון להיום, זהו התקליט המצליח ביותר לשנת 1987, לא רק בבריטניה, אלא בעולם כולו. "עין יהושוע" נמכר עד עתה, בסיכום עולמי, בלמעלה מתשעה מיליון עותקים.

בקרוב, אולי אף בקרוב מאוד, עשוי להצטרף אליו תקליט קודם של הלהקה, "תחת שמיים ארומים כרם", שהוקלט בהופעה חיה. תקליט זה ראה־אור לפני כארבע שנים ונמכר עד עתה ב־900 אלף עותקים, בממוצע שבועי — 4000 עד 5000 יחידות. הוא תקליט ההופעה המצליח ביותר בבריטניה ואם וכאשר, יגיע לגבול המיליון ויחצה אותו, יקבע בכך שיא. מעולם, לא הגיע תקליט "חי" למספרים כאלו.

תקליט נוסף שיגיע, במהרה בימינו, למיליון עותקים בבריטניה, הוא "ויטני", תקליטה השני של ויטני יוסטון. תוך שבעה שבועות, נמכר התקליט הזה ב־725 אלף עותקים.

התקליט המצליח ביותר, על בסיס שבועי, נכון לסוף חודש יולי, הוא "מציגים את הקו הנוקשה, לפי טרנס טרנט דארבי". דארבי (זה השם, מה לעשות) הוא זמר אמריקני המתגורר בלונדון וכבר זכה לשני להיטים גדולים. זהו אלבום הבכורה שלו והוא נכנס הישר אל המקום הראשון במצעד המכירות.

ג'ון בון ג'ובי

כשלוכתו 100 אלף עותקים, שנחטפו כלחמניות חמות...

בארצות־הברית, עוקבים בהערצה אחר להקת "בון גזבי" ומכתירים אותה, כמעט ללא מתחרים, כלהקת הרוק־הכבד המצליחה ביותר בעשור הזה. תקליטה "חלקלק כאשר רטוב", נמכר עד עתה בלמעלה משבעה מיליון עותקים, בארצות־הברית בלבד.

ואם בא לנו להרחיב מעט את היריעה ולברר מיהו הזמר המצליח ביותר בשנות ה־80', על־פי מספר התקליטונים שהכניס אל מצעד־הפזמונים הבריטי, הרי שהתשובה עלולה להפתיע לא מעט. קליף? פיל קולינס? דייויד בואי? לא. זהו מידג' יור, סולן להקת "אולטרוווקס". הוא נטל חלק ב־29 תקליטונים שאף אחד מהם לא כשל בנסיון להיכנס לבין 75 התקליטונים הנמכרים ביותר בבריטניה. 16 מזה, עם להקת "אולטרווקס" והשאר כסולן, עם שותפים ועם להקת "ויסאג'", שגם בהרכבה פעל, תקופה מסויימת. מעניין לציין שדווקא התקליטון האחרון של "אולטרווקס" נכשל ולא הגיע ל־75 הראשונים. אחרת, יכול היה לציין 30 תקליטונים. מספר עגול. הסגן שלו הוא פיל קולינס, עם 28 תקליטונים, שהקליט עם "ג'נסיס" ומחוץ ללהקה.

מה יצא?

הנדריקס — למעריצים

מאת עופר ניר

ג'ימי הנדריקס מת. אבל חי. אחת הקלישאות המקובלות על כתבי־פופ מתחילים ומתקדמים. מת, נחנק בשנתו לאחר שהקיא, בעקבות מנה קטלנית של הרואין, בספטמבר 1970. מה נותר אחריו? התקליטים. מדי פעם, מוצאות חברות התקליטים חומר. שום דבר לא הולך לאיבוד. "הופעה חיה בווינטרלנד", תקליט חדש (פונוקול), מורכב מקטעים שהוקלטו בסאן־פרנציסקו, במהלך שלוש הופעות מלהיבות, באוקטובר 1968.

לא תגליות מרהימות. הנדריקס הוא הנדריקס, המלך של הגיטרה החשמלית, האיש הראשון שהתעלס איתה על הבמה, לפני שפרינס חלם לעשות את זה. תקליט כפול, בו שב ומפגין המנוח, מה ידע לעשות בידי־הפלא שלו. בין היתר, ביצועים ל"ערפל סגול", "פוקסי ליידי", "היי ג'ו", "אש". יש גם ביצועים לקטעים לא־מקוריים (גם "היי ג'ו" בכלל בקטגוריה זו, אף כי היה להיט גדול שלו) כמו "דבר פראי" (של להקת "הטרוגס" במקור) ו"זוהר אהבתך" (של "הקצפת" במקור, מחווה מגיטריסט גדול אחד, לגיטריסט גדול שני, אריק קלפטון). הנדריקס למעריצים ולמי שלא הכיר ורוצה להאזין, להתפעל ולכבד.

מהנדריקס למדונה. תקליט חדש. כלומר, לא בדיוק. מדובר, אכן, בארבעה שירים חדשים לגמרי בביצועה וביניהם גם הלהיט "מי הנערה הזאת?", אבל זה לא תקליט רשמי שלה, אלא פסקול הסרט החדש בו היא מככבת, ששמו כשם הלהיט. עוד בפסקול, קטעים של להקת "סקריטי פוליטי", "קלאב נובו", קוטי מגריי, מייקל דוידסון ודנקן פורה. האם מדונה הולכת עכשיו על הסגנון ההיספני? האם הכיוון החדש הוא דרום־אמריקני? לפי "מי הנערה הזאת" (כמו גם "לה איסלה בוניטה", הלהיט הלפני־אחרון), התשובה חיובית. שוב, מעריצים לא יחמיצו את התקליט הזה (של "החברה הכללית למוסיקה").

ממארונה. למי שלפני ארבע שנים נחשב לכוכב־הפופ המצולם ביותר, הכי מכוסה בעיתונים, הכי־הכי: בוי ג'ורג'. הפעם, לא לבד, עם "מועדון תרבות". שכבר אינה קיימת עוד. מעשית אם לא רשמית. תקליט האוסף "ארבע השנים הראשונות" מציג כמה מן הלהיטים היפים־באמת של הלהקה ומוכיח שמאחורי האיפור והשערוריות, היה גם כשרון. דוגמאות בולטות — "האם את באמת רוצה לפגוע בי?", "כנסיית המוח המורעל", "קרמה קמיליון". בהוצאת "סי.בי.אס".

תקליט אוסף חדש שהרכיב הדי.ג'יי. אילן בן־שחר והפעם, שירים שקטים, להצמדות רומנטית. "אוהבת אותך", נקרא התקליט ונכללים בו, בין היתר, "אלמאז" של רנדי קרופורד, "שומרת אהבתי בשבילך" של ויטני יוסטון, "אהבה מתוקה" של אניטה בייקר וגם כמה קטעים ישנים יותר, שלא איבדו מן הערך־המוסף הרומנטי שלהם — "כולם צריכים ללמוד מתישהו" של "הקורגיס" ו"שחררי אותי" של אנגלברט המפרדינק ("החברה הכללית למוסיקה").

כוכב טלוויזיה שהוא גם זמר מצליח, דון ג'ונסון. התקליט שלו נקרא על שם הלהיט

ג'ימי הנדריקס

"פעימת־לב" (סי.בי.אס) ומיועד לכל מי שנדלקה עליו בסדרה "מיאמי, מחלק מוסר". אחרונה חביבה (רק בעיני מעריציה...) אמנה ליר והתקליט "תשוקה סודית" שהוא, אם כותב שורות אלה אינו טועה, התקליט השני שלה. בסך־הכל, בהרפסה מקומית, למעריצי הדיסקו הטבטוני והזמרת (?) שאולי היתה פעם זמר. אגב, מה הקשר בינה לבין ג'ימי הנדריקס? כלום, למעט העובדה שגם היא שרה, בתקליט הזה, ביצוע ל"דבר פראי". אין מקום לעשות השוואות. כמובן, הנה, נסגר המעגל.

בזכות ג'ונס

מאת יוסי ונונו

תקליט

ביג אודיו דיינמייט "רחוב אפינג מס' 10" הרפסה מקומית סי.בי.אס.

ב.א.ר. (קצור השם הארוך) הרכב שהקים מייק ג'ונס לאחר שנזרק מהקלאש. ג'ונס, שהיה עמוד התווך של אחד ההרכבים הטובים שידעה המוסיקה הבריטית בשנים האחרונות בכלל והפאנק בפרט, הולך צעד אחר קדימה לא בהכרח צעד טוב יותר. נראה שיש לו בעיה לשחזר את הרגעים הגדולים שלו בקלאש. ובכל זאת המוסיקה של ב.א.ר. טובה יותר מהמוסיקה הממוצעת של הלהקות הבריטיות הפועלות בשוק.

המוסיקה היא שילוב של רוק, פאנק עם מקצבים של מוסיקה שחורה, היפ־הופ, רגאיי. תיכנות התופים מזכיר כאן את די.אמ.סי, הגיטרה של ג'ונס מזכירה את ימיה הטובים בקלאש. השורה מכסחת, צעקת משהו מרוח הפאנק מחרף גם כאן.

אגב, את התקליט עזר להפיק בו סטאנזר צלע חשובה- לא פחות בקלאש- כך שבחור שצליל הרוק הפשוט, המכסח, הבוזר מככב גם כאן. הטקסטים, כמו שמובן משם התקליט, עוסקים בבעיות חברתיות, פוליטיות ועיקר במלחמה כנגד האפרטהייד, טקסטים הנכתים כחיספוסים, בישירותם, לא משחקים ברמזים.

הקטעים הטובים בתקליט לטעמי הם "בואו כל קופסאות הקצב", "כרטיס" "מעבר לתיוורון", "שדרות הוליווד". תקליט מומלץ ג'ונס במיטבו הוא מוסיקאי השווה הקשבה.

טוקסידו היא התיקווה

טוקסידו מון "אתה" יבוא בית התקליט.

טוקסידו מון הוא אחד ההרכבים היותר מעניינים שפועלים במוסיקה כיום. מוסיקה אחרת, וההגדרות לא חשובות, מיותרות. במבול הזבל שמקיף אותנו היום, המוסיקה של טוקסידו היא התיקווה, היא המשהוא האחר. אותו משהוא ההופך מוסיקה לחוויה. אצל הטוקסידו החוויה ריגשית ואינטלקטואלית, קשה להפריד.

התקליט קומוניקטיבי יותר מתקליטים קודמים. מרגש יותר ועם זאת עדיין מורכב. קשה לתפוס אותו גם לאחר האזנה שלישית. מוסיקה שמכריחה אותך לחשוב, מצמידה אותך לכסא, תוקפת אותך בשאלות לא פתורות, לא עושה את החיים קלים. המוסיקה עצמה קשה לסיווג, טוקסידו מון מושפעים מהכל: ג'אז, גל חדש, מוסיקה אחרת, מוסיקה תעשייתית, קיטש, התוצאה אני מניח טובה מנכונה — רק להם. הטקסטים הם סיפור בפני עצמה, מהטובים והמורכבים שיש במוסיקה היום, השירה הגבוהה ביותר שאפשר לבצע ברוק. תקשיבו ל"איש הקופסא" קטע נהדר, קטע שרק למענו כדאי לקנות את התקליט. כל המילים האחרות מיותרות, לרוץ ולקנות וכמה שיותר מהר.

נוסטלגית פופ ב־$4,740 דולאר. באולם המכירות של חברת "סותבי'ס" המכובדת שבלונדון, נמכרה בשבוע שעבר הגיטרה השבורה — אותה הוא ריסק בשעת מופע בשנת 1966, בשקיצוץ פסנתרים או גיטרות היה שייך לאופנת המוסיקה החדישה — של פיט טאונסנד, הגיטריסט של להקת "מי" ("THE WHO"). השאלה המרתקת היא: אילו היתה הגיטרה תישנה שלמה, האם היתה זוכה למחיר גבוה יותר או שערכה עלה דווקא בשל השבר שבה, המנציח רגע היסטורי?

אלכס סרקין נפטר

ידיעה עצובה לחובבי הרגאי — אלכס סרקין, מפיק, אחד מן הידועים והטובים שביניהם, הלך לעולמו, בגיל 34.

סרקין, שעבד בין היתר עם בוב מארלי, גרייס ג'ונס ולהקת "דוראן דוראן", נפצע בתאונת־דרכים באיי־הבאהמה. סרקין התלווה למהנדס ההקלטות שלו, שנהג בג'יפ כאשר, מסיבה שטרם הוברה, איבד הנהג את השליטה על ההגה. הרכב התהפך, בעוצמה רבה, בחומת אבנים. הרופאים קבעו כי סרקין סבל פגיעה מוחית חמורה וכי הפך, למעשה, לצמח. ימים אחדים הוחזק בחיים באמצעים מלאכותיים, עד שהוחלט לנתקו מן המכשירים. גופתו נשרפה, בהתאם לצוואתו, ביום רביעי שעבר. חבל. כואב. מוכשר.

עופר ניר

זמרת הרוק מדונה מופיעה בסרטה החדש. "מיהי נערה זו?", שהוקרן ב־11.8 בניו־יורק. היא מגלמת אשה צעירה, שזה עתה השתחררה מבית־הכלא, שם ישבה על לא עוול בכפה, והיא תרה אחרי האיש שהיה אחראי לכליאתה. בשעת הבכורה, ביום ו' שעבר, נסגרה כיכר טיימס על ידי המשטרה, בשל ההמונים שהצטופפו לחזות במדונה שלהם.

חסרת תשוקה, ומה עם הכשרון?...

מאת עופר ניר

סמנטה פוקס החלה, דיזיירלס ממשיכה. הסינרמה מספקת את התפאורה ואת המקום למה שמכונה "חגיגות הקייץ". חגיגת קייץ אופיינית כוללת תצוגת אפנה, דיסקו, פרסים לחבריה שמצטופפים ליד הבמה וגם, מה שנקרא, אמן אורח. על השאלה, האם סמנטה פוקס ראשאית להתהדר בתואר "אמן", נטוש ויכוח נוקב בין המעריצים למבקרים. איך שלא יהיה, היא לפחות מוכרת ולפחות תקליטה כמה להיטים ושני אלבומים. אבל מי זהו הדיזיירלס הזאת, שתופיע ב־13 באוגוסט וב־15 בחודש?

מי? תשאלו את בני ה־11 מינוס, הם יגידו לכם. דיזיירלס היא צרפתיה, שהגיעה לצמרת מצעד הפזמונים הלועזיים אצלנו בזכות להיט ששמו "וויאג', וויאג'". המסע הזה שלה הביא אותה גם למקום הראשון בצרפת ונמכר שם במיליון עותקים.

או.קיי., אבל חוץ מזה, מה חוץ מן הלהיט הזה? כלום, כלומר, לא משהו שהקהל המקומי מכיר. לפני "וויאג'" היה לה תקליטון אחר בלבד. מה היא כבר יכולה להציג לחבר'ה בסינרמה? ארבע פעמים "וויאג'" במיקסים שונים? משונה מאוד, העניין הזה.

דיזיירלס, כמובן, לא שמה האמיתי. קלוד פריטש־מנטרופ, כך בתעודת הזהות. ילידת פריז, מעצבת אופנה לשעבר וזמרת בהווה, שהחלה את הקריירה המוסיקלית בלהקה ושמה "אייר 89".

חוץ מזה, ולא שיש לי משהו אישי נגדה, היא יכולה בקלות להתמודד — ולזכות — בתואר הזמרת המכוערת ביותר שהקליטה ו/או הופיעה אי־פעם. אני לא חושב שתיראו אותי, הפעם, בסינרמה.

דיזיירלס

שאלה של סטייל

מאת עמית רוט

זו מתחת לזו מונחות על שולחני רוזי וולה וסוזאן ווגה, הראשונה — בחורה חמה מן החוף המערבי והשניה צעירה קרירה מניו־יורק.

כדאי לשמוע מה הן שרות, כדי להיות בעניינים. הן מביאות הוכחה חיה שבמוסיקה האמריקנית יש חיים גם אחרי מדונה והכוס. חיים אמנם קטנים יותר, אבל התקליטים בגודל זהה.

עכשיו כשכבר מכירים בארץ את סוזאן ווגה ואפשר לשמוע ברדיו את חוויותיה מהמסעדה, כשהיא מחכה בבוקר לקפה שלה, זה רק טבעי לשיר הכי טוב בתקליט השני שלה, "לוקה", הזדמנות שהוחמצה. סוזאן ווגה מתחילה להיות סימן לאיכות סיגנונית קרירה, מי שבאמת מחפש סיגנון איכותי עלול לדבוק במלאני ובג'וני מיטשל, וקצת קשה לו לעבור לווגה, שהיא בינתיים הרבה יותר סיגנונית מאשר איכותית, ולעיתים קרובות ריקנית.

הניגוד המושלם היא רוזי וולה. דווקא היא, דוגמנית, שסטייל זה בשבילה מקצוע, ממלאת את התקליט שלה שגם הוא יצא בארץ, בחום ונשמה שלא מצויים בדרך־כלל במוסיקה של ימינו.

חיזוק נוסף לסטייל החם של רוזי וולה מוסיפים פייגן ובקר הבוסים של "סטילי־דן". בסך־הכל, רוזי וולה ו"זוז" שלה זה בשבילי הרבה יותר מאשר הבדידות, שבה עומדת סוזאן ווגה. זו שאלה של טעם וסטייל.

כל אחד לפי מיגבלות יכולתו

דשא ירוק ושקט במעט מוחלט, מקדמים את פניך בכניסה לבית נועם. על הדלת שלט קטן מחימר: "נועם". ממש כמו בבית.

מדי בוקר מוסעים לכאן, לרחוב עמק רפאל שבגני תקוה, 6 בוגרים בני 19־21, בעלי פיגור שכלי בנוסף לנכותם הפיזית. מי שאינו מקורב לעניין, לא מודע לבעיית העתיד של נערים מסוג זה: היעדר מסגרת מתאימה להם, לאחר גיל 18. במקרה של סמכה, תומר, שוע, איילת, דורית ואינס, מקום הוריהם את המסגרת הזו, המיועדת לבוגרי בית הספר ונצואלה (לנכים ומפגרים), מטעם עמותת "אילן".

הבוקר מתחיל כאן בשירה בציבור. מי שיכול, מצטרף, לרוב נשמע רק קולה של המטפלת. האחרים קולטים וחשים, כל אחד לפי יכולתו; שכן בית נועם מאחד תחת קורתו את שונות של סיעוד ומיומנויות אישיות: החל מחוסר יכולת ליצירת קשר, במקרה הקשה ביותר, ועד דיבור כמעט שוטף, ביכולת כמה של ילד בן 11, במקרה הקל.

לאחר השירה מתחלקים לפעילויות השונות: אינס רוקמת, דורית ושוע צופות בתוכניות הטלביזיה הלימודית, ותומר, רתוק לכיסא גלגלים, מפעיל את מחשב ה־B.B.C. למחשב זה אביזרים מיוחדים כמתג בודד, שדי בלחיצה אחת כדי להפעילו. או מסך מגע, שבנגיעה עליו זזים העצמים שעל המסך. כך יכולים גם הנכים המוגבלים ביותר להפעיל את המחשב.

דגש חזק מושם ב"נועם" על חום רב, ומגע: מלטפים, מחבקים ומשתדלים להתייחס בכל רגע. "הנוער הזה מתוסכל מאוד עקב מגבלותיו", מסבירה דינה, מורה לחינוך מיוחד, הממונה על הצוות הטיפולי של נועם. "הם מודעים עד גבול מסוים למצבם, וחסרים את המוטיבציה לשנות. אנחנו מנסים להראות להם שהם יכולים יותר. השהות יחד, הגירויים, והעזרה שיש באפשרותם, כל שניתן, להושיט האחר לשני, מסייעת לפיתוח המוטיבציה."

את הבית מנהל איקי בן־חיים, סוציולוג במקצועו, שנרתם לנושא מאחר ויש לו בן בגיל 10, במצב דומה, הלומד בבית ספר ונצואלה. על הצוות נמנות גם מדריכה מוסמכת, פיזיותרפיסט ומתנדבות — מרפאה במוסיקה, שמצטרפת אחת לשבוע, ומורה לגיל הרך, המסייעת בכל דרך אפשרית.

אחת לשבוע הולכים לבריכה של תל־השומר, ופעם בחודש יוצאים לטיול עם המשפחות. בעתיד רוצה הצוות של בית נועם להוסיף עוד 6 בוגרים של בית ספר ונצואלה, לבית. מתנדבים־מסייעים יתקבלו בברכה.

נרקיס טל־וינברג

לשתות אבקה

התבקשתי להתייחס לדיאטת קימברידג', כי בזמנו הקדשתי כתבה נלהבת לנוטרילאיט. שתיהן בנויות על אותו עקרון רק שקיימברידג' היתה ראשונה. זאת דיאטה פופולרית מאוד באירופה ובארה"ב.

לדברי מפיצה של הדיאטה בישראל "היא סלה לעזור למי שהפחתת 10 ק"ג ויותר ממשקלו נראית לו כמשימה בלתי אפשרית".

העקרון הוא לשתות כל יום 3 שקיות אבקה מהולה במים ולספק לגוף, בדרך זו, 330 קלוריות ואת כל אבות המזון, הויטמינים, המינרלים וכו'. הנדרשים לאורגניזם. מומלץ לנהוג כך שבוע אחד (אפשר להפחית עד 5 ק"ג — מבטיחים) ואחר כך מצמצמים לשקית או שתים ביום ומשלימים באוכל נורמלי, נוסף לאבקה גם תכונה בולמת תיאבון וזה מסייע — כך המפיץ — על כמות האוכל שאוכלים. אחר כך אפשר לחזור לשבוע־של־אבקות. בכל מקרה – טוב לשמור שקית בתיק, למלא את המצברים אם נתקעים שעות רבות מחוץ לבית: עדיף על ג'אנק פוד שזוללים במקרי כאלה והבעיה היא רק שצריך לשאת בתיק גם "שייקר", או לפחות צנצנת עם מכסה, כדי לערבל את האבקה.

האבקות של קיימברידג' טעימות למדי. המבחר גדול: 7 סוגי מרקים מלוחים ו־6 טעמים מתוקים, המכונים "מילק־שייק" כי יש בהם אבקת חלב. ליועצים שהמטופלים עומדים אתם בקשר יש כל מיני פטנטים, למשל: להמיס את האבקה במים קרים או חמים, בכוס עד 3 כוסות, לחלק לשתי מנות (ואז ניתן לשתות 6 פעמים ביום) וכו'. השקיות נמכרות בחבילות של 21 (65 ש"ח החבילה), אפשר להחליף טעמים. אפשר להחזיר (אם מתיאשים באמצע) ולקבל בחזרה את הכסף עבור מה שנשאר. האבקה נמכרת רק על ידי יועצים, הדורשים בדיקה רפואית ו/או הצהרה חתומה על מצב הבריאות (בסוג מסויים של מחלות דיאטה זאת אסורה). היועצים — טוען המפיץ — הם דיאטנים, רופאים, סטודנטים לרפואה — אלו אנשים שמבינים בנושא. כל המעונין יתקשר לחברה (247103, תל־אביב) והיועץ הקרוב ביותר אליו יצור איתו קשר.

לא ניסיתי דיאטה זאת, גם לא את הנוטרילאיט ואין לי מושג אם קיים הבדל בין השתים ואיזו עדיפה, אם בכלל. אלו בהחלט דיאטות למיואשים, ואין כל ערובה שאחרי ניסוי דיאטות אלו לא ישקעו עוד יותר ביאוש. אבל ידוע לי על מקרים שהצליחו, כפי שידוע לי על מקרים של הצלחה בדיאטת רבין ובדיאטת אסתר סופר (כל יום משהו אחר) ואצל שומרי משקל ובחוגים של ד"ר טוביה לדר. אני אפילו מכירה אנשים שירדו קילוגרמים רבים במשקלם ולא עלו בחזרה. מכאן שאסור להתיאש.

צב"ש

לקירוב לבבות בצפון

מקווים שיותר מ־7000 איש יתכנסו ב־11.8.87 באמפיתאטרון של קריית־שמונה לעצרת ידידות, שעורכת תנועת "עם יפה עם אחר".

מטרת הערב להביא לקירוב לבבות בין תושבי קריית־שמונה וחברי הקיבוצים בצפון לאור ההתרחשויות שקרו לאחרונה.

מארגני האירוע מתכננים להביא למקום מתנדבים אמנים, להקות־זמר, חברי כנסת ואישי ציבור. משרד ההפקות "קומפקט" של אוקוקה קיבל על עצמו את הטיפול בחלק האמנותי של הערב, בהתנדבות. את אירגון האירוע קיבל על עצמו מיכה גולדמן יו"ר מרחב הצפון של תנועת "עם יפה עם אחר".

תנועת "עם יפה עם אחר" תעניק תעודות הוקרה של התנועה לחברי הקיבוצים ולתושבי קריית־שמונה, התורמים בפועלם כל ימות השנה לשיתוף פעולה והבנה בין כל תושבי האיזור.

יש עלון לרוקח

הסתדרות הרוקחים בישראל מוציאה לאור עלון מידע לציבור הרחב, במטרה ללמדו כיצד להשתמש נכון במוצרים רפואיים וקוסמטיים. העלון הופץ לכל 426 בתי המרקחת ברחבי הארץ, והרוקחים מחלקים אותו ללא תמורה ללקוחותיהם. בגליון הראשון של "המרקחת" מאמר המסביר, שתרופה איננו סוד — עזרה ראשונה לשיווק נכון, כתבה על הידרון מזיק ראשונה לילד המשלשל, הסבר על ויטמינים ועוד רשימות, שכולן נושאות אופי אינפורמטיבי. גם סתם מודעות, אבל כולן על מוצרים שניתן להשיג בבתי המרקחת.

נעלי חורף

נוחות ולא גולדה

נעלים נוחות זה לא אומר נעלי "גולדה" שהן נעלים לא יפות. הנה, לעבודה, קיבוץ גונן מוציא לשוק נעלים, סנדלים, קפקפים, סניקרס ומוקסינים ונעלי בריאות "עמוק" לפי הדגם של חברות ידועות בכל העולם כמו "שול" ו"בירקנשטוק".

אלה וגם אלה לפי צו האופנה, בצבעים מעניינים שילובי עור ושילובי צבעים, גיזרה מודרנית ו... נוחות מירבית. בתצוגת חורף 87־88 יכולנו להתרשם בפעם הימי יודע כמה, בקיבוץ מתחשבים ברגלים המסכנות וגם בחוש האסתטי של הנועל אותם. במיוחד יפים הם הסניקרס שבחלקם מרופדים בבד מגבת וחלקם בשילובי עור מרהיבים. לי נדמה שעדיין לא ראיתי בשוק הישראלי גיזרה כה מיוחדת לסניקרס כמו אצל "מגון" שם החברה.

החלק העליון תמיד מעור והסוליה מוזרקת מחומר סינטתי מיוחד.

נעלי המוקסינים לגברים ונשים רכים ואופנתיים. צבעים כגון כחול בשילובי ירוק וחום בולטים ביופים. העליונית עשויה מעור רך והסוליות מחומרים חדישים פלאסטיים עמידים לרטיבות. במיוחד מצאו חן בעיני המוקסינים לנשים בעיצוב מיוחד לנהגות. גמיש, רך קל להיכנס וקל לצאת מהן.

החידוש אצל מגון הם נעלים בעלות איוורור עצמי. נעלי גברים בהם הסוליה הפנימית ב־S.S.V מנוקבת בחרירים. כל דריכה של כף הרגל מזרימה פנימה כ־25 מילימטר של אויר דרך מערכת תעלות בסוליה, המאווררים את כף הרגל ומעניקים הרגשה של קלילות ורעננות.

טרקטור לגבר

סולית נעלי הגברים, המעוצבת במראה "טרקטור" כובשת את מקומה בארה"ב ובאירופה. חברת "טמברלנד" האמריקנית הכריזה על המוצר לפני שלוש שנים ומאז הפך המראה הכבד נחלתם של מעצבי אופנת הנעליים באירופה ובארה"ב.

הירו קנאי, המעצב היפני של מגון מסר, כי אופנת נעלי הגברים של מגון לחורף 8־1987 מאופיינת במראה כבד, עטור אבזמים ותפרים בולטים, המדגישים את דוגמת הגפה, בצבעים של חום ושחור ושילובים של עור וזמש.

לדבריו, על אף המראה הכבד, הנעל של מגון קלה, גמישה, ונוחה לנעילה.

חיה יוסף

מגון: מוקסינים בשילובי צבעים ומראה הטרקטור. על סוליה "גבריה".

לא להוריד מהרגל

התגובה הראשונה של מרבית האנשים למראה קולקציות חדשות של נעלים היא יאוש. הכל נראה משונה כל כך, מצחיק או מכוער, בכלל לא נוח או פשוט לא לטעמנו. אשה אחת חכמה אמרה פעם שאם היא רואה נעלים שמוצאות חן בעיניה אין לה ספק שהן משנת שעברה.

אצל נעלי דפנה זה לא יכול לקרות, שם אין הפתעות. יש שינויים התואמים את מגמות האופנה, גווניה ושילובי החומרים שלה, אבל העיקרון נשאר איתן: דבר לא יבוא על חשבון הנוחות. על כן האימום רחב, והגפה חופשית, הסגרים או השריכה נוחים, העקבים נמוכים — לכל היותר רוקי — בקיץ הרבה פתוחי איוורור, בחורף ביטנה מחממת... נעל שלא רוצים להוריד מהרגל.

אבל מורידים אותה, כי לפעמים עלינו להיות אלגנטיים ואילו דפנה מייצרת נעלי בית ומגפים שטובים לילדים: צבעוניים, עליזים, וזולים. מבחר גדול של דגמים, עם פרווה בחוץ ובפנים, עם רכיסה או בלעדיה, כבדים מאד או קלים כמו נוצה. אם קונים לילד זוג מגפים מדי חורף אלה בהחלט יכולים להיות מגפי פי. וי. סי.

בבית מחליפים את המגפים בנעלי בית, שהן יפות דיין לצאת בהן ביום יבש לחצר, לרחוב וגם לבית ספר, אלא אם מעדיפים סניקרס, ומעדיפים, מה לעשות? בהתאם לדרישות הציבור מייצרים בדפנה גם נעלי ספורט, לא מהסוג הזוהר, באלה ליום יום. לגברים, אגב, יש מבחר גדול של מגפי עבודה, נעלי פלדריום ונעלי בית למנוחת הלוחם.

גם נעלי הבית לנשים נוחות מאד ויפות דיין לצאת בהן בשעות היום לסידורים או לעבודה שאינה דורשת הופעה רפרזנטטיבית. לחורף זה העשירו את הקולקציה ברפידה "אנטומית", החוגגת בסנדלי הקיץ של המפעל. בריא מאד לרגל — מבטיח היצרן, לא בדיוק אורטופדי, אבל די קרוב. בינתיים הוכנסה הרפידה הנ"ל רק בחלק מהקולקציה והיא מייקרת מעט את מחיר הנעלים, שעקרונית הן זולות למדי. כך או כך המבחר בקולקצית החורף של דפנה הוא גדול. הרבה נעלים ומגפים שמצאו חן בעינינו, סימן שלא השתנו בהרבה מאשתקד.

נעלי דפנה: נעלי בית לבית ונעלי בית לרחוב. גם מגפיים ליום סגריר.

אפשר גם לרקוד בהן

החורף ירקדו אנשים צעירים וצעירים ברוחם בשהם נועלים סניקרס. גברים — מילא, אבל בחורות ? בהחלט כן — מבטיחים בעלי "נעלי אליס", חברה ותיקה, שהחלה את דרכה לפני 28 שנה בייצור נעלי גברים אלגנטיות מעור. בתריסר השנים האחרונות הולך המפעל עם רוח הזמן ומייצר נעלים מזורקות (גפה מאריג, סוליה פי. וי. סי. "מזורקת") לנשים, גברים וילדים, זה מה שבלב נעלים.

לפני שנתיים פתחה בנעלי אליס סוליה חדשה, מעודנת, המתאימה במיוחד לנשים ומאז החלו לייצר נעלי סניקרס במיגוון גדול, כולל לערב. היום מהוות נעלי סניקרס כ־40 אחוז מהיקף הייצור, שילוב של בדים מסוגים שונים, מאייטים, אבזמים, עורות צבעוניים וקישוטים — הפכו אותן לנעלי ספורט אלגנטיות, אפילו לנעלי ערב. החורף עירבו אותן יותר וקיימים ביניהן דגמים שגפתם מחוררת, עשויה פסי זהב וכסף, רצועות עור רקוע, ג'ינס מקושט במאייטים, שרוכים רחבים ונוצצים — בקיצור משהו שאפשר לנעול בדיסקוטק.

קולקצית החורף של אליס כוללת כ־300 דגמים, בין היתר סניקרס מבד ניילון מרופד, בכל צבעי הפסטל ובהדפסי פופ־ארט, מבד ג'ינס משופשף בשלל צבעים, עם שילובי עור דמוי נחשים, מפוספסים, משובצים וגם נשרכים ומרוכסנים למי שאוהב נוחות בנעילה. אפשר בקלות למצוא נעלים תואמות לכל בני המשפחה, כי מייצרים אותן ממספר 23 עד 41. הנמוכות מחירן 40 ש"ח, הגבוהות — 50 ש"ח.

אליס: ג'ינס משופשף בשלל צבעים. לעצלנים – גם רוכסן בצד

נציגי מכבי ובית"ר נטשו ישיבת הנהלת ההתאחדות לכדורגל

הזרים פוצצו הישיבה

נציגי הפועל ביקשו לדחות את ההכרעה בנושא הזרים ★ אנשי מכבי ובית"ר תבעו הצבעה או התחייבות להכרעה ★ מאמץ למנוע משבר

כדורגל

תשעה ימים לפני האסיפה הכללית של ההתאחדות לכדורגל פרץ משבר חריף בין הפועל לגוש מכבי־בית"ר. הרקע למשבר: הצעתו של מ"מ יו"ר הנהלת ההתאחדות, עוזיקם מילצ'ן, להכריע בנושא שילוב זרים בעונת המשחקים הקרובה.

חברי הפועל בהנהלת ההתאחדות הביעו התייחסות חיובית להצעתו של מילצ'ן, אולם טענו כי הם כבולים להחלטות מזכירות מרכז הפועל, ולפיכך מבקשים ארכה עד להכרעה סופית.

מילצ'ן תבע הכרעה חד־משמעית. לבסוף התרצה לדחות את הדיון בעשרה ימים, בסמוך לאסיפה הכללית, אולם ביקש התחייבות שבאותו דיון תתקבל גם הכרעה חד־משמעית בעד שילוב זרים.

אנשי הפועל סירבו להתחייב. עמדה זו לא היתה מקובלת על אנשי מכבי ובית"ר. וכשהוחלט שלא להכריע נטשו שבעת חברי מכבי ובית"ר את ישיבת ההנהלה. תשעת חברי הפועל שנותרו הצביעו בעד ההחלטה לדחות את הדיון ליום רביעי, בשבוע הבא.

עוזיקם מילצ'ן טען כי גוש מכבי־בית"ר אינו מקבל את הגישה של לא־להחליט כאשר על סדר־היום הצעה לשילוב שחקנים זרים. מילצ'ן נימק, בנאום נרגש, את הצורך בשילוב הזרים כדי להכניס "צבע וברק" למשחקי הליגה הלאומית לאחר שכוכבי הליגה הישראלית יצאו לרעות בשדות זרים. לדבריו, כל חברי הפועל שנאמו בישיבת ההנהלה צידדו בשילוב זרים, אולם ביקשו דחייה עד שיחליט מרכז הפועל סופית.

"אני מכבד החלטה של מרכז הפועל, אבל לא יעלה על הדעת לדחות הכרעה בהנהלת ההתאחדות משום שמרכז זה או אחר עדיין לא קיבל הכרעה בסוגיה זו" — אמר והוסיף: "חברים בהפועל אמרו לי: אנחנו בעד זרים, אבל איננו יכולים להיות מגוחכים ולהצביע נגד שילוב זרים, משום שיש מיגבלות שהמרכז עליו אנו נימנים, עדיין לא קיבל החלטה חד־משמעית".

מילצ'ן זעם ואמר כי לא קרה בתולדות ההתאחדות שהצעה לסדר היום לא הוכרעה לכאן או לכאן. הוא הדגיש שאנשי מכבי ובית"ר אינם מתכוונים להופיע ביום רביעי, בשבוע הבא, לישיבת הנהלת ההתאחדות, שתהיה בסמוך לאסיפה הכללית, אלא אם יתחייבו אנשי הפועל שהנושא של שילוב זרים ירוז, וגם תתקבל הכרעה.

יחד עם זאת, אמר מילצ'ן: "אנו פועלים להעלות על סדר־היום של האסיפה הכללית ב־19 בחודש את נושא שילוב הזרים בכדורגל. נתבע הצעה חד־משמעית באסיפה הכללית."

הכדור יועבר כנראה השבוע לראשי מרכזי הספורט של הפועל ומכבי. כדי למנוע משבר בין־מרכזי יהיה צורך ב"ועידת־פיסגה" בין אופק, כספי וגריפל.

הפסד שלישי לקדטים באליפות אירופה — 78:73

לחימה ישראלית לא עזרה נגד יוגוסלביה

שרות "על המשמר"

נבחרת הקדטים של ישראל בכדורסל נחלה אמש הפסד שלישי רצוף באליפות אירופה בהונגריה. הפעם נכנעה ב־5 נקודות לנבחרתה החזקה של יוגוסלביה — 78:73.

אחרי הפסדים צורבים ליוון (79:77) ולצרפת (67:63) גילתה אמש הנבחרת הישראלית יכולת מצויינת במחצית השנייה ונוצחה בסיום דרמטי.

במחצית הראשונה גילו היוגוסלבים משחק יעיל והשיגו 7 סלי 3 נקודות, ללא החטאה. הם כבר הוליכו ב־19 הפרש ובמחצית — 30:43.

לאחר ההפסקה עברו הישראלים לשמירת לחץ, בניצוחו של שני כהן, שקלע במחצית השנייה 18 נקודות. בדקה ה־36 עלו הישראלים ליתרון — 60:63. אולם אז איבדו שני כדורים והיוגוסלבים שוב נטלו יוזמה. דקה לסיום הוליכו היוגוסלבים — 71:73. הם השיגו אז סל נוסף של 3 נקודות, ניצלו שתי זריקות־עונשין לעומת סל ישראלי וניצחו — 73:78.

לישראל הירבו לקלוע: אמיר כץ 21; שני כהן 18 וגיא גודס 17.

הערב תשחק ישראל עם תורכיה.

● בטורניר כדורסל בסיאול ניצחה דרום־קוריאה, במפתיע, את צ'כוסלובקיה — 86:90, לאחר 40:54 במחצית. אול־סטארס מוינה הכניעה את כווית — 57:65.

שלזינגר לא נכנע:

הציע 90 אלף דולאר ללו סילבר

מאת יוסף גלזר

ה"בוס" החדש של הפועל חיפה, יעקב שלזינגר, לא אומר נואש. אחרי שנכשל בנסיונו לצרף את מיקי ברקוביץ ודורון ג'מצ'י, הוא מנסה להחתים כדורסלן־עבר של האלופה: לו סילבר.

חשיחה לסילבר, הנמצא בארה"ב, כבר נעשתה, והוצע לו שכר של 90 אלף דולאר. סילבר אמור להשיב היום על ההצעה המפתיעה. אם זו תגיע מתעתדת הפועל חיפה לבקש מנשיאות איגוד הכדורסל להאריך את מועד ההעברות לגבי סילבר, כדי שהעברתו תוכל להתבצע כחוק.

הכדורסל בראי בית־המשפט

השופטת פורת קבעה: הנפלד יישאר בגליל

צו המחייב את אגודת־הספורט ברמת־השרון להשאיל את הכדורסלן נדב הנפלד להפועל הגליל־העליון לעונה שנייה, לפי הסכם שנחתם בסוף יולי 1986, ניתן אתמול על־ידי שופטת בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, מרים פורת, לבקשת קבוצת הפועל הגליל־העליון.

לפי ההסכם, שנחתם בין הפועל הגליל־העליון ואגודת־הספורט ברמת־השרון, היה השחקן נדב הנפלד אמור להיות מושאל להפועל הגליל־העליון לשתי עונות למשחק. בתמורה התחייבה הגליל־העליון לממן שני שחקני־חיזוק שישחקו בעונת ההשאלה, במסגרת האגודה ברמת־השרון, בסכום של 25 אלף דולאר לשנה.

עם סיום עונת המשחקים הראשונה, בסוף יוני 1987, הודיעה האגודה ברמת־השרון, כי היא מבטלת את ההסכם כדבר השאלת נרב הנפלד לעונה נוספת, וכי ישוב לפעול בשורותיה ועל פי הנחיותיה.

הקבוצה מרמת־השרון מתנגדת להמשך ההסכם בטענה, כי אריה מליניאק אינו מאמן עוד במסגרת הפועל הגליל־העליון, וכי זו פיגרה בתשלומי הכספים שהתחייבה עליהם, ובכך גרמה לה נזקים והפרה את ההסכם בצורה המקנה לרמת־השרון זכות לביטול ההסכם.

השופטת פורת לא קיבלה את טענות האגודה מרמת־השרון. השופטת ציינה, כי רמת־השרון עצמה ניהלה מו"מ להשאלת השחקן לקבוצה אחרת בעונה הקרובה, למרות שמליניאק יאמן במסגרת רמת־השרון. עובדה זו מהווה חיזוק וצידוק לדחיית טענת הביטול.

אשר לפיגור, ציינה השופטת, שבהסכם נזכר תשלום של עד 25 אלף דולאר ומכאן, שלא הוסכם מראש על תשלום מלוא הסכום. על כן אין בויכוח כדי הפרה יסודית שתצדיק לביטול החוזה.

בהסתמך על העובדה שהשחקן נרב הנפלד עצמו הביע את רצונו להמשיך ולשחק במסגרת המבקשת, הפועל הגליל־העליון, ובהסתמך על העובדה שניתן לנהוג בהתאם להסכם כפי שנהגו בשנה החולפת, קבעה השופטת לפורת כי היא מקבלת את הבקשה, ונותנת כוח צו המחייב את אגודת הספורט מרמת־השרון למלא אחרי. ההתחייבות בהסכם ולאפשר לנרב הנפלד לשחק במסגרת הפועל הגליל־העליון בעונת 1987/88.

"נדב לא מתפלל לאבא שכוח"

מאת יצחק ויסהוף

אגודת הספורט רמת־השרון טוענה בין השאר אתמול בבית־המשפט: "נדב הנפלד הגיע להגליל־העליון בגלל המאמן אריה מליניאק. כעת, כשמליניאק עזב את הגליל צריך גם הנפלד ללכת".

עו"ד זורח רוזנבלום, שייצג את הגליל, השיב: "אריה מליניאק היה אולי האבא הרוחני של נדב הנפלד לפני שנה או שנתיים אך כיום נדב לא מתפלל לאבא שכוח".

מאגי חזר

קוזין מאגי, כדורסלן מכבי ת"א, שב אתמול אחרי־הצהריים ארצה בתום חופשתו בארה"ב.

מאגי לא השתתף באימון־הרשות שערכה אתמול מכבי ת"א.

ישי: אבדוק צעדים נגד שחר

יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, תקף אתמול את שילובו של דב שחר ברשימת חברי הפועל להנהלה החדשה של ההתאחדות לכדורגל.

ישי קבל על כך שחברים חששו להעלות דברים נגד שחר באווירה שנוצרה. "שחר הוא האחרון המוהיקנים של ועדת־עציוני שעדיין ממלא תפקיד פעיל בהפועל". הוא אמר עוד כי במידה שמרכז הפועל לא ינקוט צעדים משפטיים נגד שחר יבדוק הוא אישית, באמצעות יועצים משפטיים, את הצעדים נגד שילובו ברשימה.

שלוש מדליות זהב לישראלים הלוקים בפיגור

נבחרת ישראל לאולימפיאדה הספורטאים הלוקים בפיגור שכלי, שהתקיימה בין ה־2 ל־8 באוגוסט, בסאוטבנד, אינדיאנה, ארה"ב, זכתה בשלוש מדליות־זהב, שלוש כסף ושלוש ארד.

ראש המשלחת, ד"ר עטרה שרטן, שחזרה אתמול ארצה בתום התחרויות מסרה, שהמצטיין בנבחרת ישראל, שמנתה שמונה ספורטאים היה בן המיעוטים, מוסא רוטי, שזכה בשתי מדליות־זהב בריצות ל־400 ו־800 מטר. מדליית־זהב שלישית לישראל השיגה רינה פוטי בריצת 50 מטר.

נבחרת הבנות במירוצי־שליחות זכתה במקום השני. דוד וולוביץ ודורון שוורץ זיכו את ישראל במדליות־כסף. וולופיץ בקפיצה לרוחק ושוורץ בריצת 100 מטר ואבי מעודד זכה במקום השלישי בקפיצה לרוחק. (עתים)

ואסקו — אלופת ריו

ואסקו־דה־גמא זכתה באליפות ריו בכדורגל בשניצחה במשחק הגמר את פלמנגו — 0:1. 150 אלף צופים חזו במשחק באיצטדיון המאראקנה.

בעקבות שחרור ארבעת הכדורסלנים ע"י בית־המשפט

הפועל חיפה ישקול הבוקר ערעור בבית־הדין העליון

מאת יוסף גלזר

בקבוצת הכדורסל של הפועל חיפה ישלימו היום את ההתייעצויות המשפטיות בעקבות פסק־דינו של השופט המחוזי, מלכיאל סלוצקי, שהעניק שחרורים לארבעה מכדורסלני הקבוצה: אסף ברנע, אלון אופיר, איתי שביט ומוטי אמישה.

יועצה המשפטי של "קבוצת שלזינגר", עו"ד שמואל אלקון, יבחן היום את ההיבטים המשפטיים הכרוכים בפסק־הדין ויגבש דיעה אם יש מקום להגיש ערעור לבית־הדין העליון.

פטרון הקבוצה, יעקב שלזינגר, נוטה לצדד בהגשת ערעור, מה גם שלדעתו מדובר בעניין עקרוני ובעל משמעות לגבי כלל הקבוצות והכדורסלנים במדינה. מכל מקום, נראה כי שלזינגר לא יסוג מהחלטתו לנהל את הקבוצה ויסתפק במאגר השחקנים הקיים.

אתמול סירב יו"ר העמותה היוצאת, בעל זכות החתימה באיגוד הכדורסל, דורון קימלוב, לחתום על ארבעת טפסי־ההעברה, על־אף פסק־הדין, ובדעת הכדורסלנים לתבוע הבוקר בבית־המשפט את מימוש ההחלטה.

פעולת תגמול

בינתיים מנסה שלזינגר לצרף להפועל חיפה את כוכב מכבי חיפה, דורון שפע, כפעולת־תגמול על נטישת ברנע ואופיר. לא מן הנמנע כי שפע יפעל כבר היום להשגת שחרור בערכאות, אחרי ששלזינגר הבטיח לו שכר גבוה יותר.

כן יצורף להפועל חיפה הרכז אייל טסלר שישחק בעבר בהפועל גן־שמואל ובמכבי חדרה ושאינו נחשב כהעברה. הוא מועמד לשמש כמחליפו של הרכז אבנר שם־טוב.

גם אתמול התגודדו עשרות עסקנים ואוהדים סביב בית־המשפט המחוזי בחיפה בציפייה להחלטת השופט. כאשר הגיעה הידיעה

כדורסל

לרחבת בית־המשפט נראו ארבעת הכדורסלנים המשוחררים כשהם מתחבקים, מתנשקים ועולזים כאילו זכו באוצר. המחזה לא נעם לעסקני ואוהדי הפועל חיפה, שמיהרו לעזוב את המקום.

ברנע ואופיר כבר התאמנו אתמול במכבי חיפה.

אין חוזה מחייב

השופט מלכיאל סלוצקי נענה אתמול לבקשתם של השחקנים המבקשים לעבור ולשחק בקבוצות כדורסל בישראל כשחקנים בכל קבוצה, לפי רצונם וחייב את עמותת הפועל חיפה לשחררם כמתחייב, על־ידי מילוי טופס העברה ושחרור, כפי שהדבר נקבע בתקנון איגוד הכדורסל. בית־המשפט חייב את עמותת הפועל חיפה בתשלום הוצאות המשפט ושכר טירחת עורך־דין בסכום של 500 ש"ח.

אלון אופיר ואסף ברנע מבקשים לשחק בקבוצת מכבי חיפה ואילו איתי שביט ומוטי אמישה במכבי קרית־מוצקין.

השופט מלכיאל סלוצקי קבע בהחלטתו, כי לגבי חלק מהשחקנים אין כל חוזה מחייב, המגביל את חופש עיסוקם.

יחד עם זאת קבע בית־המשפט כי יש לברר את שאלת התמורה הכספית שמגיעה לעמותת הפועל חיפה בקשר לשחרורם של השחקנים.

השחקנים טענו שקבוצת הפועל חיפה לא עמדה והתכחשה להתחייבויות הכספיות ולא שילמה לכמה מהם את שכרם המסתכם ברבבות ש"ח.

כתבנו יצחק ויסהוף מוסיף כי רכז הכדורסל במרכז הפועל, איתן חפר, הגיב על החלטת בית־המשפט בחיפה ששיחרר את ארבעת הכדורסלנים, בתדהמה: "כנראה שאין אפשרות לפנות לבית־המשפט העליון: השופט לא תקף ישירות את תקנון איגוד הכדורסל. אנו שוקלים מה לעשות, וכרגע איני יודע כיצד להגיב".

ישראל נגד קפריסין ב־21 באוקטובר בחיפה

מאת ראובן חנניה

נבחרת הכדורגל הלאומית של ישראל תתמודד ב־21 באוקטובר נגד קפריסין, במשחק שיהיה בקריית־אליעזר. נבחרות העתודה של ישראל וקפריסין ימגשו באותו מקום במשחק מוקדם.

יהיה זה אחד האירועים לזכרו של שוער נבחרת ישראל, אבי רן, שנספה לפני כחודש בתאונה בכנרת.

הכנסות שני המשחקים יימסרו למשפחת רן, להנצחת אבי, ומחיר הכרטיס יהיה 10 שקלים בלבד.

על שורת אירועי הנצחה נוספים החליטה אתמול הנהלת ההתאחדות:

● גביע הנוער, שנקרא עד כה גביע־ירושלים, ישא החל מהשנה את שמו של אבי רן.

● משחקי הליגה הלאומית בכדורגל, שייפתחו ב־5 בספטמבר, יחולו בדקת־דומייה לזכרו של השוער.

● קרן־מילגות לספורטאים מצטיינים, שתשא את שמו של אבי רן, תוקם ע"י ההתאחדות לכדורגל, משרד החינוך ומכון־וינגייט.

דריקס התאמן במכבי ת"א

אלי דריקס, כדורגלן מכבי ת"א שנבחן בקבוצה הבלגית מולנבק וחזר שלשום ארצה, ערך אתמול בבוקר אימון בקבוצתו הישראלית והבוקר יתאמן שוב.

מכבי ת"א מסרבת לשחרר את דריקס ותובעת עבורו סכום־עתק.

אמש הובעה הדיעה כי דריקס, למרות שטוען שהצליח במבחנים בבלגיה, יישאר במכבי ת"א.

העדרות והשאלות עד לסוף הסיבוב הראשון

הנהלת ההתאחדות לכדורגל אישרה אתמול תיקון לתקנון הקובע כי העברות והשאלות יותרו עד סוף הסיבוב הראשון של המשחקים (מחזור 13).

שינוי התקנון הוא פורמלי בלבד, אולם בהתחשב בעובדה כי העונה הנוכחית מחולקת לשלושה שלישים בניגוד לעונה שעברה שחולקה לשני חצאים, הוחלט בהנהלת ההתאחדות לאשר את התקנון הקובע כי גם העונה יותרו העברות והשאלות עד סוף הסיבוב הראשון.

מנהל ההתאחדות לכדורגל, יעקב אראל, דיווח כי 23 קבוצות חדשות נרשמו העונה לליגה ג'.

האנגלים חוששים ממהומות ב... מדריד

התאחדות הכדורגל האנגלית אוסרת על ליברפול לקיים משחק־ידידות במדריד נגד אתלטיקו. מאחר שיום לאחר־מכן תופיע בבירת ספרד אלופת אנגליה, אברטון, נגד אלופת ספרד, ריאל מדריד.

הסיבה: ההתאחדות האנגלית חוששת שאוהדי שתי הקבוצות האנגליות "יתאחדו" לעריכת פרעות... וההתאחדות האנגלית אינה מתנגדת לביקורה של ליברפול במדריד, אלא תובעת לשנות את תאריך המשחק.

שיא אירופי לנוער

באליפות אירופה לנוער באתלטיקה, שנערכה בבירמינגהאם, תפסה מזרח־גרמניה את המקום הראשון, בעיקר בזכות הנערות.

בין התוצאות הבולטות: הבריטי ג'ון אנדרסון קבע שיא אירופי לנוער ב־100 מ' — 10.20 שנ'. ב־110 משוכות נצחון נוסף לבריטניה על־ידי ג'ארט — 13.72 שנ' ובקפיצה לרוחק קבע הסובייטי ויקטור אוטצ'קאן — 8.17 מטר.

ההעברות בכדורסל לקראת הסיום מחר

לאסוף ושלכטר עברו לדלזל חסרה חתימה

מאת יצחק ויסהוף

דוואורד לאסוף (2.10) עבר אתמול רשמית מקבוצת מכבי ת"א להפועל ת"א. לאחר שהעברתו בוצעה כחוק במשרדי איגוד הכדורסל.

הפועל ת"א ביקשה לרשום בשורותיה גם את המתאזרח השני שלה, ג'ונתן דילזל, אולם הדבר לא עלה בידה מאחר שחתימתו של הכדורסלן ששיחק בעונה שעברה בשורות הפועל חיפה, חסרה.

בין־לאומי אחר, סטיב שלכטר, נחת אתמול בתחנה לאומית נוספת.

השחקן הוותיק ששיחק בעבר בשורות הפועל רמת־גן ומכבי חיפה, ישחק העונה בשורות העולה החדשה לליגה הלאומית, מכבי נתניה. זו צירפה לשורותיה גם את דייוויד בלאט, שחקן הפועל ירושלים בעונה שעברה.

הפועל בקעת בית־שאן מהליגה הארצית העבירה אתמול לשורותיה את הענק ברוך סמולר מהפועל באר־שבע ואת דורון שנם מאליצור קרית־אתא.

אליצור קרית־אתא קלטה את חנן לייב מהפועל חיפה, ואת אבי תרל מהפועל הגליל־העליון.

אריאל פורת ואמציה לימור, בעבר שחקני הפועל עפולה/יזרעאל, שבו אתמול הביתה. פורת ששיחק בעונה שעברה בהפועל איתן גבת (לאומית) ולימור בהפועל נען (ארצית), ישחקו העונה בשורות הפועל עפולה מליגה א'.

מחר יהיה היום האחרון להעברת שחקנים בליגה הלאומית והארצית.

אזכרה לחיים גלובינסקי

רבים עלו אתמול לקברו של עסקן הספורט הוותיק חיים גלובינסקי במלאת שנה למותו.

לבית־העלמין בנחלת־יצחק באו ראשי הספורט בישראל, ותיקים רבים, ידידים ומכרים (ראה רשימה: שנה ללא חיים).

עכשיו לוחמת בית"ר ת"א נגד קיט בנט...

מאת יצחק ויסהוף

קיט בנט אינו יכול להתקשר עם אגודה כלשהי, ואינו יכול להירשם במשרדי איגוד הכדורסל ללא הסכמת קבוצת בית"ר ת"א.

יו"ר אגודת בית"ר ת"א, אבנר קופל, הצליח להשיג אתמול צו־מניעה בבית־המשפט המחוזי בת"א האוסר על בנט להתקשר לקבוצות אחרות לבד מבית"ר, עימה יש לכדורסלן הסכם חתום.

אבנר קופל הוסיף כי בנט התבקש על־ידיו להגיש, יחד עם אגודת בית"ר ת"א, ערעור לבית־המשפט העליון על ההחלטה שישחק רק בקבוצות הפועל: "בנט סירב להצעתי, ואם ימשיך לסרב אז הוא עלול לשבות השנה מכדורסל. אם אגודת הפועל חיפה, או כל קבוצה אחרת, רוצה בקיט בנט, עליה לבוא ולדון בנושא זה איתנו. הדיון שנקבע הוא לסוף חודש ספטמבר, או בתחילת אוקטובר. כך שהליגה כבר תצא לדרכה ובנט "נזק" — הוסיף קופל.

אגב, הכדורסלן נמצא בארה"ב והטלפון מקשר בין סוכנו של השחקן, אבי ויולטיר, הפועל חיפה, הרוצה בשרותיו של השחקן, וקבוצת בית"ר ת"א.

פיקנטריה — ישראל פז

ויכוח ללא בלמים

חברי מזכירות מרכז הפועל, ביניהם בקיאים ומצונים בענייני ספורט, במשך שנים רבות, לא האמינו ביום ראשון למשמע אוזניהם. הויכוח, בעקבות בחירת מועמד ליו"ר ההתאחדות לכדורגל, גלש לטונים צורמים. שורי האשמות בין השלישייה, חיים הברפלד — שאול סורי — יעקב ישי.

גם בעבר היו חילופי־דברים. ויכוח, גם חריף, הוא לגיטימי. כל עוד נשמרת מידת־מידה. ברגע שמאבדים את הבלמים קשה לעצור את המתווכחים.

אין זה חשוב, מבחינה עניינית, מה אמרו השלושה. חלק מהדברים פורסם אתמול, אבל מה שבלט היא ההתערבות. לעתים מיותרת ומגוחכת, של בית הוועד הפועל ברחוב ארלוזורוב, בענייני הפועל, והספורט בכלל. אישים שאין להם נגיעה בנושא, אולי גם אינם מכירים אותו היטב, תופסים כותרות באמצעים שלא תמיד עומדים במבחן המציאות.

אילו הייתי במקומו ובעמדתו של חיים הברפלד לא הייתי הולך להתמודדות על תפקיד יו"ר ההתאחדות לכדורגל, במצב הנוכחי. אבל זכותו כל הברפלד להיאבק. אין עסקנים רבים כמוהו בספורט הישראלי. תרומתו רבה ויכולתו ורמתו הם מעל־ומעבר לזו של עסקנים בכירים. אולם ישנה מציאות שגם מספר 2 בהסתדרות, במיוחד כשמספר 1 מתנגד, לא יכול למוטט אותה. במצב שנוצר טוב שפרש בטרם התמודדות.

לזכותו של הנבחר לתפקיד היו"ר, שאול סורי, יש לומר ששמר על הגינות מאבק, הוא לא הירבה להצהיר. איש עבודה צנוע, שחבל שקיליקל מעט מיתאו מהכילים באותה ישיבה סוערת שלשום.

הצלע השלישית בויכוח היה יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בוועד הפועל. הוא לא השאיר רושם משכנע בדבריו. הכוון שלו בכל הנוגע לספורט איננו נכון. במקום לכוון ולפקח מלמעלה, כמו רבים קודמיו, נסחף לדברים הזוטרים מערכו. חוששני שיש לו יועצים שאינם מוסיפים לתדמיתו. "הקומה החמישית" בבית הוועד הפועל, וכל שלוחותיה, אינם תורמים ל"הקטר התעשייתי" שהפועל זקוק לו כיום במאבקים היומיומיים הקשים. י.פ.

* * *

גמר עונת ההעברות

מחר יסתיימו ההעברות בכדורסל. סוף מחול־השדים המתחולל בחודשי־הקיץ. קבוצות לא מעטות ישנו פניהן, לעומת העונה שעברה. הן לא יהיו זהות כלל. הדבר נובע ממירוץ מטורף אחרי הצלחה. מאמנים בקבוצות חושבים לטווח קצר. מה איכפת להם מה יהיה בקבוצה, אותה הם מנהיגים בקור שנתיים־שלוש, כאשר לא יהיו עוד בשורותיה...

הצרה הגדולה של "קיצור הדרך" היא בכך שגם הנהלות הקבוצות, העסקנים הבכירים, נלכדים באותה רשת. גם הם מאבדים את אמת־המידה לגבי העתיד. העיקר — הטווח הקצר.

ישנן אגודות, המגדלות כדורסלנים צעירים, אבל כאשר אלה מגיעים לפירקנות וצריכים, באופן טבעי, להצטרף לקבוצה הבוגרת, הם נפלטים החוצה. הדלתות נעולות הרמטית. מי שיעשה חשבון כמה צעירים מתוצרת עצמית הצליחו לפלס דרך לחמישיות הראשונות בקבוצות הלאומיות יעמוד במצב מביך. אפשר לספור אותם על האצבעות.

הלהיטות המופרזות לחיזוק גובלת לעתים באיבוד עשתונות. כל הקבוצות כך. אפילו מכבי תל־אביב, הסמל המסחרי של הכדורסל הישראלי, אינה מצליחה לכנס כדורסלנים צעירים שגדלו בשורותיה, אחרי עידן ניקובין־ארואסטי.

בכל שנה התמונה דומה: בורסת השחקנים ברחוב מרמורק בתל־אביב, ליד משרדי איגוד הכדורסל, היא מבזה ממש. חטוף ואכול. אמנם רוב העסקות בעיקר הכבדות, כבר נחתמו, אך ישנם די כדורסלנים שעדיין "פתוחים להצעות" ואלה מתמקחים, בדולארים כמובן.

תופעה נוספת: תשלומי־ענק לכדורסלנים, שלא שווים את המחיר, אפילו לא את מחציתו. תופעה בדוקה לפשיטת־רגל. כאשר במשחקים רבים נמכרים כמה מאות כרטיסים בלבד.

כל הדרכים מובילות למצב, שלא רק שאינו בריא, אלא להתמוטטות נוספת של קבוצות.

* * *

הקהל הוא אכזר

כל מי שעקב בשבת אחר־הצהריים בטלוויזיה אחרי המשחק בין נבחרת הליגה האנגלית ונבחרת שאר־העולם בוומבלי, לציון מאה שנות הליגה הלאומית, לא יכול היה שלא להיעגל מהתופעה של שנאת הקהל. כל אימת שנגע ארמנדו מאראדונה נגע בכדור אפף בוז אדיר את האיצטדיון.

מסתבר ש"מולדת הכדורגל" לא הצליחה לחנך את הקהל. היפוכו של דבר. הצופים שם פרועים ואלימים: לעתים שתויים ומסוממים. מאראדונה אמנם

מאראדונה עם הפורטוגלי פוטרה — איבה בוומבלי

תצלום: איי. פי.

אינו אהוד באנגליה. זוכרים לו את שער־היד במשחקי אליפות העולם במכסיקו. אבל בשבת בא הכוכב הגדול לכבד את אנגליה, לציון יובל. תגובת הצופים: עשיית חשבון.

ההתנהגות כלפי מאראדונה הוכיחה עד כמה אכזר הקהל. הספורט ממנו והלאה. גם כשביצע תרגילים נפלאים לא זכה לגמול שהגיע לו.

דבר זה פגם באווירה החגיגית הכללית. הצופים האנגלים, בהתנהגותם המטה כלפי מאראדונה, לא כיבדו — ואף פגעו — בחגם שלהם.

* * *

שנה בלי חיים

חיים גלובינסקי היה אחד מענקי עסקני הספורט שחוו בארץ־ישראל ובישראל. איש רב־פעלים בזירה הישראלית, ובמיוחד הבין־לאומית. בעל קשרים ענפים עם ידידים ושונאים. גדולתו היתה שמעולם לא הרכין ראש כאשר היה מדובר בכבודו של הספורט הישראלי.

אתמול אחר־הצהריים עלו לקברו בנחלת־יצחק ידידיו הרבים במלאת שנה למותו. דומה שללא חיים גלובינסקי עולם הספורט שלנו הוא עני יותר. קודר יותר, כלי שאריות.

ליוויתי את דרכו של חיים גלובינסקי שנים רבות. תמיד תמהתי מהיכן שאב האיש את הכוח להתמודד עם בעיות שצצו על כל צעד ושעל. מסקנתי: שקורץ מחומר מיוחד: מחומר של אהבת הנושא: מחומר שנלקח מאדמת הארץ האת; מאותה חממה שלחמה במנדט והקימה את מדינת ישראל.

איש ללא־אפשרויות כאשר חש שהוא צודק. לחם בזירה הבין־לאומית נגד כוחות אדירים. לא פעם — ובמפתיע — העמידים במקומם. עמידתו האיתנה קירבה אליו גם מתנגדים, שהעריכו אותו משום שאמר להם את האמת בפנים. לא כולם אהבוהו זאת, אבל כשגלובינסקי אמר זאת היה לזה כוח־מאגי.

שנה בלי חיים — שנה עצובה.

נציג ישראל לאליפות העולם ברומא אינו מתעייף

גמליאל מכור לריצה

מאת אריה גיטלס

גולת־הכותרת של כל אתלט ברמה הגבוהה בעולם. שנה לפני המשחקים האולימפיים, היא אליפות העולם. גם לאריה גמליאל, בכיר רצי ישראל ב־5000 ו־10,000 המטרים, ניתנה הזדמנות להופיע באליפות העולם באתלטיקה, שתיערך בסוף החודש ברומא.

גמליאל אינו נבדל מאותם "רצים ניצחיים" בעולם, לפחות בשאיפה ובתכנון לקראת אירוע־שיא כאליפות עולם.

אריה גמליאל מהווה תופעה חיובית בנוף האתלטיקה הישראלית הלוחמת על קיומה. אימוניו הקשים, והכמעט סגפניים, בעזרת מאמנו לאורך כל דרכו הספורטיבית, יחיעם סקיטל, מעמידים אותו כרמה בפני עצמה באתלטיקה המקומית.

"אם היו לי יריבי־אימון ברמה נאותה היה הכל נראה אחרת" — אומר אריה גמליאל, ומוסיף: "הכמיהה שלי לתחרויות רבות בחו"ל היתה פוחתת לו יכולתי להתחרות בארץ עם אותם יריבים ספורטיביים. כשלאתלט חסרות תחרויות עם יריבים בעלי רמה נפגעת איכותו. תחרויות נותנות לאתלט את האפשרות לצבור נסיון, לגבש טקטיקות, ללמוד מהטובים ביותר, ולהיות מוכר בעולם הריצה".

אריה מודע לקשיים הרבים ביציאת אתלט ישראלי לחו"ל. הוא עצמו עובד תשע שעות ביום כהנדסאי אלקטרוניקה בחברת אלישרא. דבר המאלץ אותו להשכים קום לריצת בוקר. לאחר העבודה אין לו מנוחה. הוא חייב לקיים את אימון אחר־הצהריים ההכרחי. במקום עבודתו מודעים לצרכיו הספורטיביים, מאפשרים לו לצאת, אך לא מספיק. "אין באפשרותי להשוות את כמות התחרויות שלי לאלו של רץ אירופי ממוצע; הוא הרבה יותר נייד: מעודכן ומוכר בעולם".

האם לא עלו אצלו הירהורי פרישה? "בהחלט כן, אך זה נדחק מייד הצידה. האהבה לריצה; אורח החיים הקשה והמיוחד שהרגלתי את עצמי; השמירה על רמה גבוהה והרצון להישגיות מחזיקים אותי".

אריה גמליאל החל את הקריירה שלו בגיל מאוחר יחסית — 16. עד אז שיחק כדורגל במדי קבוצת מכבי רמת־עמידר. מורו בבית־הספר המקצועי יד־סינגלובסקי, מיכאל בן־עמי, הבחין בכשרונו ושלח אותו למכבי ת"א, שם פגש ביחיעם סקיטל, המשמש כמאמנו עד היום.

שאיפתו של אריה גמליאל באליפות העולם היא להגיע למעמד־הגמר. "את השיאים לא אשבור שם. בתחרות ריצה השבוע בקובלנץ אנסה לשפר את השיא הישראלי. אשהה בקלן עשרה ימים. שם אתאמן במזג־אוויר נוח לקראת אליפות העולם. אני מקווה שלא לאכזב".

11 אתלטיות שברו השיא העולמי ב־27 שנה

הכידונאיות

מאת שבח בן־גבריאל

המאבק על השיא העולמי בהטלת הכידון הנשי התנהל ב־27 השנים האחרונות בעיקר בין ספורטאיות הגוש המזרחי. השיא העולמי היה לרוב בידי ספורטאיות סובייטיות ומזרח־גרמניות, ורק מדי פעם הצליחו כידונאיות מהמערב וממדינות אחרות להתברג לפיסגה.

11 אתלטיות החזיקו ב־27 השנים בשיא העולמי בהטלת כידון. הראשונה בחבורה נכבדה זו היתה הסובייטית אלווירה אוזולינה. אלופת המשחקים האולימפיים ברומא ב־1960, היא קבעה במאי אותה שנה — 57.92 מ', וכעבור חודש הצליחה לשפר את שיאה העולמי בקבעה — 59.55 מ'. ביולי 1963 ניצבה על סף מחסום ה־60 מטר — 59.78.

אוזולינה איבדה את השיא שלא חמק מגבולות ברית־המועצות. יורשתה היתה יילנה גורצ'אבקובה, שהיתה לכידונאית הראשונה שעברה את 60 המטרים — 62.40 היא עשתה זאת באוקטובר 1964. שיאה העולמי החזיק מעמד יותר מכל יתר השיאים שנקבעו במקצוע זה.

רק ביוני 1972 עלה בידי אווה גריזייצקה מפולין, שזכתה בעיטור העולמי, כאשר כידונה ננעץ בנקודת — 62.70 מ' — שיפור של 30 ס"מ מהשיא הקודם. שיאה של האתלטית הפולניה נמחק כעבור זמן קצר כשנכנסה לפעולה גדולות הכידונאיות בכל הזמנים. רות פוקס ממזרח־גרמניה — 65.06 מטר.

הגדולה מכולן

מאז יוני 1972, במשך שמונה שנים, לא קמה לפוקס יריבה שתגזול ממנה לא רק את השיא העולמי אלא גם את התארים האולימפיים ב־1972 במינכן (63.88) וב־1976 במונטריאול (65.94).

פוקס שיפרה מדי פעם את שיאה. רק פעם אחת הפתיעה האמריקנית קטי שמידט, שהטילה בספטמבר 1977, למרחק 69.32 מטר. כעבור שנתיים החזירה לעצמה פוקס את השיא העולמי, שהרחיקה ביוני 1979 ל־69.52 מטר. חלפו עשרה חודשים ופוקס התקרבה לגבול 70 המטרים — 69.96, אבל לא זכתה להיות הראשונה שניפצה תחום זה. שוב היתה זו נציגה סובייטית שעשתה היסטוריה: טאטיינה בירוולינה, ששמה נשכח במהרה. קבעה — 70.80 מ'. כעבור 11 חודש גזלה ממנה את השיא הבולגריה אנטואנה טודורובה — 71.88 מטר.

השתיים ירדו מהבמה ונציגות המערב השתלטו על הכידון. הראשונה היתה הפינית טינה לילאק, שביולי 1982 הציבה — 72.40 מ', והיתה לאשה הראשונה מארצה שקבעה שיא עולמי. כדרך כלל היו הגברים הפינים שיאני עולם. לילאק שמרה על שיאה העולמי רק שלושה חודשים. בטרם הגיחה היוונית סופיה סאקוראפה — 74.20 מטר. הפינית התמירה עשתה מאמץ להחזיר את שיאה העולמי. ואכן, הצליחה. חלפו תשעה חודשים ולילאק תיקנה ב־56 ס"מ את שיאה של היוונית. כחלוף חודשיים הלהיבה לילאק רבבות צופים באיצטדיון האולימפי בהלסינקי כשזכתה בכתר העולמי, בהישג של 70.82 מ' — כארבעה מטר פחות משיאה העולמי. אבל הצליחה לגבור על תקוות בריטניה, פאטימה וויטברד. היתה זו שירת־הברבור של הכידונאית הפינית המצויינת.

שני שיאים בתחרות אחת

מזרח־גרמניה חזרה לתמונה בזכותה של פטרה פלקה, שהצליחה בתחרות אחת, ב־4 ביוני 1985, לשבור פעמיים את השיא העולמי. בהטלה הראשונה קיזזה פלקה חצי מטר משיאה של הפינית ובהטלה השנייה קבעה — 75.40 מטר. חלפו שנה וחודשיים ובבריטניה דרך כוכבה של פאטימה וויטברד. שירשה את בת־ארצה שחומת־העור סנדרסון, שזכתה בתואר האולימפי ב־1984 בלוס־אנג'לס, עם הישג חלש — 69.56 מ', בנצחה את לילאק וויטברד. פאטימה, בת מאומצת של זוג בריטי, שמקורה בקפריסין (אמה היתה הורית), שיפרה באליפות אירופה ב־28 באוגוסט 1986 את השיא העולמי ביותר משני מטר — 77.44 מטר.

הבריטית נטלה את התואר האירופי וניצחה בכל התחרויות עד שב־29 ביולי השנה, בעת אליפות מזרח־גרמניה בלייפציג, לעיני 60 אלף צופים, חזרה שיאנית העולם לשעבר, פטרה פלקה, לפעילות לאחר שנעדרה תקופה ארוכה. בנסיונה השלישי הדהימה את הצופים: 78.90 מ' — שיא עולמי בגיל 28. יום־הולדת ושיא עולמי ביום אחד.

הכדורגלן הוותיק עודד מכנס על הנהירה לאירופה

רוני רוזנטל פתח את שערי בלגיה

הצלחת הישראלים תלויה בהתמדה, כוח רצון, רצינות והעיקר — סבלנות ★ אם תהיה לנו ליגה מעניינת וצפופה ימלא הקהל את היציעים ★ היו לי הצעות מחו"ל אבל מכבי נתניה טירפדה אותן ובדיעבד אינני מצטער שנשארתי לשחק בארץ

מאת יצחק ויסהוף

כדורגלנים ישראלים רבים ישחקו הקיץ ביבשת אירופה. מעולם לא היתה "בריחה" כה גדולה של שחקנים שהצליחו למצוא קבוצות אירופיות שיקלטו אותם.

לעומת הכוכבים שיצאו את המדינה ישנם כאלו, והם רבים, המרגישים בישראל את ביתם. חוץ־לארץ אינה מעניינת אותם. אחד מאלו שויתרו על חלום אירופי הוא עודד מכנס. החלוץ הפורה ששירת בעבר את מכבי נתניה, מכבי פ"ת, מכבי ת"א, הפועל חדרה ו... מכנס התבקש לחוות דעתו על המצב שנוצר ועל ההשלכות של היצוא לאירופה.

צריך סבלנות

— האם, לדעתך, יצליח הגל הישראלי השוטף כיום את אירופה?

● מכנס: חלק מהשחקנים מסוגל להצליח. הדבר תלוי במספר גורמים כמו התמדה, כוח רצון, רצינות וכדומה. שחקנים שיוצאים לחפש את מזלם בחו"ל חייבים לדעת שגם אם לא יצליחו השנה הם זקוקים לסבלנות, ואז יוכלו לקטוף את הפירות.

— לזכות מי אתה זוקף את הנהירה לאירופה?

● מכנס: רוני רוזנטל עשה עבודה טובה לייתר השחקנים, שבאו לשחק בבלגיה. הסיבה, ששחקנים ישראליים בוחרים בבלגיה

עודד מכנס (משמאל): משחקים טובים יביאו הצופים

כמדינת־יעד היא, לדעתי, ששם עלות השחקנים נמוכה לגבי יתר המדינות באירופה. למרות זאת עדיין גבוהה מאשר בישראל.

— האם התופעה הזו בריאה לכדורגל הישראלי?

● מכנס: זה מזכיר לי את ה"שטפון" שקרה לכדורגל האירופי כאשר השחקנים הדנים הציפו את היבשת. בדנמרק הכדורגל לא היה מקצועני, ולכן חיפשו השחקנים המוכשרים שהיו שם ארצות אחרות. שם יוכלו לבוא לידי ביטוי. המצב בארץ דומה. אין מקצוענות ולכן השחקנים בורחים לחו"ל.

— האם זה טוב שאנו נותנים לשחקנים ללכת. די בקלות. ולעומת זאת לא מאפשרים לזרים לשחק כאן?

● מכנס: אם נותנים לשחקנים ללכת אנו חייבים לדעת גם לקבל זרים. אנו נותנים לשחקנים צעירים ומוכשרים ללכת, והשאלה מי יבוא אלינו. האם שחקנים הנמצאים בסוף הקריירה שלהם או כאלו שלא שווים הרבה? אני, כללית, בעד שוק חופשי של היצע וביקוש.

הצופים יבואו

— מה יקרה לכדורגל הישראלי ללא כוכביו?

● מכנס: תסריט מדוייק אינני יכול לתת. אפשר שלאחר עזיבת הכוכבים יווצר איזון בין מספר קבוצות. ייתכן מצב שבו מספר רב של קבוצות ייאבקו על תואר האליפות. ואז תהיה הליגה מעניינת גם ללא כוכבים.

— אתה לא תרגיש כ"אחרון הכוכבים"?

● מכנס: אף פעם לא הרגשתי כוכב. אם אתה רוצה לשאול אם אשתעמם, אז תשובתי היא: לא! בעבר לא השתעממתי ואני מתאר שגם בעתיד יהיה כך.

— האם לא ידיר הקהל רגליו מהמגרשים?

● מכנס: ייתכן שפה ושם תפגע קצת הליגה, והקהל לא ינהר כפי שעשה בעבר. אם הליגה תהיה צפופה, כפי שאני חושב שתהיה, זה לא ישפיע על מספר הצופים. הקהל אוהב מתח וצפיות, ואם יהיה מאבק אמיתי יגיעו הצופים ליציעים.

— האם אתה מקנא באלו שהשיגו חוזים בחו"ל?

● מכנס: כלל לא. בעבר היו לי הצעות לשחק בחו"ל ומכבי נתניה טירפדה אותן. טוב לי בארץ. נהניתי לשחק כדורגל. עשיתי קריירה די יפה, ואני לא מצטער על־כך. הייתי מספיק בחו"ל, כדי לראות מדינות בלי לשחק.

— האם נבחרת ישראל תיפגע מכך שרוב כוכביה ירעו בשדות זרים?

● מכנס: נבחרת דנמרק הצליחה. יותר מזה. לגבי נבחרת ישראל קשה לי לדעת מה יקרה. יש לנבחרת מאמן חדש, עם סגנון חדש. אין לי מושג מה יחליט לגבי השחקנים הנמצאים בחו"ל. כיום מוקדם עדיין לומר מה יהיה. רוב השחקנים הנמצאים בחו"ל נמצאים בתחילת דרכם, ולכן קשה לחוות דעה.

גינצבורג יתאמן היום

מאת יוסף גלזר

בלם מכבי חיפה, אלי כהן, יבקש הבוקר להוציא צו־מניעה נגד מכבי חיפה. פרקליטו, עו"ד יוסף בריינט, יתבע כי כהן בעצמו, ולא מכבי חיפה, ינהל את המו"מ עם קבוצות אחרות אשר להשאלתו. וכן שיושאל ללא תמורה, מאחר שלטענתו מכבי חיפה היא זו שהפרה את החוזה.

שוערה המיועד של מכבי חיפה, בוני גינצבורג, יערוך הבוקר אימון בכורה במכבי חיפה.

אמש הגיע לעיר הכרמל להשתתף באזכרה לשוער אבי רן ז"ל, שנערכה בבית הוריו, עם סיום שלושים ימי האבל.

הערב ב־5 יתקיים טקס האזכרה וגילוי המצבה בבית־העלמין בכפר־סמיר.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לגובה חדר היציאה לגג, ברחוב הגולן מס' 124, גוש 6638, חלקה 206, תיק בניין 124"2/0914, בקשה מס' 870288.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. פספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה 1965

מרחב תכנון מקומי עירון ואדי עארה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965, כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה מספר ע/ע/22/87, גוש שטח בנוי על שם כלאל + נראל מוסטפה מלחם, מכפר ערערה, שבאישורה יש הקלה/סטיה מהוראות תוכנית מתאר מספר ג/464. מהות ההקלה/הסטיה: תוספת קומת עמודים מעל המותר בתוכנית המאושרת. ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה ובשעות קבלת הקהל.

כל המעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פירסום הודעה זו בעיתון.

סמיר דרוויש — יו"ר הוועדה
המקומית, עירון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לשימוש חורג מהיתר בבניין שברורך עכו 165 ק. מוצקין, גוש 10426 ח' 216.

מהות הסטיה: שימוש במרתף הבניין המסחרי כמועדון בריאות במקום מחסן מאושר.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית, שד' וייצמן 5, קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי — יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, קריות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר הכנת
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה בישיבתה מס' 43 מיום 17 בפברואר 1987, לאשר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "תכנית מס' חפ/1741 — תחנת הרכבת המרכזית", חלקות 10–14, בגוש 10886", שהוכן על־ידי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: חלקות 10–14 בגוש 10886. המקום: בין רחוב העצמאות ורחוב קפטן סטיב, ליד בית המכס בחיפה.

מטרת שינוי התכנית: פיתוח חשטח כמרכז עסקים ראשי.

כן החליטה הוועדה המחוזית, בהתאם לסעיף 78 לחוק כלהלן:

1. היתרי בניה בתחום שינוי התכנית יינתנו בהתאם לשינוי התכנית, לכשיאושר.
2. ניתן יהיה להשתמש בחלקות 10, 12, 14, כחניון ציבורי שישמש לאותן המטרות שלהן יועד החניון שיוקם בהתאם לשינוי התכנית, זאת כל עוד לא אושרה התכנית.

תוקף הודעה זו לשנתיים מיום פרסומה ברשומות.

משה גלנזר — הממונה על מחוז חיפה
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה,
מחוז חיפה
8.4.1987

עיריית אשדוד

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעת פרסום / שימוש חורג / עליפי הוראות סעיף 149

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית, בקשה להתרת שימוש חורג, מתכנית מפורטת מס' 58/102/03/3 (תיק בניה שח"116"). שם המבקש: עיריית אשדוד. מענו: ת.ד. 28, אשדוד. מהות הבקשה: התרת שימוש חורג משטח ציבורי לאזור מסחרי. בחלקה: 47, בגוש: 2077, ברחוב שבי ציון, אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור שימוש חורג, רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הוועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

אריה אזולאי, יו"ר הוועדה
המקומית לתכנון ולבניה,
אשדוד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מרחב תכנון מקומי חיפה

הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי לתכנית מתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' חפ/229/ י' — אופן חישוב שטח הבניה במרחב תכנון מקומי חיפה", המהווה שינוי לתכניות חפ/229 — תכנית מתאר של העיר חיפה; חפ/229 ח' — קביעת אחוזי הבניה המותרים במרחב התכנון של העיר חיפה כאזורים המאושרים למגורים, ומשפיע על תכנית מופקדת מס' חפ/1400 — תכנית מיתאר מקומית למרחב התכנון של הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, העיר חיפה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים 3161, התשמ"ה, עמוד 1817.

השינוי האמור, בצורה שהוועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלנזר — הממונה על מחוז חיפה
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה,
מחוז חיפה
24.7.1987

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. א/1809

הודעה ע"פ סעיף 149 (1)

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 685, גוש 6020, רח' ההסתדרות מס' 143 חולון, הכוללת מתן הקלה כ:

א. אחוזי בניה: [illegible] משטח המגרש 1.141/8 מ"ר.

ב. בקומה א' בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ד'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רחוב ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדויות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

רוזנטין רחל
ההסתדרות 143, חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה עיריית באר־שבע

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן הקלה מתוכנית מפורטת:

1. ב"ש בניה, רח' העליה 52/1, גוש 38069, חלקה 10.
2. ב"ש בניה, רח' שח"ל 6/2, גוש 38025, חלקה 195.

מהות הבקשה: הקלה בקווי בניה מהמותרים לפי התכנית הנ"ל בחלקה 110, בגוש 38029, כתובת: רחוב השלום 23, באר־שבע.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין ההקלה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניין עיר באר־שבע

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 09.05 שעת כושר. 09.15 רחוב סומסום. 09.45 הלב — פרק 11: מכתב מאמא. 10.10 מחסומים — פרק 3. 10.35 זהו זה — שידור חוזר. 11.15 קשר משפחתי — תכנית מיוחדת בסידרה. הפסיכולוגית זויה אברמסון מראיינת את משפחת חיט, ההורים ושלושה משישת ילדיהם. גבע בן ה־13 הוא ילד ריסלקטי ואמו היא מסעילות אגוד ניצן בדרום. 13.00 אתמול במשפט רימאניוק — ומונה בהתפתחות המשפט. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 סרט קולנוע — סירנו דה ברזרק — עיבוד קולנועי למחזו של רוסטאן. הסרט מספר את סיפורו של הלוחם והפייטן סירנו דה ברז'רק שנודע בחוטמו הענק. סירנו מאוהב ברוקסאן וכך גם חברו הטוב ביותר, סירנו נחלץ לעזרת חברו כדי לקנות את לב אהובתו תוך ויתור על אהבתו שלו. 15.40 מאחיים שניות על איירס. 15.45 שעת כושר. 16.00 פרפר נחמד — ברוכים הבאים. 16.25 רובוטריקים — פרק 34. 17.00 ערב חדש — מנחה רפי רשף. 17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. הפעם: הנסיכה והעדשה. עיבודו של אפרים סידון לסיפורו הנודע של הנס כריסטיאן אנדרסן על נסיך שביקש למצוא לו נסיכה אמיתית. משתתפים: יונה אליאן ושפי קשת וכן צוחמי ואנשים. 17.50 אלף — סדרת קומית לכל המשפחה. 18.20 קטנטן — סדרת סרטים קצרים בהנפשה על הרפתקאותיהם של קטנטן ווידידיו. 18.25 הגיע זמן לשון — אבשלום קור בפינת הלשון עונה על השאלה: מדוע קשה להיות נוקשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 חיי קרס — סדרה שצולמה במצרים העתיקה בעיר קבורה. (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מישהו מטפל בך? — סדרה אנגלית משעשעת בת 13 פרקים. 20.30 כולבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני — "מלחמת בדויה", על מלחמת פוקלנד. חלק ב'. 22.40 חייו של לאונרדו דה וינצ'י — הפקה יוקרה איטלקית המציגה את חייו של האמן והמדען, איש הרנסנס האיטלקי לאונרדו דה וינצ'י. פרק שלישי בסדרה. 23.35 בני היל — סדרת תכניות משעשעת עם הקומיקאי בני היל. 23.40 ססוקו של מקום — מבט אל נוב. חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 באותו ענין. 19.30 תקציר משפט רמיאניוק. 20.00 ממני — בהשתתפות: מתי כספי, טוביה צפיר ולהקת הכלט השחור. 21.00 סוף 2

חדש — מגזין חרשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות בבקשתך. 22.05 צריך לצלצל פעמיים — שירים עבריים. 00.15 להאחו בחלום — שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — המחשבה הסינית הפרו־בודהיסטית — על ספקנות ועליצות — מרצה: ד"ר דן דאור. 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן לימישיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 פתוח — אורלי יניב ודובי לנץ מארחים. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחר אחר — להיטים עבריים. 13.55 לא לכבות את האור — פינה יומית בנושא ירידה מהארץ. 14.05 יום יום רג עם אלי ישראלי וארז טל. 16.05 841 נוסע צפונה — רומנדריה. 16.15 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 כאופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הדעות לחיילים. 19.05 שירים עבריים. 20.05 בראש ציוני • עם עו"ד בנימין שלו עולה מארה"ב. מראיין: צבי שסירא ש"ת. 20.40 שירי להקות צבאיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — המחשבה הסינית הפרה־בודהיסטית ש"ח. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחות חצות — עם המשוררת שלי אלקיים. 00.05 ציפורי לילה — עם אביהו מדינה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר. שידורי צה"ל 05 19.2 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבכבסים — אינפורמציה, רשי"ם, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 מסע הקסם המסתורי — עורך ומגיש יואב קוטנר (ש"ח). 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש רני קרסל.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר — להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 09.05 בא לי — עם מנחם פרי. 10.05 שיחיה — שעה של ביטלס. 11.05 30 כצל — עם יקיר אביב. 13.05 כל טוב — סומונים ומערכונים. 14.05 בסו־נב — עם שוש עטרי. 16.05 מוסיקה לעניין. 17.05 משקפיים — עם מיכל שמואלי. 18.05 מקום בצמרת — מצער הפזמונים הישראליים עם יגאל רכיר. שידור חי מקצריו. 21.05 גימל חי — עם שוש עטרי — שידור חי מקצריו. 23.05 מסביב לחצות — עם יוסי סיאם.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: נשק קטלני 5, 7.15, 9.40

אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 3, 7.15, 9.30

בזירהורה: א.ט. חבר מכוכב אחר 5, 7.15, 9.30

גת: בלוז לחופש הגדול 5.15, 6.15, 9.15

גורדון: קברט 7.00, 9.30

דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30

דרייב אין:

007 באזור כסוכן 7.45

החיך אמריקאי 10.00

דור: סופרמן 4 5, 7.15, 9.30

לימור חרש: מלון לצעירים 4.30, 7.15, 9.30

מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 7.30, 9.30

סינמה 1: אסקימו לימון — אהבה צעירה 4.30, 7.15, 9.30

סינמה 2: חתיך אמריקאי 5, 7.15, 9.30

פאר: לא שם זין 5, 7.30, 9.30

פאריס: לבירינט 12, 2, 7.15, 9.30

מציצים 23.30

רב־חן:

חן 1: ב"ס למשמר אזרחי 5, 7.30, 9.30

חן 2: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.25, 9.45

חן 3: אני והחברה 5, 7.40, 9.45

חן 4: הגוכל האוהבת והמאהבת 11, 2, 5, 7.40, 9.45

חן 5: אל תקרא לי לבן 11, 2, 5, 7.40, 9.45

שחף: סוד ההצלחה 4.30, 7.00, 9.30

תל־אביב: 007 באזור המסוכן 5, 7.15, 9.30

תכלת: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן

ארמון: לבירינט 4, 6.40, 9.30

לילי: לא שם זין 7.15, 9.30

ארמון: הגוכל האוהבת והמאהבת 5, 7.30, 9.45

רב־גן:

גן 1: קרוקודיל דנדי 5, 7.20, 9.40

גן 2: בלוז לחופש הגדול 5, 7.20, 9.40

גן 3: אני והחברה 5, 7.30, 9.40

גן 4: ימי הרדיו 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.15, 9.30

אורנע: מועדון גן עדן 4.30, 9.15

בית אגרון:

לאסי שובי הביתה 16.30

כדור הרעם 18.15

הנקי פנקי — מנימות מצחיקות 20.30

סורי ביותר 22.15

עמנואל 24.00

בשור: ימי הרדיו 4.00, 7.00, 9.30

אורגיל: הנוכל האוהבת והמאהבת 4.30, 7, 9.15

מיטשל: לא שם זין 7.00, 9.00

סמדר: ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.30

הבירה: סגור לרגל שיפוצים

אוריון

אור 1: אני והחברה 4, 6.30, 9

אור 2: בקצב השעון 4.30, 7.00, 9.00

אור 3: נרדפי החוק 4.30, 7.00, 9.00

אור 4: קרוקודיל 6.30, 9.00

אור 5: לבירינט 4.30, 7.00, 9.00

עדן: סופרמן 4 4.30, 7.00, 9.00

תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 16.45, 18.45

חיפה

אורה: משהו פראי 4.30, 7.00, 9.15

חן: לבירינט 4.30, 6.45, 9.00

עצמון 1: המוכטל כטיטו 4.30, 7.00, 9.15

עצמון 2: סופרמן 4 4.45, 7.15, 9.30

עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15

רון: סוד ההצלחה 4, 6.30, 9.00

אמפי: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.00, 9.15

אורלי: ימי הרדיו 6.45, 9.15

קרן אור המודרש: לא שם זין 7.00, 9.15

נתניה

שרון: לא שם זין 5, 7, 9.15

סטודיו: חנות קטנה ומטריפה 5, 7, 9.15

חולון

סביל: 007 באזור המסוכן 5, 7.15, 9.30

מגדל: נשק קטלני 6.00, 8.40

ארמון: 007 באזור המסוכן 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: סופרמן 4 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: ילדים חורגים לאלוהים

מלון דניאל — האודיטוריום 5.00, 7.15, 9.30

ימי הרדיו — א' ב' ג' ה' 19.00, 21.30

באר־שבע

חן: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: 007 באזור המסוכן 5, 7.15, 9.30

היכל 2: סופרמן 4 5, 7.15, 9.30

היכל 3: סוד ההצלחה 5, 7.15, 9.30

עפולה

מטפתורין: קרוקודיל דנדי 8.30

רעננה

אורחות: המוכטל כטיטו 4.30, 7, 9.00

גבעתיים

חודר: סוד ההצלחה 4.30, 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: סופרמן 4 4.30, 7.15, 9.30

רון 2: 007 באזור המסוכן 4.30, 7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברלו תמיר 8.10

המלך והציפור / וזל המצ"ש 8.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב, יום ג', 11.8

מירלה אפרת: 17.00, 20.30

בית ספר לנשים: 20.30

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאונה ניגונות. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר — משירי דוד אבידן. 12.00 מו הפרטייה מקרלטי: קנטטה הבדירות למצו סופראן, חליל וסטנתו; וילה לובוס: בכיאנס ברזילאירס מס' 6 לחליל ולבסון; ראבלו: שירי מרגאסקר למצו סופראן חליל צלו וסטנתו. פולנק: סונטה לחליל ולסטנתו; מעינוי ערבסקה לחליל ולבלל אבביו צלליות לחליל ולכלי נקישה. 16.05 בהאונה ניגוחה — מיצירות מוצארט, יוהן סבסטיאן באך, דביסי. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם — מוצארט: שלישיה כמי במול מג'ור ק. 498 וקנלשטארטא בריליו/ליסט: תוולד באיטליה בעבוד ויולה ופסנתר; בולו: רומניין לקלרינית סולו ופסנתר. 17.30 סוסרי אגרה לקלרינית ויולה ופסנתר. קולות — להקת האמוניות היפות ביצירות מאתו מונטורדי ושרסנטיה. 18.00 מבחר הקלטות — פולנקי מחורות שירי חיות: פולנקו סריוו פולנקו נשף המסכות: ס. שמיטו לזכר גבריאל פורה: פ. שמיטו רונרו בורלסקי. 19.00 פניני אופרה. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.37 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — מקהלת הקבוץ הארצי בנצוחו של אהרן חרל"פ (קונצרט שנערך בפברואר 1982). 22.30 ג'ן קלאסי. 23.00 מחזורי יצירות באגי סוויטות.

רשת א'

07.80 רדי־קול. 08.05 תוגה — עם בני הגדל. 08.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 18.30 חדשות ויומן בצרפתית. 18.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 צבעי הקשת — שירים יפים מבית אבא. 15.27 האוניברסיטה הפתוחה — הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל האף על פי כן הברנר: ביצירת יצחק למדן — וקיה הופמן. 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 19.05 סיכום המשפט היומית. 18.30 שירונים לעולים. 22.05 אחותי הלוחמת — ארבע להוצות מספרות על קרבות בוזו השתתפו. 23.05 שירים עבריים.

רשת ב'

06.57 רגע של עברית. 07.00 הבוקר הזה. 08.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 09.05 כוכבי הבוקר — עם המשוררים. 10.05 כל צבעי הקשת — מגזין יומי. 12.10 אלמ־זלח ב־בית — עם אהרן מגור. 13.05 בחצי היום — חדשות ומוסיקה. 14.05 כת צחוק — חוד והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בבקשתך לשירים עבריים. 16.35 קראתי ספר — קוראים מבליגים. 17.05 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.05 אצבע על הדופק — שבועון בענייני בריאות ורפואה. 19.35 עולם

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים

מור — הכיכה רייק 20.

חולון

אחדון — הופיין 52.

ירושלים

אליסון — ישעיהו 10.

נתניה

קופ"ח לאומית — סמלנסקי 9.

פתח־תקוה

קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן

רמת יצחק — שד' ירושלים 96.

תל־אביב

ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.

כלפור — קופ"ח מכבי — בלפור 2.

חיפה

מור — המגינים 97.

רחובות

כללית — בני משה.

רעננה־כ"ס

שועלי — א. יפה, רעננה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, ביקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בי 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–13.00. טלפונים: 03"433500, 03"433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02"243358, ת"א – 226027 (24 שעות), חיפה – (11.00–20.00) 04"229488, גליל מערבי – 04"922222.

קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' ד' – טל. 222792.

"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03"221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים ילדי החוטה לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00–24.00, בשבתות וחגים בין השעות 15.00–21.00. הכתובת: רח' ברכוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל' [illegible]. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 לערך.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי הצהריים טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המספרה קומה ג). טל' 285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' [illegible] בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02"227171

ער"ן תל־אביב — טל' 03"5461111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]

ער"ן חיפה — טל' 04"672222

ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111

ער"ן נתניה — טל' 053"35316

פילוק מיטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, [illegible] בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111, [illegible] רמלה — 101, טל' 08"221022, [illegible] טלפון 053"93334, נהריה — טל' 04"931401, באר־שבע — 101, ים — טל' 58[illegible], [illegible] 057"74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וכן חג בלבד.

אם תאמץ הממשלה את דו"ח מרקוביץ ננקוט בצעדים שיגרמו לזעזוע במדינה

מזהירה מזכירות הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות בעקבות התכנסותה הראשונה של ועדת השרים בראשות שמיר שתדון בדו"ח על הבניה הבלתי חוקית בכפרים

מאת כתב "על המשמר" בנצרת

"אם תעז הממשלה להחליט על הריסת מבנים בלתי חוקיים במגזר הערבי בהתאם להמלצות ועדת מרקוביץ ננקוט בצעדים שיגרמו לזעזוע במדינה ואף יביישו את מדינת ישראל בפני העולם," כך נאמר בהחלטות שנתקבלו אתמול ע"י מזכירות הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות.

מזכירות הוועד הארצי קיימה אתמול התייעצות דחופה, עקב התכנסותה הראשונה אתמול של ועדת השרים שאמורה לדון בהמלצות דו"ח מרקוביץ בסוגיית הבנייה הבלתי חוקית במגזר הערבי.

בראש ועדת השרים עומד ראש הממשלה, יצחק שמיר ובישיבה השתתפו גם שמעון פרס, שר המשטרה חיים ברלב והשר משה ארנס, האחראי מטעם ראש הממשלה לטיפול בענייני המיעוטים.

בישיבה דובר על האמצעים והדרכים בביצוע ויישום דו"ח מרקוביץ.

ראשי הרשויות הערביות, שדחו בזמנו על הסף את המלצות דו"ח מרקוביץ,- חידשו את תביעתם להופיע בפני ועדת השרים, כדי להסביר את עמדתם לגבי הדו"ח ולגבי הבנייה הבלתי חוקית בכלל.

לדעת ראשי הרשויות ניתן למצוא פיתרון הולם ומתאים למרבית המבנים הבלתי חוקיים אם לא לכולם, בתנאי שהממשלה תקבל החלטה חד משמעית, לפיה על משרד הפנים לאשר הרחבת תחומי בנייה ותוכניות מתאר לכל הישובים הערבים ויתן לגיטימציה לריכוזים ערביים הקיימים עוד מלפני קום המדינה.

מזכירות הוועד הארצי, שהתכנסה אתמול בשפרעם, החליטה לגייס את הציבור הערבי ואת דעת הקהל בישראל ובעולם, כדי למנוע מהממשלה לבצע את דו"ח מרקוביץ כמות שהוא.

המזכירות הודיעה, כי לא תיתן יד ליישומם של ההמלצות, כפי שהובאו ע"י ועדת מרקוביץ והונחו על שולחן רה"מ.

מזכירות הוועד הארצי החליטה לקיים כנס חרום של כל ראשי הרשויות הערביות. הכנס יתקיים בשפרעם ב־25 לחודש זה.

חיילים ופלשתינאים יחליפו את עובדי המינהל האזרחי בעזה הפותחים בעיצומים

ע"פ מסמך צבאי שהגיע לידי יו"ר ועד העובדים אמורים תושבי הרצועה למלא את התפקידים הזוטרים ואילו קצין צה"ל את התפקידים הבכירים

קציני צה"ל ועובדים פלשתינאים יחליפו מחיום את עובדי המינהל האזרחי ברצועת עזה, לאחר שיפוג תוקפם של צווי הריתוק, שהוצאו במרוצת שלושת החודשים האחרונים נגד העובדים הישראליים במינהל האזרחי. כך מסר יו"ר ועד עובדי המינהל האזרחי.

לפני יותר משלושה חודשים הכריזו 80 עובדי המינהל האזרחי ברצועת עזה על סכסוך עבודה ופתחו בעיצומים. לטענתם, הם מקבלים תוספת שטחים של 17 ש"ח בחודש, בעוד שעובדי מדינה שאינם עובדי המינהל האזרחי, מקבלים תוספות גדולות פי כמה.

העובדים הישראלים במינהל האזרחי תבעו השוואת תנאי השכר וטענו, שפניותיהם נידחות כבר שנים אחדות. אחרי הכרזת סכסוך העבודה, פתחו העובדים הישראלים בסדרה של עיצומים, שבעקבותיהם הוצאו להם צווי ריתוק.

היום יפוג תוקפם של צווי הריתוק ויו"ר ועד העובדים, שלמה ונטורה מסר, כי הגיע לידיו מסמך מלשכת ראש המינהל האזרחי, שמעון לסגן מתאם הפעולות בשטחים והמפרט את אופן החלפתם של העובדים הישראליים בקציני צה"ל ובערבים מעזה. ונטורה אמר, שהמסמך נכתב ביום 29.7.87 והוא מנוסח כ"פקודת מיבצע".

על פי מסמך זה, ימלאו קציני צה"ל את התפקידים הבכירים של העובדים הישראליים במינהל האזרחי ברצועת עזה ותפקידים זוטרים יותר יועברו לעובדים מקומיים מעזה.

ונטורה טוען, שהעברת מישרות זו היא התערבות של צה"ל בסכסוך עבודה אזרחי, בין העובדים, לבין נציבות שירות המדינה וכי זהו תקדים חמור של הפעלת הצבא במקום עובדים, וכי למתאם ולמשרד הביטחון אין כל סמכות לפעול בתחומי השכר של עובדים אלה. (עתים)

בעקבות עתירה נגדה התנצלה שולמית אלוני על דבריה נגד השופט העליון

אמרה על השופט העליון הדתי מנחם אילון, בעקבות עתירה בעניין נקש: יש עליו מיראת הרבנות וציבור העסקנים הדתיים

ח"כ שולמית אלוני הודיעה לבג"צ, כי היא מביעה צער על דברי הביקורת החריפים, שהשמיעה בגנותו של שופט בית־המשפט העליון, השופט מנחם אילון, בעקבות פסיקתו בענין ויליאם נקש.

ח"כ אלוני הביעה את צערה בהודעה שהגישה לבג"צ, אך עם זאת היא טוענת, כי דבריה אלה נאמרו במסגרת תפקידה כחברת כנסת ולכן היא נהנית מחסינות.

הודעתה של ח"כ אלוני הוגשה לבג"צ בעקבות עתירתו של עו"ד שמואל רכטמן מתל־אביב, נגד לשכת עורכי־הדין והיועץ המשפטי לממשלה. העותר ביקש מבג"צ להורות להעמיד לדין משמעתי את ח"כ אלוני, בעקבות דברי ביקורת חריפים שהשמיעה כלפי השופט מנחם אילון בעקבות פסיקתו בפרשת נקש.

לטענת העותר, השמיעה ח"כ אלוני, בעקבות פסק הדין, את הדברים הבאים: "השופטים היושבים על תקן השופט הדתי, יותר משיש עליהם מרותו של החוק והממלכתיות, יש עליהם מיראת הרבנות וציבור העסקנים הדתיים ששלחו אותם".

ח"כ אלוני קובעת כהודעתה: "הדברים כלולים במסגרת מאבקי ועמדותי, הנני מביעה צער על שביטאתי את רעיונותי בעניין באופן לא אלגנטי".

ח"כ אלוני מאשימה את העותר וקובעת: "העותר שייך לקבוצת עסקנים, במקום להיאבק בדרכי מאבק פוליטי בכלים לגיטימיים, ציבוריים ופומביים העומדים לרשותו, מבקשים לגרור את המאבק לזירה הלא נכונה ואינם בוחלים בהטרדת בית־המשפט". (עתים)

מאיר גת: דרושה תכנית הסתדרותית להעמקת השיתוף בין יהודים וערבים

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי העלה בוועדה המרכזת את נושא העסקתם בישראל של הערבים מהשטחים ● הוועדה החליטה לצרף לוועדה המיוחדת לענין העובדים מהשטחים גם את נוואף מצאלחה ויוסוף קרע

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות דנה בישיבתה שלשום בתנאי העסקתם של הערבים מהשטחים ובתנאי עבודתם. ההצעה לסדר היום הועלתה על ידי סגן יו"ר המחלקה לתרבות פנים שומר וסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת. להוועדה המרכזת החליטה לצרף לוועדה המיוחדת לענייני הערבים מהשטחים את יוסוף קרע ונוואף מצאלחה, המכהן כסגן יו"ר האגף לאגוד ולמועצות פועלים.

בדבריו פנייתו להצעה קבע שומרו "מעל ומעבר לבעיה הפוליטית־מדינית שאין ביכולתה של ההסתדרות לפותרה, ניצבת בעייה מוסרית והומאנית הנוגעת בזכויות האלמנטריות כאשר הם". גת ברבריו אמר, "נוכח התגברות התסיסה והחרפת המאבק של האוכלוסיה הערבית נגד אפלייתה, מתחייבת תכנית פעולה הסתדרותית להעמקת ההכנה והשיתוף בין יהודים וערבים".

יו"ר הוועדה לענייני הערבים מהשטחים, יצחק גלעדי, הבהיר שעובדי השטחים זכאים לכל הזכויות מהם נהנים העובדים הישראליים בהתאם להסכם העבודה הענפי או המפעלי.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, סיכם את הדיון ומתוך דבריו עולה כי הוחלט שההסתדרות תשוב ותתבע משר הבטחון, יצחק רבין לדון בהחלטות קודמות של הממשלה, לגבי עובדי השטחים. מזכירי איגודים מקצועיים ואגודות מקצועיות ירחיבו את הסיורים באתרי הבניה ומקומות העבודה ותחודש הפצת חומר הסברה בשפה הערבית.

זובין מהטה בוחן את תנאי השטח בו יופיע עם "ניו יורק פילהרמוניק" בקונצרט פתוח בבואנוס איירס. (צילום: אי.פי)

אנשים ואירועים

הלך דוד לוי אצל מתנחלי נופים

מאת יהושע מרקוס

שר הבינוי והשיכון, דוד לוי, ביקר אתמול בשכונת "נופים" בשומרון והודיע על המשך הבניה בישוב זה.

ביתוי, החלו לבנות ישוב זה ב־1980, אבל ב־1982 הופסקה הבניה לאחר שחברת נופים, בראשה עמד דני ויינמן, לא הצליחה לעמוד בהתחייבותה כלפי המשתכנים והבניה הופסקה.

שר השיכון הודיע, כי משרדו החליט לעזור למשפחות בנופים שרכשו בתים שלא הושלמו ולסייע להם במתן הלוואות, לפי נוהלים במשרד השיכון. בשלב א' ייכנסו 17 משפחות לבתים שהמשתכנים השלימו בעצמם ומשרד השיכון מתכוון לסייע ל־200 משפחות, שהשקיעו כספים וקשורים בישוב זה ובתיהם לא הושלמו.

ימהלו מתנול בדלק תוך חצי שנה

בתוך כחצי שנה יימכר בתחנות הדלק בארץ, דלק מהול במתנול. בעקבות צו עליו יחתום מנכ"ל משרד הפנים, בתוך זמן קצר.

מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי מסר אתמול בתדרוך עיתונאים בלשכתו בירושלים, כי בעקבות ניסיון מוצלח בתקופה האחרונה של מכירת דלק מהול במתנול, הוחלט במשרד הפנים להוציא צו המחייב את כל תחנות הדלק למכור דלק מהול במתנול.

דרעי מסר, כי הדבר יביא להקטנת אחוז העופרת בדלק, הגורמת לזיהום אויר, לנזקים מוחיים לילדים ולעלית לחץ דם למבוגרים.

נמסר, כי מחקרים שנערכו בארץ ובעולם הראו, שתוספת של שלושה אחוזי מתנול לדלק משפרת את שריפת הבנזין במנוע.

ההוגה למכור דלק מהול במתנול תיכנס לתוקף חצי שנה לאחר פרסום הצו. דרעי מסר, כי יפורסמו תקנות המחייבות שימוש במזוט לתעשיה עם אחוזי עופרת נמוכים. דבר שיביא לצמצום זיהום האויר. כמו כן ציין מנכ"ל משרד הפנים, כי אוטובוסים מסוג "לילנר", ייצאו מהשירות מאחר שהוכח שהם מזהמים בצורה רבה את הסביבה. (עתים)

יצייר ב־20 דקות לאורך מגדל שלום

הצייר החיפני, עוזי עוזיאל, הטוען לכתר הצייר המהיר ביותר בעולם, ינסה מחר לשבור שיא עולמי חדש, ולצייר את מגדל שלום. יהיה זה הציור הארוך ביותר בעולם, בגובה 120 מטר, בזמן משוער של 20"30 דקות.

עוזיאל יירד ממרומי מצפה מגדל שלום כשהוא ישוב על כסא "סנפלינג" ותוך כ־20 דקות הוא אמור להשלים ציור שלם, שיכסה את כל מגדל שלום ועד למאיירלנד.

האירוע והצייר מבוטחים בסכום של מליון דולר.

(עתים)

שוב נערכה הפגנה ליד הקונסוליה הסובייטית החדשה ברח' שרת 16. פנינת בור, נשיאת בני ברית בישראל, ביקשה להגיש לנציג המשלחת הסובייטית מכתב בעניינם של מסורבי־עליה. בהפגנה היתה גם אילנה פרידמן, אחותה של אידה נודל. (צילום: מרק קרוגליאק)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 10.8.87

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6589	1.6796	1.6708
דולר אמריקאי	1	1.58	1.65	1.6100	1.6300	1.6212
מרק גרמני	1	0.84	0.88	0.8509	0.8615	0.8576
לירה שטרלינג	1	2.48	2.60	2.5220	2.5535	2.5394
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2551	0.2583	0.2572
ין יפני	100	1.05	1.10	1.0641	1.0774	1.0697
גולדן הולנדי	1	0.74	0.78	0.7567	0.7662	0.7620
פרנק שוויצרי	1	1.01	1.06	1.0264	1.0392	1.0326
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2446	0.2477	0.2462
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2333	0.2363	0.2350
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2231	0.2259	0.2247
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3519	0.3563	0.3544
דולר קנדי	1	1.19	1.25	1.2158	1.2310	1.2228
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1248	1.1388	1.1328
ראנד דר' אפריקאי	1	0.46	0.78	0.7685	0.7781	0.7736
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4110	0.4161	0.4134
שילינג אוסטרי	10	1.19	1.25	1.2119	1.2270	1.2204
לירה איטלקית	1,000	1.15	1.23	1.1758	1.1904	1.1840

טלקס

● עמותה למען זכות האזרח על חייו

בקשה לחקים עמותה בשם „האגודה למען זכות האזרח על חייו" הוגשה לאחרונה לרשם העמותות. יזם את הקמת הגוף עו"ד יצחק חושן, החבר באגודה מקבילה בארה"ב, הקיימת מזה שנים ומרכזה בניו־יורק. הצטרפו ליוזמתו אנשים נוספים, ביניהם עורכי־דין ורואי־חשבון. כמו־כן מעורבים ביסוד תקנון העמותה פרופסורים למשפטים, לפילוסופיה ולרפואה מאוניברסיטאות שונות. (עתי"ם)

● יופסקו שירותי הסעד באופקים

המחלקה לשירותים קהילתיים תפסיק, בתוך 10 ימים, לתת שירותים לנזקקי הסעד בעיירה אופקים. על כך הודיע ראש המועצה, יחיאל בנטוב, במברק ששיגר שלשום לשר העבודה והרווחה, משה קצב.

בנטוב מסר, שההחלטה התקבלה בכנס חרום של העובדים הסוציאליים במועצה, מאחר שהם מתקשים לתת שירותים מתקציבים שנגמרו בסיומה של חצי שנת תקציב בלבד. (עתי"ם)

● ייבדק תפקוד עיריית רחובות

מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, בתוקף סמכותו לפי פקודת העיריות, מינה ועדת בדיקה, שתבדוק אם מועצת עיריית רחובות או ראש העיריה יכולים למלא את תפקידם כראוי.

כתב עתי"ם מוסר, כי ישנן חילוקי דעות בין מועצת העיריה לבין ראש העיר, והעיריה לא מתפקדת כראוי, לדעת משרד הפנים.

בראש הוועדה יעמוד חיים קוברסקי, מנכ"ל משרד הפנים לשעבר. (עתי"ם)

שושני דורש להעמיד לדין את ראש האגף לחינוך דתי

מאשימו במסירת מסמכים של המשרד להורים מבית־ספר דתי ברחובות כדי להשפיע על תוצאות של הליך משפטי

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

מנכ"ל משרד־החינוך־והתרבות, ד"ר שמשון שושני, דורש מהשר יצחק נבון ומנציבות שירות המדינה כי יעמידו את מנהל האגף לחינוך דתי, יעקב הדני, בפני בית־דין משמעתי של המדינה.

ד"ר שושני מאשים את הדני, כי העביר מסמכים של המשרד לידי הורים מבית־ספר דתי ברחובות, כדי להשפיע על תוצאותיו של הליך משפטי נגד משרד־החינוך.

בשמו של יעקב הדני נמסר, כי אין הוא מכחיש מסירת המידע. לדבריו, הוא עצמו מוסמך להחליט את מי לשתף במסמכים שהוא עצמו כתב. כן טען, כי נמנעה ממנו האפשרות להעביר לידי השר ערעור על החלטת המנכ"ל, אף כי החוק מתיר לו לערער על החלטת המנכ"ל. בעוד ימים אחדים יקבל השר נבון את המלצת יועציו המשפטיים וינקוט עמדה.

עתירת ההורים נדחתה

תלונת שושני באה בעקבות עתירת הורים מבית־ספר דתי ברחובות נגד העיריה ומשרד־החינוך, משום שהחליטו להעביר תלמידים ממבנה אחד למשנהו. במהלך המשפט גילה השופט גולדברג, כי בידי ההורים מצוי מסמך פנימי של המשרד. נציג ההורים הודה, כי יעקב הדני העביר לידיהם את המסמך. בג"ץ דחה את העתירה והצדיק את החלטות העיריה והמשרד.

לבג"ץ קדמה התייעצות בצמרת המשרד. הדני תמך בעמדת ההורים. שושני דרש שהמשרד יגיש לפרקליטות ובאמצעותה לבג"ץ, מסמך אחר, שבו תיכלל גם הסתייגות יעקב הדני.

בפני בית־הדין המשמעתי של שירות עובדי המדינה יטען שושני, כי החוק קובע, שאסור לעובד מדינה להעביר לזולתו מסמכים, אפילו נכתבו אלה בידיו. לא ייתכן שעובד מדינה בכיר ישתף פעולה עם גורמים שמחוץ למשרדו כדי להשפיע על תוצאות הליך משפטי נגד עמדת המשרד שבו הוא עובד, טוען שושני.

הושעה קצין שהיה מעורב בפרשת מותו של ארז שיטרית

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד הורה להשעות את אחד הקצינים שהיו מעורבים בפרשת מותו הטראגי של החייל ארז שיטרית בטבריה. ההוראה ניתנה לאחר שנמסר לאלוף חומר חקירה של המשטרה הצבאית בעניינו של אותו קצין.

האלוף גם החזיר לתפקידו הקודם אחד ממפקדי הבסיס הצבאי, שקודם משום מה לתפקיד בכיר יותר, למרות שהיה מעורב בפרשת מותו של החייל ארז שיטרית, וזאת מבלי שנסתיימה החקירה בפרשה.

האלוף הודיע למשפחת שיטרית בטבריה, כי קידומו של הקצין נעשה בחיפזון ואמר להם, כי הורה להחזירו לפי שעה לתפקידו הקודם.

ממשפחת שיטרית נמסר לכתב עת"ם, כי בנם עדיין לא הוכר כחלל צה"ל והמצבה על קברו עדיין לא הוקמה.

יצויין, כי שר־הבטחון יצחק רבין התעניין באופן מיוחד בפרשת מותו הטראגי של החייל. הוא ביקש לקבל את כל חומר החקירה והורה לטפל בפרשה בכל תשומת הלב הראויה. (עתי"ם)

תושב אום־אל־פחם חשוד בקיום מגע עם סוכן זר

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

תושב אום־אל־פחם נעצר לפני עשרה ימים על־ידי שירותי הביטחון הכלליים מיד לאחר שחזר ארצה מחו"ל, ככל הנראה בחשד כי קיים קשר עם סוכן זר.

הפרשה נחשפה אתמול בעקבות הפגנה למען שיחרורו של העצור שערכו 20 מתושבי אום־אל־פחם מול בית־המעצר קישון שליד חיפה.

סמוך לשעה 5 אחה"צ הגיעו המפגינים כשהם נושאים בידיהם כרזות ובראשם ח"כ מוחמד מיעארי. המפגינים קראו קריאות בגנות שירותי הביטחון ובעד שיחרורו של חברם.

למקום הגיעו כוחות משטרה גדולים בפיקודו של מפקד תחנת זבולון, סגן־ניצב יעקב בורובסקי. המשטרה פיזרה את ההפגנה תוך עשר דקות ועצרה שבעה מהמפגינים. ששניים מהם ניסו לחסום את התנועה בכביש הסמוך. העצורים עוכבו בתחנת זבולון לחקירה.

דליפת מיכל גז לסודה הניסה נוסעי האוטובוס

נוסעת באוטובוס נפצעה אתמול במהלך מנוסת נוסעי קו אוטובוס 16 בת"א, בעקבות חששם ממיכל גאז רוחש שהיה בתוך סלה של אשה. במקביל הביאה עקשנותו של חוקר במשטרת תחנת יפו למעצר חשוד בגניבה מנהג אוטובוס, בנצלו את הבהלה שפרצה בקרב הנוסעים.

אנשי סיור של משמר הגבול הבחינו אתמול אחה"צ באדם שעורר את חשדם, שהלך עם שקית ברחוב יפת ביפו. החשוד, תושב תל־אביב, בן 22, מוכר למשטרה. בראותו את השוטרים, השליך את השקית והחל להימלט. השוטרים הצליחו לעוצרו וגילו, כי השקית שהשליך הכילה בקבוק אורלון ריק בחציו, כדורים שונים וחשיש. עם הבאתו אל תחנת המשטרה ביפו מצאו על גופו 222.30 ש"ח בשטרות חדשים ו־72 ש"ח במטבעות. לחשוד לא היה כל הסבר כיצד הגיע כסף זה לידיו.

החוקר בתחנה החל בסבב טלפוני לכל עמיתיו בתחנות המשטרה השונות. לבסוף הגיע לתחנה שבה התלונן נהג אוטובוס דן בקו 16, כי בנוסעו ברחוב אצ"ל בת"א נשמע באוטובוס רחש כאילו אירע פיצוץ. בסופו של דבר התברר, שהרעש נבע מדליפה של בלון גז לסודה, שהיה בסלה של אחת הנוסעות. אולם, עם שמיעת הפיצוץ, החלו הנוסעים כולם לנוס מן האוטובוס בבהלה, ואחת הנוסעות אפילו נפצעה במהלך המנוסה, ונזקקה לאישפוז. כאשר הנהג שב לאוטובוס, הוא גילה לתדהמתו, כי נגנבו מתיקו כ־400 ש"ח - חלקם בשטרות חדשים. (עתי"ם)

זמר חולץ ממעריצותיו בחסות המשטרה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה נאלצה להתערב כדי לחלץ את הזמר נסים גרמה מידי מעריצותיו.

הזמר נסים גרמה הופיע בליל שלשום בבית „פאני קפלן" בקריית־שפרינצק שבחיפה. בסיום הופעתו הותקף הזמר על־ידי המון מעריצות שהסתערו עליו מכל עבר ונשקו אותו, וכמעט קרעו אותו לגזרים.

הזמר חולץ בשלום בעזרת המשטרה.

● שיבושים בתנועת כלי הרכב בכביש חיפה, סמוך לצומת כפר שמריהו, נגרמו אתמול עקב עבודות שיפוצים המתבצעות בסמוך לקאנטרי קלאב.

● יועצת רוה"מ למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, פנתה לשר־החינוך והתרבות יצחק נבון בבקשה, כי יפעל למען הנהגת יום הלימודים הארוך לכל הגילים.

הטור השבועי

תשלום פיצויי שחיקה לתקציביים – בישיבת פעילי הסתדרות הגימלאים השיב היו"ר א. אברהמוביץ לשאילתא, כי אין ניגוד בין הפעולה של השדולה בכנסת, להעביר חוק שיחייב את תשלום פיצויי השחיקה בשעור של 26.7% לפנסיונרים התקציביים, לבין המו"מ שמתנהל בין ההסתדרות לבין האוצר במסגרת המו"מ על השכר. הנואם הזכיר את הודעותיהם של מזכ"ל ההסתדרות הח' ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בועד הפועל של ההסתדרות כי לא יסיימו את המו"מ על השכר מבלי לפתור את תשלומי הפיצויים על השחיקה של הפנסיונרים התקציביים. הפעולה הפרלמנטרית מהווה גורם חיובי במו"מ על השכר והיא מעין שסתום בטחון נוסף במקרה וחידוש הסכמי השכר יתעכב. אך לפי כל הסימנים ייגמר המו"מ על השכר ויחד עמו הנושא של תשלומי פיצויי השחיקה לפני קבלת החוק בנידון. הסתדרות הגימלאים מפעילה לחץ על כל הגורמים הנוגעים בדבר על מנת להבטיח סיום הפרשה של תשלום השחיקה כפי שנקבע בשעתו על ידי ועדת הכספים של הכנסת סיים א. אברהמוביץ.

להמשך הדיון בחוקים הנוגעים לגימלאים הוקמה ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת העבודה והרווחה בכנסת.

אוניברסיטה פתוחה – החברים שקיבלו את שאלוני פרויקט הלימודים המשותף לאוניברסיטה הפתוחה ולהסתדרות הגימלאים, מתבקשים למלא ולהחזיר את השאלון בהקדם לרח' חיים טלמור בהסתדרות הגימלאים רח' ארלוזורוב 93 חצר הועד הפועל, בת"א. המעוניינים לקבל שאלונים יפנו כנ"ל.

בסניפים –

רעננה – באסיפת חברים שנתקיימה ב־22 ביולי ש.ז. נבחרו לועד החדש הח"ח: פיני רוסק, יצחק ספירשטיין, זיוה פלחי, אברהם מזור, שלמה רז, יוסף פרשל, כמו כן נבחרו ועדות לטיפול אישי, תרבות, כלכלה ומשק. בועדה לטיפול אישי, יצחק ספירשטיין, לאה שפטל, יהודית קולמן, צבי צביאלי, שושנה הופמן, רינה גילמן, ועדת התרבות: צבי צביאלי, שלום קולמן, פני רוסק, יצחק ספירשטיין, צפורה ברגע, אברהם מזור, ועדת הכלכלה ומשק: בנימין אפשרטיין, שלמה רפ, שלום קולמן, זיוה פלחי.

תל־אביב – מזכירות הסניף בישיבתה ביום 5 באוגוסט ש.ז. הכריזה על מבצע „גימלאי תל־אביב למען רמת־הגולן" ויערכו ביקורים בישובי הרמה ופגישות עם חברי מועצת חישובים ומועצת פועלי קצרין. א. סגל ות. מאירי ביקשו מהאקדמיה ללשון העברית להחליט על מונח עברי מדוייק לגימלאים הדור השלישי והציעו לאמץ את הניסוח SENIOR CITIZEN בתרגום עברי מדויק. פנו לחברת בזק בדרישה להעניק הנחה לגימלאים בעד התקנת ושיחות טלפון במיוחד לגימלאים המתקיימים מקיצבת הביטוח הלאומי בלבד.

ימי עיון – במסגרת ההסדר בין המחלקה לתרבות וחברת גימלאים ובין הנהלת בית הספר לפעילי ההסתדרות נערכו ימי עיון ונופש. בקבוצות בין 25־40 משתתפים אורגנו ע"י גימלאי באר־שבע, (אריה לוין) וקרית אתא (ע"י מגדל בוים), מגדל העמק (ע"י לאה עוזר) ונצרת עילית (ע"י לובה קורנמן). המשתתפים סיירו בבית התפוצות ובמוסדות תרבות אחרים. בסיום הביעו את הערכתם לצוות בית הספר ולעובדי המטבח על המזון הטעים.

הח' מגדל בוים ביקש להביע תודה והערכה בשם המשתתפים לשלמה סלע לחברות מירה גיבלי ורבקה אבישר, אשר הנעימו במסירות ובנאמנות ובמיוחד לד"ר צבי פרלמן, אלי לבנון, הערכה על הרצאות והארגון למופת.

המדור להנפקת כרטיסי חבר ברח' וייצמן 30 בבית המלון יהיה סגור בין הימים 15 לאוגוסט עד 31 בו. לרגל צאת החברים לחופשה. האגף לאגוד מקצועי בבית המלון רח' וייצמן 30 יוצא לחופשה החל מ־15 לאוגוסט עד ה־30 בו.

בפלילים

חשוד נמלט בחסות מתרסים שהציבה אשתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

עבריין נמלט. החשוד בהתפרצויות ובהתחזות, הצליח אתמול להמלט מידי שוטרי משטרת מרחב חיפה בעזרת מתרסים שהציבה אשתו.

שוטרי היחידה המרכזית של משטרת חיפה, שהגיעו אתמול בבוקר לביתו של החשוד בדליית אל־כרמל על מנת לעוצרו, נתקלו בחשוד בשער ביתו וזה התחזה בפניהם בשם אחר. החשוד פנה לביתו כדי ליטול משם, כביכול, את תעודת הזהות שלו. אך משנכנס לבית הציבה אשתו, לדברי המשטרה, מיתרסים של רהיטים וחפצי בית אחרים על דלת הכניסה ומנעה את כניסת השוטרים.

למקום הוזעקה תגבורת שהגיעה יחד עם מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב.

במהלך המהומה שהתחוללה במקום השליכה אשתו של החשוד לפי החשד שעון קיר לעבר בלשי המשטרה ואילו בעלה נמלט מבעד לחלון האחורי. אשתו של החשוד נעצרה והמצוד אחר החשוד נמשך.

שוטר מכס יווני חשוד בהברחת סיגריות לארץ

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת מרחב חיפה עצרה שוטר מכס יווני שהגיע עם האונייה „ורגינה" כחשוד בנסיון להבריח סיגריות.

השוטר הגיע לישראל כתייר נעצר בעקבות תצפיות שבוצעו לעבר האונייה, וברשותו נמצאו סיגריות מתוצרת חוץ שהסתיר בתוך בגדיו. כן נעצרו מלח קפריסאי ומצרי החשודים גם הם בנסיון הברחה של סיגריות.

כתבנו מוסר, כי בשבועיים האחרונים נעצרו 23 ימאים מצריים שניסו להבריח סיגריות ורשיונות הירידה שלהם לחוף הוחרמו.

תושב עזה חשוד בגניבת מסמכים ממעבידו לשעבר

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

תושב עזה בן 26, שנראה משוטט בנסיבות חשודות ברחוב דוגית בבת־ים, נעצר לאחר מירדף על־ידי צוות בילוש של תחנת בת־ים וברשותו נמצאו פנקסי צ'קים חדשים, מסמכים ושני דרכונים שנגנבו ביום ו' מבעל מוסך בתל־אביב.

בחקירה התברר, כי החשוד עבד בשעתו במוסך והתגלעו חיכוכים בינו לבין מעבידו. ביום שישי האחרון הוא הגיע למוסך, ובמקום התפתח דין ודברים שהגיע לכדי מהלומות, או גנב החשוד, לדעת המשטרה, שני תיקים ונמלט.

ידידת החשוד, בת 27 מבת־ים, נעצרה גם היא ובדירתה נמצאו 65.02 גרם חשיש.

חשוד בהנחת מטען חבלה על מסילת רכבת

מאת כתבת „על המשמר"

יוסף אל־קרני בן 24 מרהט נעצר אתמול בפקודת שופט השלום בבאר שבע ל־7 ימים כחשוד בהנחת מטען חבלה שהתפוצץ על מסילת רכבת צפונית לבאר שבע.

בבקשת המשטרה להאריך את מעצרו של החשוד נאמר, כי ב־16 ליוני סמוך לחצות התפוצץ מטען חבלה מתחת לקטר רכבת משא שהגיע מכיוון דביר לבאר שבע, ורק בנס לא נגרם אסון.

נציג המשטרה אמר, כי החקירה בתחילתה ובכוונת המשטרה לחקור אנשים נוספים החשודים בהשתתפות בהנחת המטען.

החשוד הכחיש כל קשר לחשודות המיוחסים לו.

אלוף (מיל.) אליהו בן חור

יובא לקבר ישראל בקיבוץ קרית ענבים

ביום ראשון כ"א מנחם אב, תשמ"ז (16.8.87),

בשעה 17.00.

חבריו ומוקירי זכרו מוזמנים להשתתף בטקס הקבורה.

הארגון הארצי של חברי ההגנה וחבריו

למרים, בלה וזאביק היקרים

אתכם בצער על מותו של אבא

בוטביניק

ועד יוצאי ראקוב

לבלה ואודי אבן והמשפחה

איתכם באבלכם הכבד

במות האב

אבא

קיבוץ מגן

גרבונים, אבקות מתוקות ופילה דגים מתייקרים

מאת כתבנו הכלכלי בת"א

היום מתייקרים כמה מוצרים: גרבונים — ב־9 אחוזים, אבקות מתוקות (פודינג, מיקפא) — ב־11 אחוז, אטריות ומוצרי פאסטה — ב־4 אחוזים ופילה דגים — ב־14 אחוז.

במשרד התעשייה נמסר, כי האישור להעלאת מחירי המוצרים האלה ניתן לאחר בדיקה קפדנית של כלכלני המשרד — וזאת לאור התייקרויות בתשומות הייצור.

על־פי הערכת כלכלני התמ"ס, יביאו ההתייקרויות האלה לעלייה של פחות מעשירית האחוז במדד.

נמשכים המאמצים להגיע להסדר עם עובדי „סולתם"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

ועדת ההבראה הפועלת בבית־החרושת „סולתם" תתכנס הבוקר פעם נוספת לאחר שביום ראשון התקיימו דיוניה בלא כל תוצאות.

ועדת ההבראה דנה ביום ראשון האחרון בהצעת הנהלת „כור" לצמצם את כוח האדם ב־50 אחוז, כדי למנוע חופשה של 700 מעובדי המפעל למשך חודשיים. ועדת ההבראה לא קיבלה את ההצעה לפיה יצאו 700 מעובדי המפעל לחופשה וגם לא תנסה הנהלת „סולתם" לקבל הזמנות לייצור תחמושת.

הבוקר תתכנס שוב הוועדה כדי לדון בהצעות ההנהלה ובהצעות העובדים. יו"ר ועד העובדים, יוסי צמח, אמר, כי אם הוועדה לא תגיע לסיכום עד סוף החודש, יחזרו כל העובדים לעבודה סדירה במפעל.

כתבנו מוכיר, כי מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, אמר, כי מפעל „סולתם" נותן למכרז של הצבא האמריקני לבניית מרגמות, וזאת בשותפות עם מפעל אמריקני לייצור נשק. היקף המכרז בו מדובר הוא מיליארד דולר למשך עשר שנים.

אושר תשדיר השירות של קופ"ח על השתלת כליות

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

תשדיר השרות של קופ"ח על הצורך במתן הסכמה להשתלת כליות אושר אתמול, על אף המחלוקת שעורר בקרב חברי ועדת תשדירי השרות של רשות השידור.

התשדיר פותח בהקרנת סמלה של קופ"ח וקולו של קריין האומר: „מאות השתלות כליות הוכתרו בהצלחה במרכז הרפואי בילינסון". מציג את חדרי ניתוח ומסכם במילים: „תנו הסכמה להצלת חיי אדם — מוגש מטעם קופ"ח".

בעקבות זאת הסתייגו מנכ"ל רשות השידור אורי פורת וכמה מחברי הוועדה ממה שהגדירו כעשיית פרסומת עצמית של קופ"ח. לדעתו קופ"ח „תופסת טרמפ" על נושאים רגישים, בעייתיים וחשובים כגון אלה ועושה לעצמה ולמוסדותיה פרסום דווקא בימים בהם דווח בעתונות, כי 250 אלף איש עזבו את קופ"ח. פורת סבור כי עדיף היה, שגורם ממלכתי כמשרד הבריאות יטול על עצמו את האחריות לטיפול בבעיה, ולא קופ"ח.

שני תשדירים נוספים של קופ"ח שאושרו אתמול הם תשדירים על האיידס, בהם מדבר רופא לנוכח המצלמה על הצורך בשימוש בקונדום, במיוחד בקרב קבוצות הסיכון של ההומוסקסואלים והפרוצות. הקונדום לא מופיע, אמנם, על המרקע. אבל — אמרו אתמול גורמים ברשות השידור — לא תהיה בעיה, במידה ויהיה צורך בכך, לעשות כן.

סחבת במו"מ בין הנהלת „אל־על" לטייסים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

הבורר בסכסוך בין טייסי „אל־על" פסק לטובת ההנהלה בשאלה של הטסת מטוסי הג'אמבו בצוות של חמישה טייסים במקום שישה עד כה. בהנהלת החברה קיבלו את ההחלטה בקורת־רוח, בניגוד למורת־רוח שעורר הדבר אצל הטייסים.

לכתבנו נודע, כי הטייסים זועמים על הסחבת בה נוהג המפרק עמרם בלום במו"מ בתביעותיהם.

עם כניסתו של המפרק של „אל־על", עו"ד עמרם בלום, לתפקידו, התעוררו תקוות שיואץ הקצב והדברים יגיעו לסיומם המהיר. אך לאכזבתם של הטייסים לא חל שינוי בקצב המו"מ.

נטורי קרתא מחרימים הפגנות החרדים בירושלים

נטורי קרתא, הפלג הקיצוני במחנה החרדי, הודיעו, כי החרימו את ההפגנה החרדית שנערכה בשבת מול „בית אגרון" בירושלים ויעשו כן גם בעתיד, על רקע השתתפות מפלגות פוליטיות דתיות באירועים.

הסביר הרב משה הירש: „אין אנו מצטרפים להפגנות בהן נוטלות חלק מפלגות פוליטיות דתיות כאגודת ישראל, היושבות בשלטון יחד עם הציונים".

בהתקפה חריפה, שחיציה כוונו נגד ראשי אגו"י, הנהנים משיתוף פעולה עם השלטון החילוני, אומרים נטורי קרתא, כי את המלחמה יש לאסור נגד הציונים ואין זה עסק מפלגתי.

הרב הירש אמר לכתבנו, כי בעצם הבקשה למשטרה לאשר צעדה בשבת כרוך חילול שבת, שכן כדי לפקח על הסדר נדרשו שוטרים יהודים וכלי רכב נוהגים בידי יהודים.

נטורי קרתא גורסים, כי הפעילות בבית אגרון, הפסולה בעיניהם, לא נערכת בשכונות החרדיות או סמוך להן, ועל כן יש להימנע מהתערבות.

בתי־מלון פונו בגלל דליקת קוצים בהר כנען

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מאות אורחים של שני בתי־מלון בצפת, „נוף הגליל" ו„רוד", פונו אתמול אחה"צ מחדריהם, כאשר דליקה פרצה בקרבת מקום והלהבות הגיעו עד לעשרות מטרים ממבואות בתי־המלון.

אתמול בשעה 2.00 אחה"צ פרצה דליקה בשדה קוצים ליד בירייה, והיא הלכה והתפשטה בהר כנען לאחר שכלתה מאות דונמים של חורש. הדליקה הגיעה עד לקרבת שני בתי־המלון וכאשר עשן סמיך חדר לחדרים, החליטו הנהלות שני בתי־המלון, בתיאום עם מכבי האש, לפנות את מאות האורחים ששהו במקום.

מנהל בית־מלון „נוף הגליל", אריה בן־דרדלי, ציין, כי לא נגרם נזק לבית־המלון, אך בעקבות העשן הוחלט לשלוח את האורחים עם אוטובוסים שהוזמנו במיוחד לטיול בגליל, כדי לנקות את החדרים ולאפשר את שובם במהירות. רק בדרך נס לא הגיעו הלהבות לבתי־המלון עצמם, לאחר שבעוד מועד דאגו לספי בטיחות נקיים מחורש בין היער הסמוך למבנים.

ההסתדרות והאוצר ויתרו על האפשרות של הסכם לשנתיים

ההסתדרות תמתן תביעותיה במסגרת ההסכם לשנה אולם תעמוד על תוספות שכר גלובליות וקיצור שבוע העבודה ● גם האיגודים במגזר הפרטי תובעים קיצור שבוע העבודה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וכתבנו לענייני עבודה

ההסתדרות והאוצר ויתרו על הנסיונות להגיע להסכם שכר לשנתיים במגזר הציבורי ויתרכזו מעתה בנסיון להגיע להסכם לשנה.

הויתור על האפשרות לחתום על הסכם לשנתיים התקבל אתמול בפגישה שקיימו מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ושר־האוצר משה ניסים.

למרות ההסכמה לנסות ולהגיע להסכם לשנה, עדיין נותרו חילוקי דעות גדולים בין הצדדים למו"מ. בעוד שר־האוצר עומד על כך שבמסגרת הסכם לשנה אין לתת תוספות שכר גלובליות, עומדים ההסתדרות והאיגודים המקצועיים על תשלום תוספות אלה.

ניסים אמר, שבמסגרת הסכם לשנה קיצור שבוע העבודה הינו נושא „בעייתי". ההסתדרות כבר הודיעה, שקיצור שבוע העבודה הוא תנאי הכרחי לחתימת הסכם שכר חדש במגזר הציבורי.

שר־האוצר משה נסים אמר בתום הישיבה אתמול, שההחלטה לוותר על ההסכם לשנתיים באה לאחר סירוב התעשיינים והמעבידים הפרטיים לדון בהארכת הסכם תוספת היוקר.

קיסר אמר, שמכיוון שהפעם מדובר על הסכם לשנה, תהיינה תביעות מתונות יותר. הוא ציין, שבמהלך השבוע ייפגשו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, והממונה על השכר, הלל דוראי, בנסיון להגיע להסכמה בכל הנושאים שנשארו במחלוקת.

במגזר הפרטי

המזכירים הארציים במגזר הפרטי־תעשייתי החליטו בישיבה מיוחדת שקיימו מלשכת התיאום של האירגונים הכלכליים להיכנס לאלתר למו"מ על קיצור שעות העבודה השבועיות במגזר זה.

המזכירים מסתמכים בהחלטתם על סעיף 6 בהסכם שנחתם בשעתו בין ההסתדרות ללשכת התיאום, הקובע, כי הצדדים ייכנסו למו"מ על קיצור שבוע העבודה.

ההסתדרות ולשכת התיאום החליטו אז להקים ועדה מיוחדת. אך זאת טרם התכנסה. המעסיקים הפרטיים נימקו את סירובם להתיישב אל שולחן המו"מ בטענה שיש להנהיג קודם שבוע עבודה מקוצר במגזר הציבורי.

נוכח החלטת הממשלה נסללה, לדברי המזכירים, הדרך למו"מ בנושא זה.

את התביעה להיכנס למו"מ העביר ללשכת התיאום יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד. מזכירי האיגודים החליטו לדרוש מארגוני המעסיקים לממש עידכון התעריפים הענפיים, כפי שמתחייב מסעיף 9 של אותו הסכם.

מגמת ההסתדרות להפחית את שעות העבודה השבועיות במגזר הפרטי־תעשייתי נע בין 45 ל־47 שעות.

„משימה" לטירונים: הקפת הבסיס כדי לקבל חבילה מהבית

דובר צה"ל: ליקויים ב„גבעתי" תוקנו בעקבות פניית „על המשמר"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

טירונים בחטיבת „גבעתי" מתלוננים כי מפקדי הפלוגה שלהם בטירונות נוהגים כלפיהם בניגוד לפקודות הצבא ומטרטרים אותם ללא כל צורך.

החיילים שהתגייסו לצה"ל לפני מספר שבועות סיפרו, כי לשם קבלת חבילה הנשלחת אליהם מהבית הם נדרשים להקיף את בסיס הטירונים בריצה בזמן קצוב ורק אחרי ש„עמדו במשימה" נותנים להם את החבילה המיוחלת.

החיילים הוסיפו, כי לא נותנים להם מספיק זמן כדי לרכוש מצרכים וכיבוד בקנטינת השקם. והרב־סמל הפלוגתי נוהג לקנות עבורם פחיות משקה שמחירן בשקם 50 אגורות ולמכור להם אותן במחיר מופקע של שני שקלים.

יצויין, כי לוח הזמנים של הטירונים צפוף והעומס רב לא מותיר כמעט זמן פנוי.

„על המשמר" ביקש את תגובתו של דובר צה"ל לתלונות החיילים ולאחר בירור עם החטיבה השיב הדובר: „בנושא קבלת החבילות, אם אכן היה הדבר, הרי שמדובר באירוע חד־פעמי שאינו מקובל על הצבא ולא יישנה עוד".

לעניין הרס"פ מפקיע המחירים אמר דובר צה"ל: „באחת הפלוגות אכן היה מקרה כזה שנעשה על דעת החיילים. הכסף שנאסף הועבר לקופת הפלוגה והיה אמור לשמש לצורך הדפסת חולצות וכובעים לפלוגה, לאחר פניית „על המשמר" הוחלט להפסיק נוהל זה ולגבות כספים בדרך אחרת".

סרן וחיילת נהרגו בתאונה בכביש בנימינה – זכרון־יעקב

43 נפצעו בהתהפכות אוטובוס־טיולים ליד נס הרים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

סרן עזרא ישעיהו (35) מבת־שלמה, והחיילת זיוה אבישר (19) מעתלית, נהרגו אור לאתמול לאחר שמכוניתם התנגשה בגשרון בכביש בנימינה — זכרון־יעקב.

התאונה אירעה כאשר מכונית הרנו בה נסעו סטתה והתנגשה בגשרון בצד הדרך, ליד המחצבה בזכרון־יעקב. המכונית שהתהפכה היתה מוטלת שעות ארוכות עד שהתגלתה על־ידי קומנדקר צבאי שעבר באקראי במקום.

מכונית ה„רנו 4" שבה נסעו שני הצעירים התרסקה לחלוטין ואנשי המשטרה ומכבי האש עמלו קשות כדי לחלץ אותם.

בגשרון שבו התנגשו נהרגו לפני שנה בדיוק שלושה חברי קיבוץ שמכוניתם התנגשה בגשרון והתהפכה בשעות הלילה.

נבלם על סף התהום

„זה היה ממש נס", הנהג לחץ על הבלמים, אבל זה לא עזר, האוטובוס הידרדר והידרדר. פתאום נתקענו בעץ. האוטובוס נבלם ממש על סף התהום" — דברי חיה שמים מחיפה, שנפצעה קל בתאונת האוטובוס שאירעה אתמול בבוקר, ליד מושב „נס הרים" באיזור בית־שמש.

אוטובוס פרטי של חברת „טורבוס", שהסיע משפחות שהשתתפו במחנה נוער ומשפחות של הקק"ל במושב נס הרים, יצא לסיור באיזור השפלה. כשני קילומטר ממושב נס־הרים לכיוון העיירה בית־שמש, איבד ככל הנראה מנהג האוטובוס את הבלמים, ולכן ניסה הנהג להאיט ולעצור את האוטובוס בחיכוך האוטובוס בשפת כביש ובסלעים שבצידי כביש. בשלב מסויים, איבד נהג האוטובוס את השליטה על הרכב, לא לפני שהספיק לצעוק ולהזהיר את הנוסעים שיאחזו חזק במושביהם. האוטובוס הידרדר אל צידי הוואדי ולמרבה המזל נעצר ע"י עץ, בסמוך לתהום של הוואדי. כתוצאה מהידרדרות האוטובוס לוואדי והפגיעה בעץ, נזרק נהג האוטובוס החוצה דרך השימשה הקדמית של האוטובוס ונפצע קשה בראשו. מרבית מנוסעי האוטובוס נפצעו קל ועד להגעת צוותי מד"א טיפלו הפצועים איש בחברו.

אמבולנסים וניידת לטיפול נמרץ הוזעקו למקום התאונה והגישו טיפול ראשוני לפצועים במקום. כל הפצועים הועברו לבית החולים הדסה עין כרם.

נהג האוטובוס פרדי פיטוסי נפצע קשה ועדיין מחוסר הכרה. 2 פצועים נוספים נפגעו באורח בינוני, ו־40 פצועים קל. רוב הפצועים סובלים מחתכים ופגיעות קלות בגופם.

התקדמות בטיפול בהסדר חובות ההתיישבות עקב התערבות פרס

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

בישיבה שכינס אתמול מ"מ רה"מ בלשכתו, בנושא חובות ההתיישבות העובדת, בהשתתפות אריק נחמקין — שר החקלאות, בינו צדיק — מנכ"ל בל"ל, עמירם סיוון מבנק הפועלים ואהרון פוגל מהאוצר — הושגה התקדמות משמעותית לקראת יישוב ההסדר בנושא, שקבעה ועדת הכספים של הכנסת.

מ"מ רה"מ ימשיך בימים הקרובים בקיום מגעים אינטנסיביים, כדי לסכם סופית את ההסדר המתגבש.

הפגישה שכינס אתמול מ"מ רה"מ שמעון פרס בלשכתו, בהשתתפות שר־החקלאות, נציגי הבנקים הגדולים והאוצר, נועדה להחיש את הטיפול בקשיים הכספיים אליהם נקלע המגזר ההתיישבותי, תוך רצון כן לבחון אפשרויות מעשיות להזיז את ההחלטות, שנתקבלו מנקודת הקפאון — אמרו אמש אישים במגזר החקלאי.

הם התלוננו על „מאמץ בלתי מספיק מצדו של פרס בזמן היותו ראש הממשלה להטיל את מלוא משקלו לפתרון הבעיה". עם זאת הביעו תקווה, ש„אם יתמיד במאמציו יש סיכוי להציל את ההתיישבות ממפולת".

אחד הקשיים, הדגישו הדוברים, נעוץ בעובדה שאנשים החולשים על המערכות המוניטריות במדינה מנסים להציג את מחדלי הניהול של המגזר ההתיישבותי כסיבה עיקרית ומתכחשים למשקלה של הריבית הקצוצה בשנים 1984־86 כגורם מרכזי בקריסה הכלכלית של המגזר ההתיישבותי. כן ציינו, כי שעון החול אזל וכל סחבת נוספת בפתרון הבעיות עלול לחסל, פשוטו כמשמעו, את המגזר ההתיישבותי.

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 19 עד 31, תל־אביב 22 עד 30, חיפה 22 עד 31, באר־שבע 20 עד 35, רמת־הגולן 18 עד 32, צפת 19 עד 31, טבריה 24 עד 37, נצרת 20 עד 32, עפולה 22 עד 34, שומרון 20 עד 32, לוד 21 עד 32, יריחו 24 עד 39, עזה 23 עד 30, אילת 26 עד 43. (עתי"ם)